

Plats och tid för
sammanträdet:

Stora sammanträdesrummet, kommunhuset,
tisdag den 12 maj 2026 kl. 08:30 OBS! Se Dag!

Ärenden

1. Val av protokolljusterare, tid och plats
2. Godkännande av dagordningen s. 2
3. Pågående ärenden s. 3
4. Förvaltningschefen informerar s. 4
5. Ordförande informerar s. 5
6. Incident personuppgifter s. 6
7. Ekonomisk uppföljning per 2026-04-30 s. 10
8. Delgivningar s. 14
9. Övriga frågor s. 15
10. Strandskyddsdispens på fastigheten xxx s. 16
11. Föreläggande med vite om att utföra obligatorisk ventilationskontroll på xxx s. 29
12. Ansökan om djurhållning inom detaljplanelagt område på fastigheten, xxx s. 40
13. Ansökan om djurhållning inom detaljplanelagt område på fastigheten, xxx s. 54
14. Klagomål avseende markförändringar på fastigheten, xxx s. 62
15. Sanktionsavgift för olovlig fasadändring på fastigheten xxx s. 72
16. Ansökan om rivningslov av enbostadshus på fastigheten Bubbarsbo 1:115 s. 103
17. Bygglovsansökan avseende nybyggnation av enbostadshus på fastigheten Karmansbo 1:50 s. 113
18. Delegationsbeslut s. 138

Eric Zillén (L)

Ordförande

Frånvaro meddelas ordföranden så ersättare kan kallas in.

Godkännande av dagordning

Godkännande av dagordningen för miljö- och byggnadsnämndens sammanträde.

Pågående ärenden

Förvaltningschefen för miljö- och byggnadsförvaltningen informerar om verksamhetens pågående ärenden.

Förvaltningschefen informerar

Förvaltningschefen för miljö- och byggnadsförvaltningen informerar om ämnen relaterade till nämndens verksamhetsområde och händelser av intresse.

Ordföranden informerar

Ordförande i miljö- och byggnadsnämnden informerar om ämnen relaterade till nämndens verksamhetsområde och händelser av intresse.

MBN 2026-393-040

Incident personuppgifter

En personuppgiftsincident upptäcktes den 15 april 2026 av kommunens anlitade revision. Miljö- och byggnadsnämnden ska få information om det inträffade. En tjänsteskrivelse finns upprättad i ärendet.

Handläggare: Angelique Nyström
Avdelning Miljö och bygg

Mottagare: Miljö- och byggnadsnämnden

Personuppgiftsincident information

Bakgrund

En personuppgiftsincident upptäcktes den 15 april 2026 av kommunens anlitade revision. Miljö- och byggnadsnämnden ska få information om det inträffade.

Ärende

Miljö- och byggnadsförvaltningen blev informerade av kommunens anlitade revision om att det gick att se personuppgifter i publicerade protokoll på kommunens externa hemsida. Personuppgifter kunde vid nedladdning av protokoll avmaskas och ses i sin helhet. Ett annat protokoll på försättsidan till protokollet hade fastighetsbeteckningar ej maskats avseende tillsynsärenden. Åtgärder vidtogs omedelbart genom att protokollen togs bort från hemsidan. För att säkerställa att det inte inträffar igen ska kommunens maskningsverktyg användas vid all maskning.

Ärendet har ej anmälts till IMY, då incidenten ej har medfört risker för de registrerades fri- och rättigheter.

Förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar
att lägga informationen till handlingarna

Underskrift:



Angelique Nyström
Förvaltningschef Miljö och bygg

Bilagor

Incidentrapportering

Beslutet skickas till:
Akten

Incidenten

1) När inträffade incidenten?

Datum, klockslag

2025-12-10 och 2026-03-10

Eventuell kommentar

Protokollen lades upp på hemsidan dessa datum

2) När upptäcktes incidenten?

Datum, klockslag

2026-04-15 cirka kl. 13.00

Eventuell kommentar

Blev uppmärksam på att maskning gick att ta bort avseende personuppgifter i protokollet

3) Pågår incidenten fortfarande? (Ja/Nej)

Nej

4) Kort beskrivning av incidenten

Publicerat nämndprotokoll per 2025-12-04 på kommunens hemsida innehåller personuppgifter som har maskats men kan ses om markeringen tas bort. Publicerat nämndprotokoll per 2026-03-06 har fastighetsbeteckning inte maskats på sidan 2.

5) Hur upptäckte ni incidenten?

Genom information från annan part

6) Inom vilken sektor/enhet inträffade incidenten?

Miljö och bygg

7) Hur många har påverkats?

Ett 15-tal personer

8) Vilka åtgärder har tagits/kommer att tas för att förhindra att incidenten kan ske igen?

GDPR-ansvarig kontaktades och bedömde att det ej behöver anmälas till IMY. Aktuella protokoll har tagits bort från hemsidan och publiceras när åtgärder vidtagits genom att maskade personuppgifter inte kan ses samt omaskade fastigheter maskats.

Tjänstepersoner har blivit informerade om det inträffade och vid publicering av protokoll säkerställs att personuppgifter är rätt maskade. Maskning får endast ske med kommunens maskningsverktyg.

MBN 2026-413-42

Ekonomisk uppföljning per 2026-04-30

Miljö- och byggnadsnämndens ekonomiska redovisning ingår som en del i kommunens budgetuppföljningar. Ekonomiska uppföljningar ska redovisas utöver delårs- och helårsbokslut per april och oktober månad. Uppföljningen innehåller en nulägesbild med kommentarer till avvikelser och en prognos för helåret. En tjänsteskrivelse är upprättad i ärendet.

Handläggare: Angelique Nyström
Avdelning: Miljö och bygg

Mottagare: Miljö- och byggnadsnämnden

Ekonomisk uppföljning per 2026-04-30

Bakgrund

Miljö- och byggnadsnämndens ekonomiska redovisning ingår som en del i kommunens budgetuppföljningar. Ekonomiska uppföljningar ska redovisas utöver delårs- och helårsbokslut per april och oktober månad. Uppföljningen innehåller en nulägesbild med kommentarer till avvikelser och en prognos för helåret.

Ärende

Förvaltningen har upprättat en ekonomisk uppföljning för perioden 2026-01-01 - 2026-04-30. Den ekonomiska uppföljningen redovisar utfall och prognos för miljö- och byggnadsnämnden. Verksamheten visar ett överskott på 252 tkr jämfört med budget och orsaken till utfallet beskrivs i ekonomiska uppföljningen.

Förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar

att godkänna ekonomisk uppföljning per 2026-04-30 för miljö- och byggnadsnämnden

Underskrift:



Angelique Nyström
Förvaltningschef Miljö och bygg

Bilagor

Ekonomisk uppföljning per 2026-04-30 för miljö- och byggnadsnämnden

Beslutet skickas till:

Akten

Kommunstyrelsen

Handläggare: Angelique Nyström
 Avdelning: Miljö och bygg

Mottagare: Miljö- och byggnadsnämnden

Ekonomisk uppföljning per 2026-04-30

Miljö & Bygg

Driftredovisning och helårsprognos

Driftresultat (belopp i tkr)	Nettokostnad apr 2025	Nettokostnad apr 2026	Nettobudget apr 2026	Avvikelse apr 2026
Verksamhet nettokostnad	3 464	963	1 215	+252
Miljö- o byggn.nämnd	129	41	43	+2
Miljö- o byggnadskontor	4 201	1 256	1 400	+144
Detaljplanering	90	0	30	+30
Bygglovsverksamhet	-300	-100	-193	+93
Hälsoskydd	-27	-38	-9	+29
Livsmedel	-73	-5	-24	-19
Miljöskydd	-374	-98	-125	-26

Kommentarer till perioden januari – april

Periodens utfall redovisar ett överskott på 252 tkr. Avvikelsen beror huvudsakligen på lägre omkostnader inom miljö- och byggnadskontoret samt lägre lönekostnader i och med en 25% sjukskrivning.

Kostnader för detaljplanering kommer uppstå under kvartal två och tre. Kostnaden avser framtagandet av granskningshandlingar samt därefter handlingar för antagande gällande detaljplan, Broby, del av Vätterskoga 4:2.

Bygglovsverksamheten har haft 93 tkr högre intäkter för perioden och beror främst på utförd tillsyn. Inom hälsoskydd har utförd radontillsyn samt uppsökande bostadstillsyn utförts under perioden, vilket bidragit till utfallet. Livsmedels- och miljöverksamheten redovisar ett negativt utfall, vilket beror på att tillsyn främst sker under kvartal två och tre.

Prognos (belopp i tkr)	Nettokostnad 2025	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse 2026
Verksamhet nettokostnad	3 595	3 646	3 595	-50
Miljö- o byggn.nämnd	126	129	129	0
Miljö- o byggnadskontor	4 315	4 201	4 201	0
Detaljplanering	80	90	90	0
Bygglovsverksamhet	-398	-300	-350	-50
Hälsoskydd	-67	-27	-27	0
Livsmedel	-120	-73	-73	0
Miljöskydd	-342	-374	-374	0

Kommentarer till årsprognos

Prognosen är att miljö- och byggnadsnämnden räknar med ett överskott på ca 50 tkr jämfört mot budget. Prognosen beror främst på ökade intäkter inom byggverksamheten som kan komma att ändras om kommunen avser inkomma med bygglovsansökan för nybyggnad av räddningsstation.

Övriga verksamheter beräknas hålla budget i och med planerad tillsyn under året.

En vikarie avses anställas under pågående sjukskrivning. Behov kvarstår att fortsätta påbörjat arbete med arkivvård samt hantering av ökat antal begäran om allmän handling.

Investeringsredovisning med helårsprognos

Miljö- och byggnadsnämnden har ingen investeringsbudget.

Delgivningar

Övriga frågor

MBN 2025-613-226

Strandskyddsdispens på fastigheten XXX i Skinnskattebergs kommun

Miljö- och byggnadsnämnden har mottagit en ansökan om strandskyddsdispens för en brygga med en area på 20 kvm som tidigare beviljats strandskyddsdispens med en area på maximalt 6 kvm på fastigheten XXX i Skinnskattebergs kommun. En tjänsteskrivelse finns upprättad i ärendet.

Handläggare: Camilla Bender
Avdelning Miljö och bygg

Mottagare: Miljö- och byggnadsnämnden

Strandskyddsdispens på fastigheten [REDACTED] i Skinnskattebergs kommun

Ärendebeskrivning

Miljö- och byggnadsnämnden har mottagit en ansökan om strandskyddsdispens för en brygga med en area på 20 kvm som tidigare beviljats strandskyddsdispens med en area på maximalt 6 kvm på fastigheten [REDACTED] i Skinnskattebergs kommun.

Ärende

Sökande söker dispens från strandskyddslagstiftningen för uppförande av brygga enligt ansökan utifrån inspektion utförd den 27 september 2024.

Sökande har som skäl för dispensen angett att;

Området redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.

Anläggningen måste för sin funktion ligga vid vattnet och behovet kan inte tillgodoses utanför området.

Sökande har i nämndbeslut MBN 2015.1155.234 (daterat 2015-11-1), beviljats strandskyddsdispens för aktuell brygga utifrån särskilt skäl att en brygga för sin funktion måste ligga vid vattnet samt att bryggan ligger i anslutning till redan ianspråktagen mark.

Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (strandskyddsområde).

Den 27 september 2024 utförde Miljö- och byggnadskontoret strandskyddstillsyn på rubricerad fastighet och noterade att två bryggor uppförts på fastigheten. Bryggan enligt utpekad plats i ansökan) har uppförts med en area på cirka 20 kvm med trapp och det noterades att en annan brygga uppförts på annan plats med en area på ca 6 kvm se bild nedan;



Brygga som uppförts med en större area än vad tidigare beslut anger (närmast i bild) samt annan brygga som uppförts utan strandskyddsdispens (längre bort i bild).

Den brygga som har uppförts på annan plats kommer att prövas inom ramen för ett separat ärende efter att handläggningen av det aktuella ärendet har avslutats. Detta eftersom förutsättningar och lokalisering är beroende av utfallet i det aktuella ärendet.

Yttrande

Ärendet har kommunicerats med fastighetsägare som inkommit med synpunkter i ärendet. Synpunkterna har inte föranlett ändringar i beslut.

Fastighetsägare har den 9 april 2026 inkommit med synpunkter i ärendet. Synpunkterna innefattar;

- Området saknar i praktiken betydelse för allmänhetens tillgång
- Fastigheten är redan ianspråktagen
- Den faktiska påverkan på naturmiljön är mycket begränsad
- Kommunens bedömning bygger delvis på missvisande underlag

Synpunkterna bifogas beslutet i sin helhet.

Synpunkterna leder inte till någon ändring av beslutet. Nämnden förtydligar att även om fastigheten ligger på en egen udde och upplevs som privat, innebär utbyggnaden av bryggan en ökad privatisering och även i vattnet för personer som vistas där.

Fastighetsägare efterfrågar en konkretisering av påverkan på växt- och djurliv och anser inte att utbyggnaden av en större brygga blir en påverkan.

En konkretisering av växt- och djurlivet i samband med beskuggning gör gällande bland annat minskad fotosyntes, en eventuell minskad biologisk mångfald och eventuell påverkan på insekter, groddjur, fiskar och fåglar. Den normala medelvattennivå som fastighetsägare har synpunkter på i yttrandet anser nämnden inte har eller har ringa betydelse för denna bedömning.

Lagstiftning

Strandskyddet gäller enligt 7 kap. 13 och 14 §§ miljöbalken (1998:808) vid havet, insjöar (över en hektar) och vattendrag (bredd över två meter) och omfattar land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Strandskyddet gäller inte vid insjöar och vattendrag som har anlagts efter den 30 juni 1975.

Enligt 7 kap 15 § Inom ett strandskyddsområde får inte

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Kommunen kan enligt 7 kap 18 c och 26 §§ miljöbalken lämna dispens om det finns särskilda skäl och om dispensen inte strider mot strandskyddets syften. Syftet med strandskyddet är att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv och bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet.

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet eller dispensen avser (7 kap 18 e §)

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Enligt 7 kap 18 i § ska ett beslut om upphävande eller ge dispens från strandskyddet inte omfatta ett område som behövs för att mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna säkerställa fri passage för allmänheten och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Detta gäller inte om en sådan användning av området närmast strandlinjen är omöjlig med hänsyn till de planerade byggnaderna eller anläggningarnas funktion.

Bedömning

Miljö- och byggnadsnämnden bedömer att åtgärderna som utförts inte saknar betydelse för strandskyddets syfte och att särskilt skäl inte föreligger enligt 7 kap. 18 c § miljöbalken

Utökandet av bryggan bedöms kunna avhålla allmänheten från att vistas i aktuellt vattenområde vilket innebär att åtgärden strider mot strandskyddets allemansrättsliga syfte.

Växt- och djurlivet bedöms ha påverkats av åtgärden genom att bryggan har anlagts med en större yta, vilket medför ökad beskuggning av vattenvegetation och påverkan på djurlivet. Även strandzonen bedöms ha påverkats i större omfattning än vad som hade varit fallet om bryggan utförts med en mindre area.

Skäl till beslut

Åtgärderna bedöms strida mot strandskyddets syften enligt 7 kap 26 § MB särskilt skäl föreligger inte enligt 7 kap 18 e §.

Förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar

att avslå ansökan, då åtgärderna bedöms strida mot strandskyddets syften enligt 7 kap 26 § MB och att särskilt skäl inte föreligger enligt 7 kap 18 e §.

att ta ut en avgift för ansökan om 5470 kronor enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige. Avgiften tas ut för 5 timmars handläggningstid, 1094kr/timme. Avgiften faktureras separat.

Upplysningar

Information om hur man överklagar Miljö- och byggnadsnämndens beslut bifogas beslutet.

Underskrift:

Camilla Bender

Miljöinspektör

Bilaga;

Synpunkter på förslag till beslut, MBN 2025-613-226.

Beslutet skickas till:

Akten

Sökande

Länsstyrelsen

Bilaga, MBN 2025-613-226

Ärende: Synpunkter på förslag till beslut – strandskyddsdispens **Kärbo 1:107**.

D.nr. MBN 2025-613-226

Till Miljö- och byggnadskontoret / Camilla Bender

Jag tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på förslag till beslut.

Jag vill härmed förtydliga de särskilda skäl som föreligger i ärendet samt sätta den aktuella åtgärden i relation till tidigare beslut avseende fastigheten.

Genom beslut den 2015-11-01 har fastigheten beviljats strandskyddsdispens för brygga. I detta beslut angavs bland annat att:

- bryggan behövs för sin funktion vid vattnet, samt
- åtgärden är lokaliserad i anslutning till redan ianspråktagen mark.

Dessa förhållanden kvarstår oförändrade även idag och är direkt relevanta för bedömningen av den nu aktuella åtgärden.

Bakgrund

Fastigheten är belägen på en avskild udde med vatten på flera sidor och saknar i praktiken tillgänglighet för allmänheten.

Området är sedan lång tid ianspråktaget för bostadsändamål och används som tomtplats med tillhörande brygga.

Synpunkter/kommentarer

1. Området saknar betydelse för allmänhetens tillgång

Miljö- och byggnadsnämnden gör gällande att åtgärden kan avhålla allmänheten från att vistas i vattenområdet. Detta påstående saknar stöd i de faktiska förhållandena.

Fastigheten utgör en avskild udde där:

- vatten omger området på flera sidor

- landförbindelsen är smal och saknar funktion som naturlig passage
- området upplevs som privat och används som tomtplats

Ett eventuellt passerande skulle ske i direkt anslutning till bostadshuset och därmed inom hemfridszonen.

Bedömningen bygger således på en **teoretisk möjlighet**, inte en faktisk inskränkning av allemansrätten.

Praxis från Mark- och miljööverdomstolen (bl.a. MÖD 2009:37 och MÖD 2013:14) visar att hela avskilda områden kan anses utgöra tomtplats när allmänhetens tillgång i praktiken saknas.

Med hemfridszon avses det område kring en bostad där allmänheten inte får vistas utan att göra intrång i den privata sfären. Bedömningen ska utgå från hur området faktiskt används och upplevs, snarare än från fasta avstånd.

I det aktuella fallet utgör fastigheten en avskild udde där bostadshuset, bryggan och den omgivande marken används som en sammanhållen tomtplats. De naturliga förhållandena – med vatten på flera sidor och begränsad tillgänglighet – medför att hela området upplevs som privat.

Ett eventuellt passerande till den sida där bryggan är belägen skulle kräva att allmänheten rör sig i direkt anslutning till bostadshuset och över mark som används som tomt. Detta innebär ett tydligt intrång i hemfridszonen.

Mot denna bakgrund bör området närmast bostaden, inklusive bryggan och den angränsande strandzonen, anses omfattas av hemfridszonen och därmed sakna betydelse för allmänhetens tillgång enligt strandskyddets syfte

2. Området är redan ianspråktaget

Fastigheten är sedan länge bebyggd och används som privat tomtplats med befintlig brygga.

Den aktuella åtgärden innebär inte att ett nytt område tas i anspråk, utan endast en begränsad förändring inom ett redan etablerat privat område.

Detta utgör ett särskilt skäl enligt 7 kap. 18 c § miljöbalken.

3. Begränsad påverkan på vattenområde

Den del av bryggan som faktiskt är placerad över vatten utgör en mycket begränsad yta och överstiger knappast cirka 6 m² (Bild 2 och 3).

Vid normala vattennivåer (vilket framgår av bifogade fotografier):

- är vattenområdet grunt
- botten utgörs av sand och sten
- genomströmning under konstruktionen finns

Detta innebär att:

- den faktiska beskuggningen är begränsad
 - påverkan på vattenmiljön är marginell
-

4. Begränsad betydelse för växt- och djurliv

Nämnden anger att växt- och djurlivet påverkas genom beskuggning.

Detta påstående är dock inte konkretiserat:

- inga arter eller naturvärden anges
- ingen faktisk utredning redovisas

Av de faktiska förhållandena framgår istället att:

- området är grunt
- saknar tät vegetation
- har begränsad funktion som livsmiljö för fisk

Påverkan på naturmiljön får därför anses **obetydlig**.

5. Felaktigt beslutsunderlag (vattennivå)

Nämndens bedömning baseras delvis på fotografier tagna vid **avvikande hög vattennivå**.

Detta ger en missvisande bild av:

- bryggans utbredning över vatten
- den faktiska påverkan på vattenmiljön

Vid normala vattennivåer är påverkan väsentligt mindre, vilket framgår av bifogade fotografier.

Bedömningen bör därför utgå från **representativa förhållanden**, inte extrema nivåer.

5. Tillägg till situationsplan (Bild 5)

Fastigheten är belägen på en avskild udde cirka 1 km från allmän väg. Tillfart sker via en privat väg där det i början finns en vägbom, vilket ytterligare begränsar allmänhetens tillträde till området.

Detta understryker att platsen i praktiken saknar betydelse för det rörliga friluftslivet och att någon naturlig passage för allmänheten inte föreligger.

Sammanfattning

- Området saknar i praktiken betydelse för allmänhetens tillgång
- Fastigheten är redan ianspråktagen
- Den faktiska påverkan på naturmiljön är mycket begränsad
- Kommunens bedömning bygger delvis på missvisande underlag

Sammantaget framgår att den aktuella åtgärden är lokaliserad till ett område som redan är ianspråktaget och som i praktiken saknar betydelse för allmänhetens tillgång till stranden. Den påstådda påverkan på växt- och djurliv har inte konkretiserats och saknar stöd i de faktiska förhållandena på platsen.

Miljö- och byggnadsnämnden anger att åtgärden inte saknar betydelse för strandskyddets syften samt att särskilt skäl enligt 7 kap. 18 c § miljöbalken inte föreligger. Denna bedömning är dock generellt hållen och saknar konkret koppling till de faktiska förhållandena på platsen.

Nämnden gör vidare gällande att åtgärden kan avhålla allmänheten från att vistas i vattenområdet. Det framgår dock inte att området i praktiken används av allmänheten eller att någon faktisk passage finns. Fastigheten utgör en avskild udde där tillgängligheten redan är starkt begränsad genom naturliga förhållanden. Ett eventuellt passerande skulle dessutom ske i direkt anslutning till bostadshuset och därmed inom hemfridszonen. Bedömningen grundar sig således på en teoretisk möjlighet snarare än en faktisk påverkan.

Vad gäller påverkan på växt- och djurliv saknar nämndens resonemang konkretisering. Det anges inte vilka naturvärden som påverkas eller i vilken omfattning. Av bifogad dokumentation framgår att vattenområdet under bryggan vid normala förhållanden är grunt och till stor del utgörs av sand och sten, vilket innebär att området har begränsad betydelse som livsmiljö för fisk och annan vattenlevande fauna.

Det bör även framhållas att den del av bryggan som faktiskt är placerad över vatten utgör en mycket begränsad yta och knappast överstiger den storlek som normalt kan omfattas av dispens (cirka 6 m²). Påverkan i form av beskuggning och intrång i vattenmiljön får därmed anses marginell.

Därtill baseras nämndens bedömning delvis på fotografier tagna vid avvikande hög vattennivå, vilket ger en missvisande bild av åtgärdens faktiska påverkan. Vid normala vattennivåer är påverkan väsentligt mindre.

Sammantaget har nämnden inte visat att åtgärden medför en sådan faktisk påverkan på strandskyddets syften som krävs enligt miljöbalken.”

Vidare bygger nämndens bedömning delvis på underlag som inte är representativt för normala förhållanden, vilket riskerar att leda till en felaktig bedömning av åtgärdens omfattning och påverkan.

Det har därmed inte visats att åtgärden medför en sådan faktisk och påtaglig påverkan på strandskyddets syften som krävs enligt miljöbalken. Förutsättningar för dispens föreligger därför.

Mot denna bakgrund bör strandskyddsdispens beviljas.

Bilagor:

1. Bild 1: Kommunens underlag (hög vattennivå)
2. Bild 2: Normal vattennivå
3. Bild 3: Bilden visar bryggans begränsade utbredning över vatten vid normala förhållanden
4. Bild 4: Bilden visar bryggans begränsade utbredning över vatten vid normala förhållanden
5. Situationsplan (udde och tomtplatsavgränsning)



Bild 1. Kommunens bild är tagen vid ett tillfälle med ovanligt hög vattennivå och ger därför en missvisande bild av bryggans faktiska utbredning vid normala förhållanden.



Bild 2. Bryggan vid normal vattennivå – representativ för de faktiska förhållandena på platsen.



Bild 3. Bilden visar bryggans begränsade utbredning över vatten vid normala förhållanden. Den del som är placerad över vatten uppgår endast till en mycket liten yta (cirka 6 m²).

Vattenområdet under bryggan är grunt och utgörs huvudsakligen av sand och sten, vilket innebär att påverkan i form av beskuggning är marginell och att området har begränsad betydelse för vattenlevande organismer.

Bryggans utformning och placering innebär inte heller att allmänheten i praktiken hindras från att vistas i området.



Bild 4. Ingen skugga!

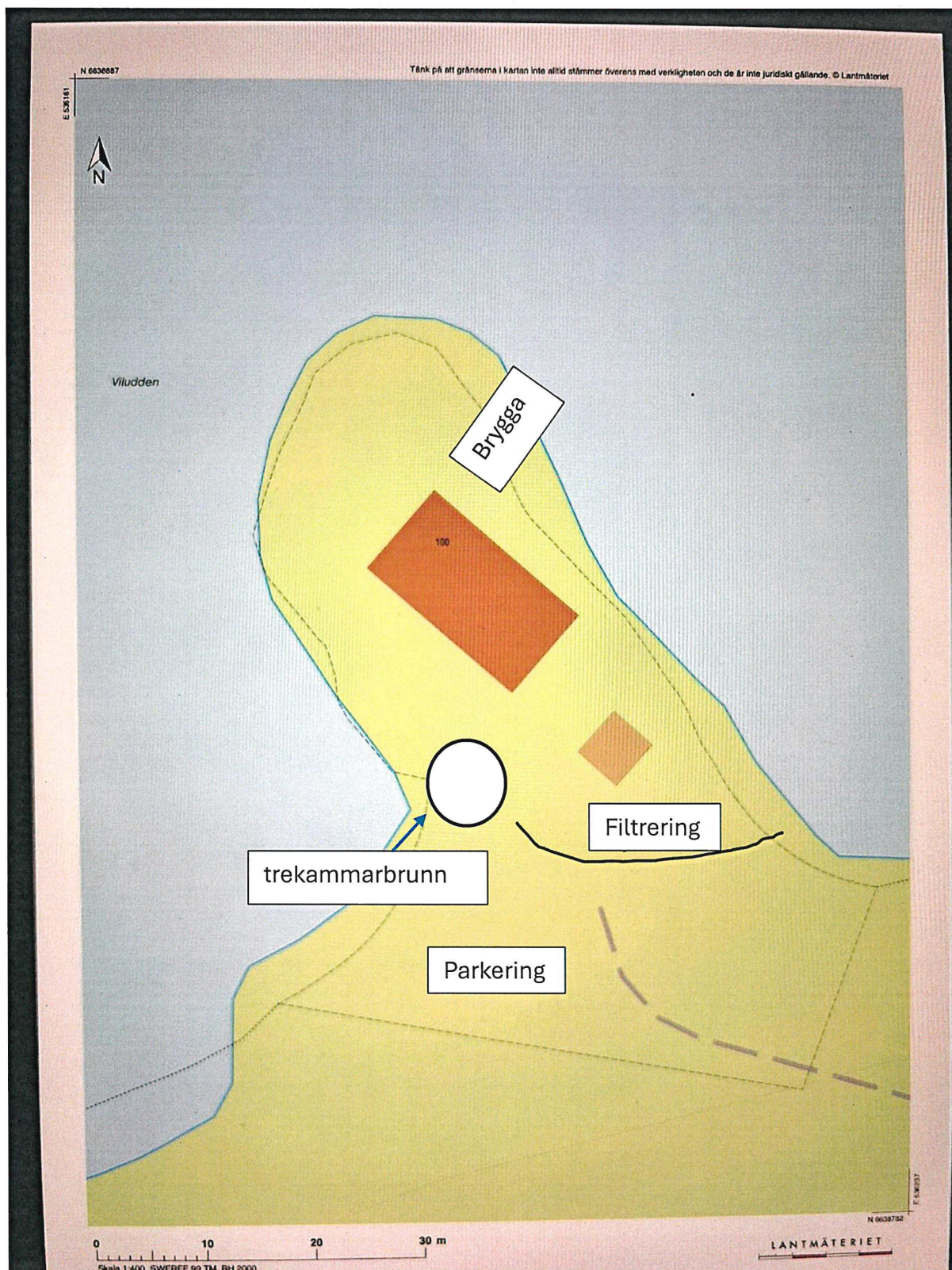


Bild 5. På kartan har placeringen av trekammerbrunn och infiltrationsbädd markerats, liksom befintlig parkeringsplats. Den yta som teoretiskt skulle kunna användas för passage av allmänheten utgörs av parkeringsområdet och kräver därefter att passage sker i direkt anslutning till bostadsbyggnaden för att nå den sida där bryggan är belägen. En sådan passage framstår inte som naturlig eller rimlig, då den skulle innebära ett intrång i hemfridszonen.

MBN 2024-844-221

Föreläggande med vite om att utföra obligatorisk ventilationskontroll på fastigheten XXXX

Miljö- och byggnadsnämnden beslutade, 2025-12-04 § 137 att byggnadens ägare skulle utföra en obligatorisk ventilationsbesiktning (OVK) på byggnaden med adress, XXX Skinnskatteberg. Besiktningen skulle utföras senast en (1) månad efter att beslutet delgivits. Beslutet delgavs, 2025-12-15 och vann laga kraft, 2026-01-05 dock har inget OVK-protokoll inkommit till miljö- och byggnadsförvaltningen. En tjänsteskrivelse finns upprättad i ärendet.

Handläggare: Angelique Nyström
Avdelning: Miljö och bygg

Mottagare: Miljö- och byggnadsnämnden

Föreläggande med vite om att utföra obligatorisk ventilationskontroll på fastigheten [REDACTED].

Ärendebeskrivning

Miljö- och byggnadsnämnden beslutade, 2025-12-04 § 137 att byggnadens ägare skulle utföra en obligatorisk ventilationsbesiktning (OVK) på byggnaden med adress, [REDACTED] Skinnskatteberg. Besiktningen skulle utföras senast en (1) månad efter att beslutet delgivits. Beslutet delgavs, 2025-12-15 och vann laga kraft, 2026-01-05 dock har inget OVK-protokoll inkommit till miljö- och byggnadsförvaltningen.

På fastigheten finns en byggnad där en del av byggnaden används som butik och kontor. Det finns inga OVK-protokoll för byggnaden i kommunens arkiv. Det är byggnadens ägare som bär ansvaret att ventilationen kontrolleras genom återkommande besiktningar. Ett ventilationssystem ska kontrolleras för att säkerställa ett tillfredsställande inomhusklimat.

Byggnadens ägare har trots upprepade uppmaningar och beslut om föreläggande att utföra obligatorisk ventilationskontroll inte låtit utföra besiktning. Miljö- och byggnadsnämndens beslut om föreläggande har därmed inte följts.

Yttrande

Fastighetsägare har beretts tillfälle att yttra sig. Inget yttrande har inkommit.

Lagstiftning

Plan- och byggförordningen (2011:338) 5 kap. 1 § För att säkerställa ett tillfredsställande inomhusklimat enligt 8 kap. 25 § plan- och bygglagen (2010:900) ska en byggnads ägare se till att funktionen hos ventilationssystemet i byggnaden kontrolleras innan systemet tas i bruk för första gången (första besiktning) och därefter regelbundet vid återkommande tillfällen (återkommande besiktning).

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap. 25 § Om det med stöd av 16 kap. 11 § är särskilt föreskrivet att funktionen hos ett ventilationssystem ska kontrolleras för att säkerställa ett tillfredsställande inomhusklimat i byggnader enligt 4 § första stycket 3-6, ska byggnadens ägare se till att kontrollen görs av en sakkunnig funktionskontrollant som är certifierad av någon som är ackrediterad för uppgiften enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 och 5 § lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll eller uppfyller

motsvarande krav enligt bestämmelser i ett annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. *Lag (2022:1122)*.

Plan- och bygglag (2010:900) 11 kap. 5 § En tillsynsmyndighet ska pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd enligt detta kapitel, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

Plan- och bygglag (2010:900) 11 kap. 19 § Om en byggherre, ägare, nyttjanderättshavare, väghållare, kontrollansvarig, sakkunnig eller huvudman för en allmän plats låter bli att vidta en åtgärd och därigenom bryter mot en skyldighet enligt denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga denne att inom en viss tid vidta åtgärden (åtgärdsföreläggande).

Förelägganden om att avhjälpa ett sådant hinder som avses i 8 kap. 2 § andra stycket eller 8 kap. 12 § andra stycket ska riktas mot den som har rådighet över hindret. Om inte annat visas ska det anses vara ägaren av byggnaden respektive den allmänna platsens huvudman. *Lag (2022:909)*.

Plan- och bygglag (2010:900) 11 kap. 37 § Ett föreläggande enligt 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 26 b eller 26 c § eller ett beslut om förbud enligt 25, 30, 31, 32, 32 a eller 33 § får förenas med vite.

Vitet får inte förvandlas till fängelse.

Frågor om utdömande av vite prövas av mark- och miljödomstol.
Lag (2022:1122).

Plan- och bygglag (2010:900) 11 kap. 40 § Den myndighet som beslutar om ett föreläggande enligt 19, 20, 21, 22 eller 23 § eller förbud enligt 33 § ska genast skicka sitt beslut till inskrivningsmyndigheten.

Skäl till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tillsynsansvar för att obligatorisk ventilationskontroll (OVK) genomförs genom återkommande besiktningar enligt de intervaller som gäller för verksamheten och byggnaden.

Enligt **11 kap. 5 § plan- och bygglagen (2010:900)**, **PBL** ska miljö- och byggnadsnämnden pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i PBL med mera. Miljö- och byggnadsnämnden bedömer i detta fall att det funnits anledning att ingripa då det, trots upprepade påminnelser samt ett tidigare utfärdat föreläggande att utföra ventilationsbesiktning fortfarande saknas OVK-protokoll för byggnadens ventilationssystem.

Byggnadens ägare ska enligt **5 kap. 1 och 7 §§ plan- och byggförordningen (2011:338) PBF** utföra regelbundna kontroller av ventilationssystemen för att säkerställa ett gott inomhusklimat. Byggnadens ägare ska även, så snart det finns anledning att misstänka att ventilationssystemet inte uppfyller kraven, utföra de åtgärder som behövs för att kraven ska uppfyllas.

Eftersom byggnadens ägare inte fullgjort sina skyldigheter enligt PBL, PBF eller nämndens beslut är nämnden skyldig att ingripa med ytterligare föreläggande. Med anledning av detta bedöms ett föreläggande med vite om att utföra en OVK-besiktning inom två (2) månader vara väl motiverat. Tiden om två månader bedöms som rimlig i och med att byggnadens ägare har haft vetskap om att byggnaden omfattas av återkommande ventilationskontroll samt kunna anlita en certifierad sakkunnig funktionskontrollant för att utföra begärd kontroll.

Föreläggandet får enligt **11 kap. 37 § PBL** förenas med vite. Enligt 3 § lagen om vite skall vitet fastställas till ett belopp som kan antas förmå den berörda att följa föreläggandet och som står i proportion till samhällets intresse av att föreläggandet fullföljs. Vitesbeloppet bedöms vara skäligt då priset behöver vara högre än den kostnad som kan förväntas medföras för att utföra uppmanad besiktning men utan att bli utom rimlig proportion för åtgärden. Vitesbeloppet bedöms vara rimligt för begärd åtgärd.

Förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar

att förelägga [REDACTED] med personnummer [REDACTED] i egenskap som byggnadens ägare att utföra obligatorisk ventilationskontroll av ventilationssystem (OVK) på byggnad med adress [REDACTED], Skinnskatteberg avseende fastigheten [REDACTED] med stöd av 11 kap. 19 och 37 §§ Plan- och bygglagen (2010:900) och med hänvisning till 8 kap. 25 § PBL samt 5 kap. 1 § plan- och byggförordningen (2011:388).

att utföra ventilationskontrollen senast två (2) månader från det att beslutet vunnit laga kraft.

att föreläggandet förenas med ett vite på 20 000 kronor med stöd av 11 kap. 37 § PBL.

Upplysningar

Enligt 11 kap. 40 § Plan- och bygglagen (2010:900) ska beslutet översändas till inskrivningsmyndigheten för anteckning i fastighetsregistrets inskrivningsdel.

Beslutet kan överklagas. Besvärshänvisning skickas tillsammans med beslutet.

Angelique Nyström
Förvaltningschef Miljö och bygg

Bilagor

Meddelandebrev daterat, 2024-12-17

Påminnelsebrev daterat, 2025-04-17

Beslut om föreläggande 2025-12-04 § 137

Delgivningskvitto, daterat 2025-12-15

Kommunicering, daterat 2026-04-13

Beslutet skickas till:
Akten
Fastighetsägaren



Obligatorisk funktionskontroll av ventilationssystem (OVK)

Fastighetsbeteckning: [REDACTED] Skinnskatteberg

Miljö- och byggnadsnämnden i Skinnskatteberg saknar kopia på OVK-protokoll som visar att besiktning av ventilationssystemet utförts i byggnaden på fastigheten [REDACTED] med adress [REDACTED] Skinnskatteberg, som ni står som lagfaren ägare till.

I plan- och bygglagstiftningen finns bestämmelser om obligatorisk funktionskontroll av ventilationssystem i byggnader, OVK. Enligt Plan- och byggförordningen (2011:338) 5 kap. 1 § ska en byggnadsägare se till att funktionen hos ventilationssystemet i byggnaden kontrolleras innan systemet tas i bruk för första gången (första besiktning) och **därefter regelbundet vid återkommande tillfällen (återkommande besiktning)**

Enligt lagen ska den återkommande besiktningen ske med fasta intervaller. Tiderna för intervallerna är enligt följande schema:

Kategori 1, 3 år: Förskolor, skolor, vårdlokaler och liknande oavsett typ av ventilationssystem samt flerbostadshus, kontorsbyggnader och liknande med FT- och FTX-ventilation.

Kategori 2, 6 år: Flerbostadshus, kontorsbyggnader och liknande med S-, F- eller FX-ventilation

S= självdrag, F= fläktventilation där endast frånluftsflödet är fläktstyrt, FX= F-ventilation med värmeåtervinning, FT= Fläktventilation där både frånluftsflödet och tilluftsflödet är fläktstyrt och FTX= FT-ventilation med värmeåtervinning.

Kontrollen ska utföras av certifierad sakkunnig.

Ni ombeds att **senast 2025-02-28** inkomma med protokoll från senast utförda ventilationskontroll.

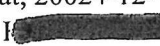
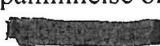
Angelique Nyström
Förvaltningschef Miljö och bygg

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro	Bankgiro
Box 101	Kyrkvägen 7	0222-51 55 00	0222-100 95	1 47 30-6	813-2227
739 22 SKINNSKATTEBERG					



Påminnelse om OVK-Obligatorisk ventilationskontroll

Fastighetsbeteckning:  Skinnskatteberg

Ni har tidigare fått ett brev av oss daterat, 2024-12-17 med en påminnelse om att vi saknar OVK-protokoll för byggnaden på fastigheten  med adress  Skinnskatteberg. Vi har inte hört någonting från er och skickar därför en ny påminnelse.

Bestämmelserna om OVK syftar till att säkerställa ett tillfredsställande inomhusklimat. Detta är av intresse för samtliga som vistas i en fastighet. En byggnads ägare ska se till att funktionen hos ventilationssystemet i byggnaden kontrolleras genom återkommande besiktning.

I plan- och bygglagstiftningen finns bestämmelser om obligatorisk funktionskontroll av ventilationssystem i byggnader, OVK. Enligt Plan- och byggförordningen (2011:338) 5 kap. 1 § ska en byggnadsägare se till att funktionen hos ventilationssystemet i byggnaden kontrolleras innan systemet tas i bruk för första gången (första besiktning) och **därefter regelbundet vid återkommande tillfällen (återkommande besiktning)**

Byggnadsnämnden i kommunen har tillsynen över att lagstiftningen följs. Om bestämmelserna inte följs får nämnden förelägga byggnadens ägare att utföra OVK. Detta görs genom ett åtgärdsföreläggande som även kan förenas med ett vite, enligt 11 kap. 19 § Plan- och Bygglagen (2010:900).

Om ni låtit utföra en OVK-besiktning ber vi er att snarast skicka in en kopia av aktuella OVK-protokoll till Miljö- och byggnadsnämnden.

Om inget OVK-protokoll skickas in **senast 2025-05-19** kommer miljö- och byggförvaltningen att gå vidare med att besluta om ett åtgärdsföreläggande i nämnden.

Angelique Nyström
Förvaltningschef Miljö och bygg

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro	Bankgiro
Box 101	Kyrkvägen 7	0222-51 55 00	0222-100 95	1 47 30-6	813-2227

739 22 SKINNSKATTEBERG

§137

MBN 2024-844-221

Föreläggande om att utföra ventilationskontroll på fastigheten [REDACTED]

På fastighet finns en byggnad med adress Baggbron 8, Skinnskatteberg, där en del av byggnaden används som butik och kontor. För aktuell byggnad finns inga OVK-protokoll i kommunens arkiv.

Byggnadens ägare har blivit upplyst genom brev, daterat 2024-12-17 om skyldigheten att utföra OVK och att senast, 2025-02-28 inkomma med protokoll från senast utförda ventilationskontroll. En tjänsteskrivelse finns upprättad i ärendet.

Förvaltningschef Miljö- och bygg föredrar ärendet.

I ärendet yttrar sig Eric Zillén (L)

Ordföranden ställer frågan om miljö- och byggnadsnämnden är redo att gå till beslut och finner frågan med ja besvarad.


Miljö- och byggnadsnämnden beslutar

att förelägga [REDACTED] med personnummer [REDACTED] i egenskap som byggnadens ägare att utföra obligatorisk funktionskontroll av ventilationssystem (OVK) på byggnad med adress [REDACTED] Skinnskatteberg avseende fastigheten [REDACTED] med stöd av 11 kap. 19 § Plan- och bygglagen (2010:900).

att utföra ventilationskontrollen senast en (1) månad från det att beslutet delgivits.

Upplysningar

Enligt 11 kap. 40 § Plan- och bygglagen (2010:900) ska beslutet översändas till inskrivningsmyndigheten för anteckning i fastighetsregistrets inskrivningsdel. Detta beslut kan överklagas och besvärshänvisning bifogas beslutet.

Justerares sign. u.j. 	Utdragsbestyrkande NL
--	--------------------------



§137 fort.

MBN 2024-844-221

Skäl för beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tillsynsansvar för att obligatorisk ventilationskontroll genomförs genom återkommande besiktning. Fastighetsägaren har blivit upplyst om skyldigheten att utföra obligatorisk funktionskontroll av ventilationssystem. Trots detta har det inte inkommit besiktningsprotokoll över utförd OVK. Nämnden bedömer därför att OVK-besiktning inte utförts på aktuell byggnad.

Protokoll från OVK- besiktning har inte inkommit till miljö- och byggnadsnämnden, trots påminnelse. Det bedöms vara väl motiverat att förelägga byggnadens ägare att utföra en besiktning av ventilationssystemet.

Justerandes sign. WJ 	Utdragsbestyrkande 
---	---

postnord

MOTTAGNINGSBEVIS för REK - Inrikes

PS Service des Postes
Sverige

Mottagare, namn och postadress (fills i av avsändaren)	
[Redacted]	
[Redacted]	
[Redacted]	
Avsändarens referens, bokföringsnr e.d.	
MBO 2024-844-221	
Inlämningsnummer	RR 153557907
	SE
Inlämningsnummer	RL
	SE
Försändelsen har tagits emot.	
• Underskrift av mottagare, bud eller ombud med fullmakt för ovanstående REK.	
• Med tillägg "Personlig utlämning" godkänns endast mottagarens namnteckning.	
Namnteckning	
[Redacted signature]	
<input type="checkbox"/> Personlig utlämning	

Återsänds till

SKUNDSKATTEBERGS KOMMUN

MILJÖ- OCH BYGGNADSDÄMNING

Box 101

739 22 SKUNDSKATTEBERG

2025-12-15



Kommunicering av föreläggande med vite om obligatorisk ventilationskontroll på fastigheten Kärbo 1:81

Bifogad skrivelse kommer att tas upp på miljö- och byggnadsnämndens sammanträde den 12 maj 2026.

Ni ges härmed möjlighet att inkomma med synpunkter på bifogad tjänsteskrivelse. Tjänsteskrivelsen är ett underlag till miljö- och byggnadsnämndens sammanträde den 12 maj 2026, då beslut tas i ärendet.

Ni ombeds att inkomma med eventuella synpunkter senast den 30 april 2026 men gärna tidigare. Synpunkterna ska skickas till Skinnskattebergs kommun miljö- och byggnadsnämnden Box 101 739 22 Skinnskatteberg eller via mejl till bygglov@skinnskatteberg.se.

Upplysning

Om ni som byggnads ägare utför eller skickar in en kopia av protokoll från utförd besiktning av obligatorisk ventilationskontroll (OVK) till nämnden före den 12 maj 2026, som ett bevis på att OVK utförts, kommer ärendet att tas bort från nämndens sammanträde.

Kontakta undertecknad om ni har några frågor.

Angelique Nyström
Förvaltningschef Miljö och bygg
0222-51 56 17

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro	Bankgiro
Box 101	Kyrkvägen 7	0222-51 55 00	0222-100 95	1 47 30-6	813-2227

739 22 SKINNSKATTEBERG

MBN 2026-315-308

Ansökan om djurhållning inom detaljplanelagt område på fastigheten, XXX

En ansökan om tillstånd för djurhållning inom detaljplanelagt område har inkommit från fastighetsägaren XXX. Av ansökan framgår att man vill hålla nio hönor och en tupp. Enligt 3 § Lokala hälsoföreskrifterna för Skinnskattebergs kommun krävs tillstånd från miljö- och byggnadsnämnden för att få hålla fjäderfä som inte är sällskapsdjur inom detaljplanelagt område. En tjänsteskrivelse finns upprättad i ärendet.

Handläggare: Angelique Nyström
Avdelning: Miljö och bygg

Mottagare: Miljö- och byggnadsnämnden

Ansökan om djurhållning inom detaljplanelagt område på fastigheten, [REDACTED]

Ärendebeskrivning

En ansökan om tillstånd för djurhållning inom detaljplanelagt område har inkommit från fastighetsägaren, [REDACTED]. Av ansökan framgår att man vill hålla nio hönor och en tupp. Enligt 3 § Lokala hälsoföreskrifterna för Skinnskattebergs kommun krävs tillstånd från miljö- och byggnadsnämnden för att få hålla fjäderfä som inte är sällskapsdjur inom detaljplanelagt område.

Fastigheten [REDACTED] ligger inom ett detaljplanelagt område där ett tiotal fastigheter ligger längs med Sandvretsvägen. Närliggande grannars bostadshus är belägna mellan 15–30 meter från planerad placering av höns- och hönsgrård.

På aktuell fastighet finns sedan tidigare en komplementbyggnad som avses inredas som höns- och hönsgrård planeras anordnas i anslutning till denna. Sökande har inkommit med skötselrutin där det framgår hur djurhållningen ska skötas. Gödsel som uppkommer ska först komposteras och sedan användas i sökandes egen trädgård.

Yttrande

Grannar har fått möjlighet att yttra sig i ärendet. En granne har framfört sina synpunkter och framför att ” Vi accepterar inte att våra grannar skulle ha 9 hönor och en tupp i närheten av oss”. Grannen framför även att tuppen och hönorna skulle störa deras liv och vardag i och med att djuren låter och kan förstöra deras sömn. Djuren kan ha parasiter och ohyra samt att deras avföring kan orsaka spridning av smittämnen. I yttrandet framförs även att man är orolig för att tuppen ska attackera familjen och är orolig för att den sökta djurhållningen ska dra till sig rovdjur. Övriga grannar som inkommit med yttrande har för närvarande inga synpunkter.

Sökande har fått tagit del av inkomna synpunkter och framför att avståndet till närmsta bostadshus är 20 meter och hönsen kommer huvudsakligen vistas i höns- och i den intilliggande hönsgrården. Fri utevistelse kommer ske under uppsikt och inom den inhägnade fastigheten. Rovdjur finns i området naturligt och rör sig oberoende av fastighetsgräns. Hygienrutiner tillsammans med kontroll bidrar till att spridning av parasiter och sjukdomar till grannfastigheter bedöms som osannolikt. Sökande har för avsikt att ha tupp på prov och om den leder till störning för grannar kommer djurhållningen övergå till enbart hönor. Sökande framför även att höns- och hönsgrård bidrar till en levande landsbygd och har både kulturellt och historiskt värde.

Lagstöd

Enligt 3 § p.2 Lokala hälsoskyddsföreskrifter för Skinnskattebergs kommun krävs tillstånd av miljö- och byggnadsnämnden för att hålla fjäderfä som inte är sällskapsdjur inom detaljpanelagt område.

Enligt förordningen 1998:899 om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 36 § framgår det att husdjur och andra djur som hålls i fångenskap ska förvaras och skötas så att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer.

Enligt 39 § om det behövs för att hindra att olägenheter för människors hälsa uppkommer, får kommunen föreskriva att pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur inte får hållas inom ett område med detaljplan eller områdesbestämmelser utan särskilt tillstånd av den kommunala nämnden. Ett sådant tillstånd får förenas med särskilda villkor.

Av 2 kap. 1 § miljöbalken framgår att när frågor prövas om tillåtlighet, tillstånd, godkännande och dispens och när sådana villkor prövas som inte avser ersättning samt vid tillsyn enligt denna balk är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av detta kapitel iakttas.

Enligt 2 kap. 3 § miljöbalken föreskrivs att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Av 2 kap. 6 § miljöbalken framgår bl.a. att det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska väljas en plats som är lämplig med hänsyn till ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Vidare framgår att tillstånd inte får strida mot en detaljplan.

Enligt 9 kap. 3 § miljöbalken avses med olägenhet för människors hälsa störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Skäl för beslut

För området där fastigheten [REDACTED] är belägen gäller en detaljplan, Färna bruk med aktnummer,1904-P81. Fastighetens storlek uppgår till 881 kvm och i dess omedelbara närhet finns ett flertal fastigheter bebyggda med bostadshus.

Miljö- och byggnadsförvaltningen anser att för att få hålla fjäderfä i ett detaljpanelagt område, där husen ligger nära varandra måste hänsynskrav ställas för att olägenheter från djurhållningen inte ska uppkomma för kringboende.

Olägenhet för människors hälsa definieras i 9 kap. 3 § som en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig. I miljöbalkens förarbeten anges bl. a. följande om detta begrepp. Även sådana störningar omfattas som i första hand påverkar välbefinnandet i inte ringa grad, t.ex. buller. Med störningar som påverkar välbefinnandet avses störningar som inte är av sådan karaktär att de kan visas vara direkt hälsoskadliga men som ändå påtagligt inverkar på människors psykiska välbefinnande. Bedömningen måste utgå från vad människor i

allmänhet anser vara en olägenhet. Kravet på att en störning ska ha en viss varaktighet för att omfattas av definitionen är uppfyllt om det är fråga om en störning som återkommer vid flera tillfällen (proposition 1997/98:45 del 2 s 109).

Miljö- och byggnadsförvaltningen anser att en tupp inte utgör ett naturligt inslag inom detaljplanelagda områden. En tupp måste anses kunna medföra en störning för närboende på grund av tuppens galande och kan på så vis orsaka bullerstörningar. Det hör till tuppens natur att gala och störningen bedöms orsaka en olägenhet då störningen inte är ringa och heller inte tillfällig. Mot bakgrund av det korta avståndet till grannar bedöms det därför inte lämpligt att hålla en tupp på platsen.

Miljö- och byggnadsnämnden har vid tidigare tillståndsprövningar gällande hållandet av fjäderfå inom detaljplanelagt område endast beviljat totalt tio hönor och ingen tupp i och med att tuppen kan orsaka bullerstörning.

Sökande har redovisat skötselrutiner för planerad djurhållning. Det som framförts i yttrandet från granne om ljud, parasiter och rovdjur anses ej vara befogat. Vilda djur finns i området och kan också ha ohyra/parasiter samt sprider sin avföring fritt i naturen. Hönsen ska huvudsakligen vara i hönsgård samt vistas fritt inom den inhägnade fastigheten under uppsikt. Avföringen ska endast spridas efter kompostering inom sökandes fastighet. Hörnornas kacklande bedöms inte innebära en sådan bullerstörning som tuppens galande.

Vid en samlad bedömning bedömer miljö- och byggnadsförvaltningen att tillstånd för hållande av nio till tio höns inte ska innebära risk för olägenheter för människors hälsa eller miljö. Tillståndet är förenat med villkor för att minimera risken för att olägenheter ska uppstå.

Förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar

att [REDACTED] beviljas tillstånd för djurhållning om max tio (10) hönor på fastigheten, [REDACTED] med stöd av 39 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 3 § p.2 Lokala hälsoföreskrifterna för Skinnskattebergs kommun samt med hänvisning till 2 kap. 1-3 §§, 6 § samt 7 § miljöbalken.

att ansökan om tupp avslås med stöd av 2 kap. 6 § samt 9 kap. 3 § miljöbalken.

För tillståndet gäller följande villkor

1. Lagring av spillning och strö förorenat av spillning ska omhändertas och lagras/komposteras så att detta inte föranleder olägenheter genom luktstörning eller andra olägenheter för närboende grannar.
2. Lagring av foder samt utfodring ska ske på ett sådant sätt att det inte drar till sig ohyra, till exempel, gnagare och fåglar.
3. Hållandet av hörnorna får inte föranleda olägenheter för människors hälsa genom luktstörningar, ljudstörningar eller andra olägenheter för omgivningen.

4. Djurhållningen ska ske så att djurskyddslagen och Jordbruksverkets bestämmelser följs.
5. Tillståndet är personligt och kan inte överlåtas.
6. Tillståndet gäller tillsvidare.

Om ovanstående villkor inte följs kan tillståndet omprövas eller återkallas av miljö- och byggnadsnämnden.

Avgift

Enligt beslut i kommunfullmäktige tas en avgift ut för tillståndsärenden.
En faktura på 2 188 kronor för två timmars handläggningstid kommer att skickas separat.

Upplysningar

Djurhållningen behöver registreras hos Jordbruksverket innan djuren får tas till fastigheten.

Information om hur man överklagar miljö- och byggnadsnämndens beslut bifogas beslutet.

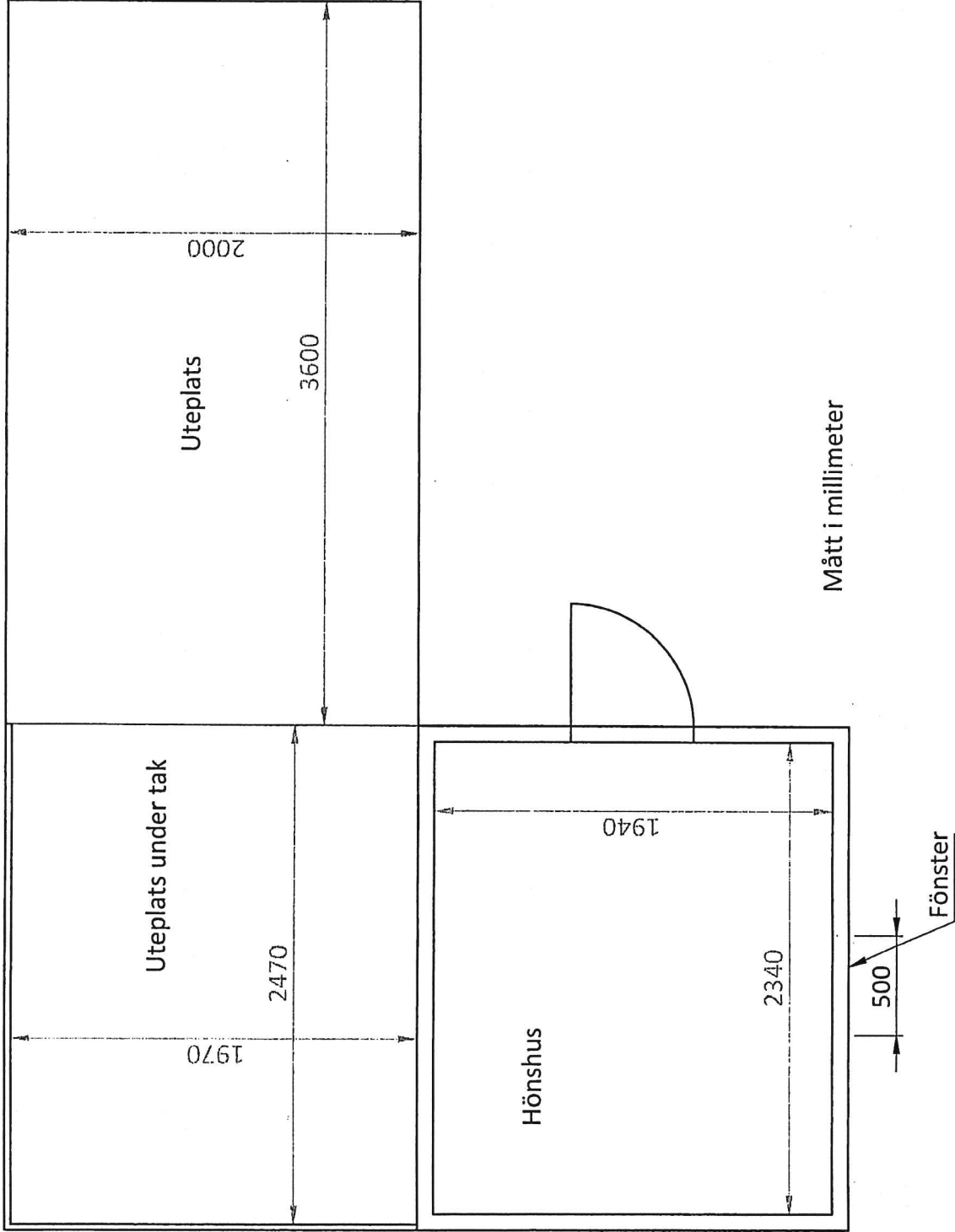
Underskrift:

Angelique Nyström
Förvaltningschef Miljö och bygg

Bilagor

Kartutdrag, Geovis
Ritning på hönshus och hönsgård
Skötselrutin
Yttrande granne
Yttrande sökande

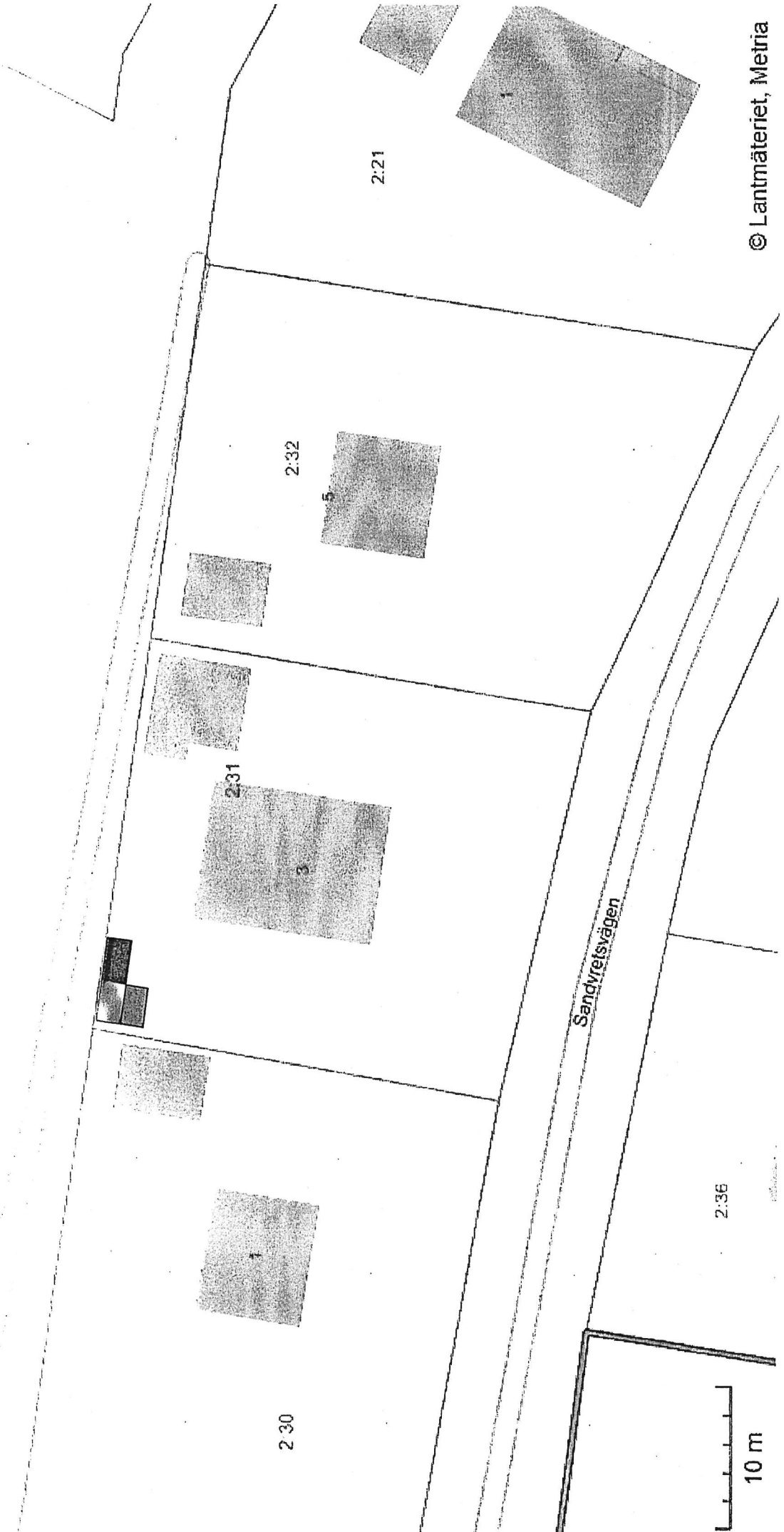
Beslutet skickas till:
Akten
Sökande
Grannar, enligt sändlista



Skinnskattebergs kommun

2026-04-10

Dnr. YB02026-315-308



© Lantmäteriet, Metria

Fastighetsgränserna är ej juridiskt bindande

 HÖNSSTALL – RUTIN

 DAGLIGEN

- Öppna stallet
- Ge färskt vatten
- Kontrollera / fyll på foder
- Samla ägg
- Hälsokontroll (alla höns pigga?)
- Sandlåda: ta bort gödsel → kompost
- Stäng stallet på kvällen

 VECKOVIS

- Luckra upp / sila sanden i sandlådan
- Ta bort fuktiga partier
- Fyll på sand vid behov
- Rengör vattentråg noggrant
- Rengör foderbehållare
- Blanda kompost (gödsel + torrt material)
- Kontrollera reden / byt strö
- Kontrollera hönsen för ohyra (t.ex. kvalster)
- Kontrollera sandbad

 31 MÅNADSVIS

- Byt ut ca 20–30 % av sanden
- Vid lukt: byt all sand
- Rengör sittpinnar
- Städa stallet noggrant
- Vänd komposten

 KOMPOST

- 1 del gödsel / 2 delar torrt material
- Håll lätt fuktigt (inte blött!)
- Blanda regelbundet

↓
med kompost gödslar jag min
trädgård.

 VIKTIGT

- Färskt vatten varje dag
- Förvara foder torrt
- Håll sanden torr
- Ingen färsk gödsel direkt i odling

2026-04-20

MBN 2026-315-308

Angelique Nyström

Från: kommun
Skickat: den 21 april 2026 08:14
Till: Angelique Nyström
Ämne: VB: Våra synpunkter
Bifogade filer: 20260417_031057.jpg; Screenshot_20260417_180123_Samsung Browser.jpg

MBN 2026-315-308

/C2

Från: [redacted] <[redacted]@gmail.com>
Skickat: den 20 april 2026 13:30
Till: kommun <kommun@skinskatteberg.se>
Ämne: Våra synpunkter

Hej,

Jag och min man fick det här brevet (bifogar bild av brevet i mejlet).

Vi accepterar absolut inte att våra grannar skulle ha 9 hönor och en tupp i närheten av oss.

Det här är argument/synpunkter varför vi verkligen inte vill att de ska ha det:

1. En tupp kommer att förstöra vårt normala liv på grund av att tuppar gal inte bara på morgonen klockan 3, utan ofta under hela dagen. Hönor kan låta en hel del när de lägger ägg eller kommunicerar. Min man jobbar i Stockholm, och jag jobbar i Enköping. Då vi vaknar klockan 3-3.30 på morgonen vill vi verkligen sova mycket längre på helgerna för att vila oss. Mina 3 barn går till Klockarbergsskolan, så för dem behövs lugn och ro för att de ska kunna sova bra och känna sig normala när de går till skolan (inte vakna kl 3 på morgonen varje dag).
2. En tupp kan bli "idiot" och attackera människor, vilket är ett problem, särskilt om det finns barn i närheten. Vissa tuppar kan vara mycket aggressiva och orädda. Vi har 3 barn och jag vill vara säker på att tuppen inte ska gräva något hål och komma till min trädgård och attackera mina 3 barn eller oss vuxna.
3. Hönor bajsar överallt och gräver upp rabatter och gräsmattor för att damma. Eftersom vi bor i villaområden kan du se på bilden (i mejlet) att våra tomter är väldigt nära varandra. Inga boende i Färna har hönor och/eller tupp på grund av att det är tätbebyggt område. Jag vill inte komma till min gård och andas lukten av bajs osv. Jag vill fortsätta spendera min tid med familjen i den "icke-skadade" naturen och vara bekväm i min trädgård och inte rädd för att öppna fönstret.
4. Hönor är rovdjurskänsliga: De är lätta byten för rävar, vesslor och hökar. Vi bor redan i närheten av skogen och ser ofta olika vilda djur, men de kommer inte så nära. Eftersom vi inte har något staket omkring (inte som de som vill ha de fåglar) vill jag inte att djuren från skogen ska komma till min trädgård, bajs och gräva hål på grund av att de ska ha starkt lust att komma och döda hönorna och tuppen. Och jag vill vara trygg på min tomt och omkring och inte rädd att något djur ska attackera oss.

5. Parasiter och ohyra som kan finnas pga hönor och tupp. Hönskvalster (Röda kvalster): Dessa lever i hönshuset och suger blod på hönsen på natten. De kan bita människor och orsaka klåda och hudirritation. Vissa typer av löss som lever på hönsen kan tillfälligt hamna på människor och orsaka obehag. Jag vill inte vara rädd för att komma och ta hand om min trädgård och bli sjuk eller biten av någon parasit och det gäller också för hela min familj.

6. Smittämnen (Zoonoser) - Salmonella & Campylobacter: Dessa bakterier är de vanligaste orsakerna till att människor smittas av höns. De utsöndras via avföringen och kan orsaka diarré, kräkningar, feber och magkramper. Vi bor bredvid varandra vid gränserna, då det ska finnas möjlighet att smittas och då jag och min familj verkligen vill undvika det.

7. Arbetsintensivt när man har hönor och tupp. De kräver daglig tillsyn, matning, vattning, äggplockning och regelbunden rengöring av hönshuset för att undvika lukt. Grannarna jobbar båda också, då det inte är garanterat att de ska ta hand ordentligt om fåglarna.

Om de vill ha något bond, hönor, tupp osv då de kan söka och köpa något litet hus i skogen, utan människor omkring och ha där vad de vill ha. Vi som bor i Färna, villaområde vill inte ha grannen med hönor och tupp.

Hoppas ni ska vara uppmärksamma och ska utreda och bestämma rätt.

Mvh,

 ch 

Angelique Nyström

Från: [REDACTED]
Skickat: den 22 april 2026 16:56
Till: Angelique Nyström
Ämne: Re: Kommunisering yttrande

hej,

jag tror du menar 4.mai, inte 4 april? :-)

Yttrande om planerad hönshållning

nedan följer vår sakliga helhetsbeskrivning av de förväntade effekterna samt de planerade skydds- och hygienåtgärderna för vår planerade hållning av 9 höns och 1 tupp.

1. Plats och rumslig situation

Avståndet till närmaste bostadshus är cirka 20 meter (luftlinje).

Hönshuset och rastgården är placerade på västra sidan av bostadshuset i en lugn trädgårdsmiljö.

Omgivningen är generellt mycket stillsam och har låg aktivitetsnivå.

Befintliga strukturer såsom häckar, buskar, redskapsbod och carport ger delvis skydd mot ljud och insyn.

2. Hållnings- och driftsstruktur

Hönsen vistas huvudsakligen i hönshuset och i den intilliggande rastgården.

Fri utevistelse sker endast under uppsikt inom den inhägnade fastigheten.

Känsliga trädgårdsytor såsom lek- och odlingsområden är tydligt avgränsade.

Det är uteslutet att djuren tar sig in på grannfastigheter.

3. Samlad bedömning av buller, vind och miljöfaktorer

3.1 Ljud och vindförhållanden

Hönsen genererar en ljudnivå på cirka 60–70 dB, motsvarande ett normalt samtal eller trafik i bostadsområden.

Tuppen kan nå toppnivåer på cirka 80–90 dB, jämförbart med en förbipasserande lastbil. Dessa ljud är dock kortvariga och inte kontinuerliga.

Kråkning sker främst tidigt på morgonen, ibland 1–2 timmar före soluppgång, samt vid ljusförändringar eller revirbeteende.

Den dominerande vindriktningen är väst till sydväst, mer sällan öst eller nord. Detta gör att ljud oftast förs bort från grannfastigheter. Tillsammans med avstånd och befintlig bebyggelse och vegetation sker en ytterligare dämpning av ljud.

Sammantaget bedöms en ljudreduktion på cirka 10–20 dB uppstå genom dessa faktorer. En långvarig eller otillåten bullerstörning är inte att förvänta.

3.2 Rovdjur

Hönshållningen skyddas genom hönshus, inhägnad rastgård, grävsäkring samt skydd mot rovfåglar. Ett kvarstående riskmoment från rovdjur som räv och mårddjur finns dock naturligt.

Hundars närvaro kan ha en avskräckande effekt men ersätter inte fysiska skyddsåtgärder.

Sammantaget ger de vidtagna åtgärderna en god säkerhetsnivå.

Rovdjur rör sig oberoende av fastighetsgränser även i närområdet.

Rådjur utgör ingen fara för hönsen men kan orsaka skador på växtlighet i öppna trädgårdsytor.

3.3 Parasiter och sjukdomar

Vid korrekt stallhygien med regelbunden rengöring och torr strö är risken låg.

Problem som röda hönskvalster uppstår främst vid bristande hygien och kan i regel upptäckas och behandlas tidigt.

Spridning till grannfastigheter bedöms som mycket osannolik. Vilda fåglar utgör däremot en generell miljöburen smittkälla.

Fästingar som sprids via hundar kan i praktiken ha större betydelse än hönsrelaterade parasiter.

3.4 Zoonoser och salmonella

Zoonoser som Salmonella enterica kan förekomma men är ovanliga vid god hygien.

Smitta sker endast vid direkt kontakt med infekterat material. För grannar utan sådan kontakt är risken i praktiken obefintlig.

Genom god hygien och rutiner hålls risken mycket låg.

4. Åtgärder för djurhållning och säkerhet

Fastigheten är helt inhägnad.

Hönshus och rastgård är dessutom förstärkta med grävsäkring.

Trädgårdsytor är tydligt uppdelade.

Regelbunden kontroll och hygien utförs.

Rymning av djuren är utesluten.

5. Skötsel och arbetsinsats

Dagligen ca 10–20 minuter.

Veckovis ca 30–90 minuter.

Därutöver ibland mer omfattande rengöring.

Totalt är arbetsinsatsen låg till måttlig och väl hanterbar.

6. Tupp – beteende och försiktighet

Tuppen har naturliga funktioner i flocken:

Social struktur: stabiliserar rangordning och minskar konflikter.

Varning och skydd: varnar för fara och koordinerar flockens beteende.

Fortplantning: möjliggör naturlig reproduktion.

Naturligt beteende: ingår i en komplett social flockstruktur.

Vi är medvetna om både fördelar och eventuella nackdelar med en tupp. Målet är en balanserad flock. Därför planeras att inledningsvis prova en tupp.

Den kommer från en lugn ras och föds upp från ung ålder för att vänjas vid omgivning och ljud.

Eftersom sovrumsfönstret vetter mot väst mot hönshuset kan tidigt kråkande uppfattas tydligt. Om detta leder till störningar, även för grannar, övergår vi till enbart höns.

7. Kulturell och lantlig kontext

Färna (ca 145 invånare, ibland färre beroende på avgränsning) är en mycket liten och lantlig ort i Bergslagen.

Privat hönshållning är i Sverige en naturlig del av landsbygdens liv och traditionellt kopplad till självhushållning.

I små byar anses detta vara en normal och etablerad del av miljön.

Hönshållning bidrar till en levande landsbygd och har både kulturellt och historiskt värde.

Den planerade hönshållningen bedöms som väl kontrollerbar med hänsyn till lokala förutsättningar samt planerade skydds- och hygienåtgärder.

Eventuella störningar är lokala och minimeras ytterligare genom avstånd, vindförhållanden och befintlig avskärmning.

Risker kopplade till djur, sjukdomar och parasiter reduceras genom tydliga åtgärder.

Sammantaget rör det sig om en liten, strukturerad och lantligt anpassad form av djurhållning med tydliga förebyggande rutiner.

Angelique Nyström <angelique.nystrom@skinnskatteberg.se> schrieb am Di., 21. Apr. 2026, 13:46:

Hej [REDACTED]

Svarstiden för grannhörande går ut den 30 april och alla inkomna yttranden med synpunkter kommer du få ta del av innan beslut.

Det har tills idag inkommit ett yttrande med synpunkter som du ges möjlighet att kommentera.

Vi önskar att du senast den 4 april inkommer med eventuella synpunkter på yttrandet.

Ha en fortsatt fin dag!

Vänliga hälsningar,

Angelique Nyström

Förvaltningschef Miljö och Bygg

0222-51 56 17

angelique.nystrom@skinnskatteberg.se

 Skinnskattebergs
kommun
En kommun som gör skillnad

Skinnskattebergs kommun

Besök: Kyrkvägen 7, 73930 Skinnskatteberg

Post: Box 101, 739 22 Skinnskatteberg

www.skinnskatteberg.se

MBN 2026-338-308

Ansökan om djurhållning inom detaljplanelagt område på fastigheten, XXX

En ansökan om tillstånd för djurhållning inom detaljplanelagt område har inkommit från fastighetsägaren, XXX . Av ansökan framgår att man vill hålla två grisar under perioden april till september som ekologiska markberedare. Enligt 3 § Lokala hälsoföreskrifterna för Skinnskattebergs kommun krävs tillstånd från miljö- och byggnadsnämnden för att få hålla svin inom detaljplanelagt område. En tjänsteskrivelse finns upprättad i ärendet.

Handläggare: Angelique Nyström
Avdelning: Miljö och bygg

Mottagare: Miljö- och byggnadsnämnden

Ansökan om djurhållning inom detaljplanelagt område på fastigheten, [REDACTED]

Ärendebeskrivning

En ansökan om tillstånd för djurhållning inom detaljplanelagt område har inkommit från fastighetsägaren, [REDACTED]. Av ansökan framgår att man vill hålla två grisar under perioden april till september som ekologiska markberedare. Enligt 3 § Lokala hälsoföreskrifterna för Skinnskattebergs kommun krävs tillstånd från miljö- och byggnadsnämnden för att få hålla svin inom detaljplanelagt område.

Fastigheten [REDACTED] ligger inom ett detaljplanelagt område där fastigheter är placerade längs med Skolvägen. Fastigheten angränsar till största delen mot allmän platsmark som utgörs av väg och grönområde. Fastighetsgräns i norr angränsas mot en bebyggd fastighet med bostadshus. I väst finns en väg där en skolbyggnad är placerad som även innehåller förskoleverksamhet.

Grisarna är av rasen Ungerskt ullsvin, Mangalitza och avses användas som markberedare på en del av tomten istället för att anlita maskiner. Den del av tomten som ska beredas avses vara inhägnad och inom inhägnaden finns en komplementbyggnad där grisarna ska vara på nätterna. Grisarna kommer ha tillgång till stödfoder och gödsel planeras tas omhand dels i tunna som bortforslas från fastigheten och genom naturlig gödning på tomten.

Yttrande

Grannar har fått möjlighet att yttra sig i ärendet. Inga synpunkter har inkommit.

Lagstöd

Enligt 3 § Lokala hälsoskyddsföreskrifter för Skinnskattebergs kommun krävs tillstånd av miljö- och byggnadsnämnden för att hålla svin inom detaljplanelagt område.

Enligt förordningen 1998:899 om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 36 § framgår det att husdjur och andra djur som hålls i fångenskap ska förvaras och skötas så att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer.

Enligt 39 § om det behövs för att hindra att olägenheter för människors hälsa uppkommer, får kommunen föreskriva att pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur inte får hållas inom ett område med detaljplan eller områdesbestämmelser utan särskilt tillstånd av den kommunala nämnden. Ett sådant tillstånd får förenas med särskilda villkor.

Av 2 kap. 1 § miljöbalken framgår att när frågor prövas om tillåtlighet, tillstånd, godkännande och dispens och när sådana villkor prövas som inte avser ersättning samt vid tillsyn enligt denna balk är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av detta kapitel iakttas.

Enligt 2 kap. 3 § miljöbalken föreskrivs att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Av 2 kap. 6 § miljöbalken framgår bl.a. att det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska väljas en plats som är lämplig med hänsyn till ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Vidare framgår att tillstånd inte får strida mot en detaljplan.

Enligt 9 kap. 3 § miljöbalken avses med olägenhet för människors hälsa störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Skäl för beslut

För området där fastigheten [REDACTED] är belägen gäller detaljplan, Riddarhyttans samhälle med aktnummer, 19-SKI-669. Fastighetens storlek uppgår till 1 876 kvm och närliggande bostadshus är beläget endast fyra meter från fastighetsgräns. I fastighetsgränsen finns växtlighet i form av en häck som bedöms avskärma från den sökta djurhållningen. Komplementbyggnaden där grisarna avses vara på nätterna är placerad mot öster bakom sökandes bostadshus och ligger cirka 30 meter till närliggande bostadshus.

Olägenhet för människors hälsa definieras i 9 kap. 3 § som en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig. I miljöbalkens förarbeten anges bl. a. följande om detta begrepp. Även sådana störningar omfattas som i första hand påverkar välbefinnandet i inte ringa grad, t.ex. buller. Med störningar som påverkar välbefinnandet avses störningar som inte är av sådan karaktär att de kan visas vara direkt hälsoskadliga men som ändå påtagligt inverkar på människors psykiska välbefinnande. Bedömningen måste utgå från vad människor i allmänhet anser vara en olägenhet. Kravet på att en störning ska ha en viss varaktighet för att omfattas av definitionen är uppfyllt om det är fråga om en störning som återkommer vid flera tillfällen (proposition 1997/98:45 del 2 s 109).

Miljö- och byggnadsförvaltningen gör bedömningen att grisar grymtande inte är en sådan störning som innebär en olägenhet för omgivande bebyggelse. Sökande har inkommit med hur gödsel ska tas omhand samt att djurhållningen är tillfällig. Platsen bedöms som lämplig då grisarna ska utföra markberedning som annars skulle utföras av maskiner.

Vid en samlad bedömning bedömer miljö- och byggnadsförvaltningen att tillstånd för hållande av två grisar inte ska innebära risk för olägenheter för människors hälsa eller miljö. Tillståndet är förenat med villkor för att minimera risken för att olägenheter ska uppstå.

Förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar

att [REDACTED] beviljas tillstånd för djurhållning om max två (2) grisar på fastigheten, [REDACTED] med stöd av 39 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 3 § p.2 Lokala hälsoföreskrifterna för Skinnskattebergs kommun samt med hänvisning till 2 kap. 1-3 §§, 6 § samt 7 § miljöbalken.

För tillståndet gäller följande villkor

1. Lagring av spillning och strö förorenat av spillning ska omhändertas och lagras/komposteras så att detta inte föranleder olägenheter genom luktstörning eller andra olägenheter för närboende grannar.
2. Lagring av foder samt utfodring ska ske på ett sådant sätt att det inte drar till sig ohyra, till exempel, gnagare och fåglar.
3. Hållandet av grisarna får inte föranleda olägenheter för människors hälsa genom luktstörningar, ljudstörningar eller andra olägenheter för omgivningen.
4. Djurhållningen ska ske så att djurskyddslagen och Jordbruksverkets bestämmelser följs.
5. Tillståndet är personligt och kan inte överlåtas.
6. Tillståndet gäller tillsvidare.

Om ovanstående villkor inte följs kan tillståndet omprövas eller återkallas av miljö- och byggnadsnämnden.

Avgift

Enligt beslut i kommunfullmäktige tas en avgift ut för tillståndsärenden.
En faktura på 2 188 kronor för två timmars handläggningstid kommer att skickas separat.

Upplysningar

Djurhållningen behöver registreras hos Jordbruksverket innan djuren får tas till fastigheten.

Information om hur man överklagar miljö- och byggnadsnämndens beslut bifogas beslutet.

Underskrift:

Angelique Nyström
Förvaltningschef Miljö och bygg

Bilagor

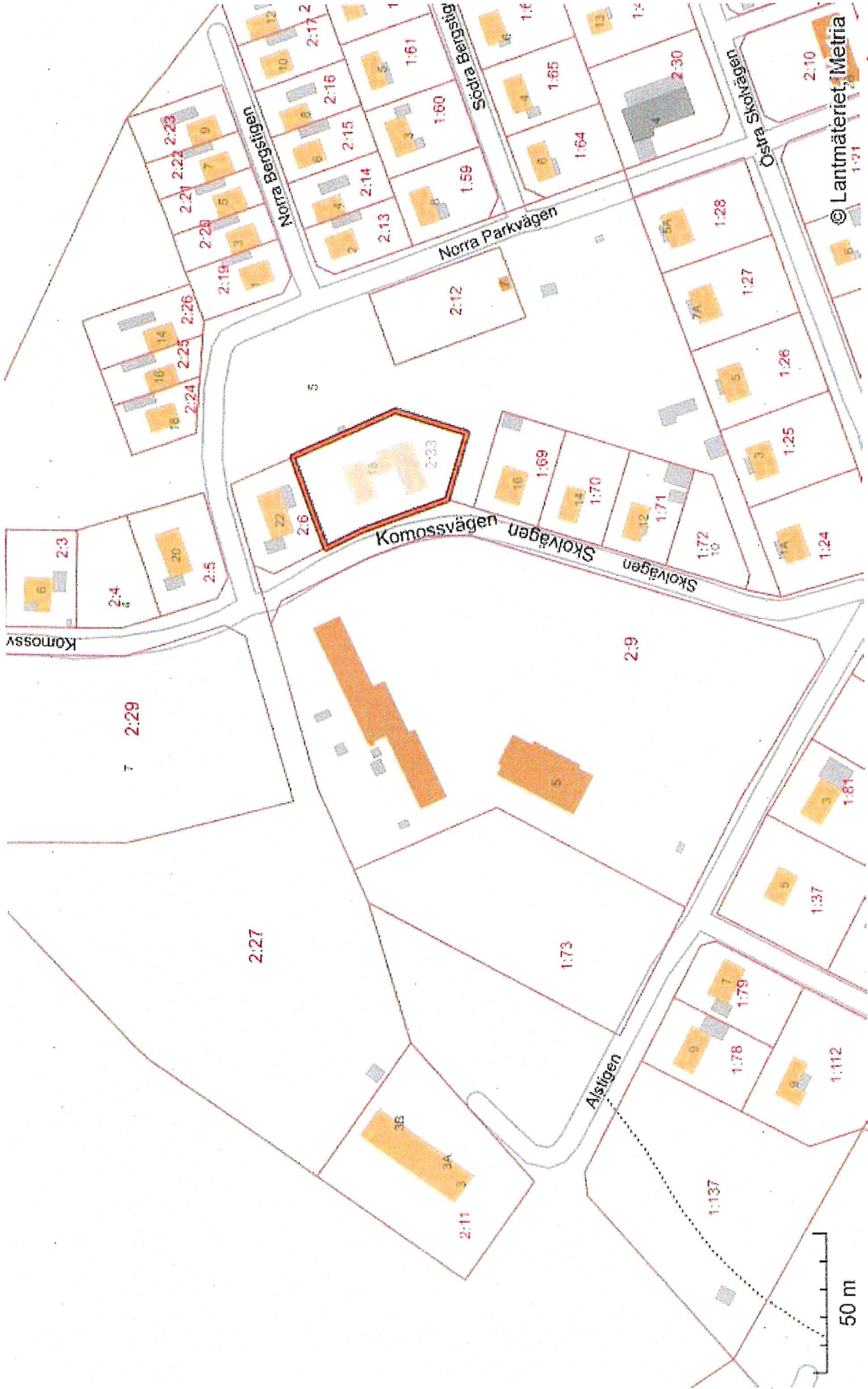
Kartutdrag, Geovis
Bilaga med redogörelse för djurhållningen
Situationsplan

Beslutet skickas till:

Akten

Sökande

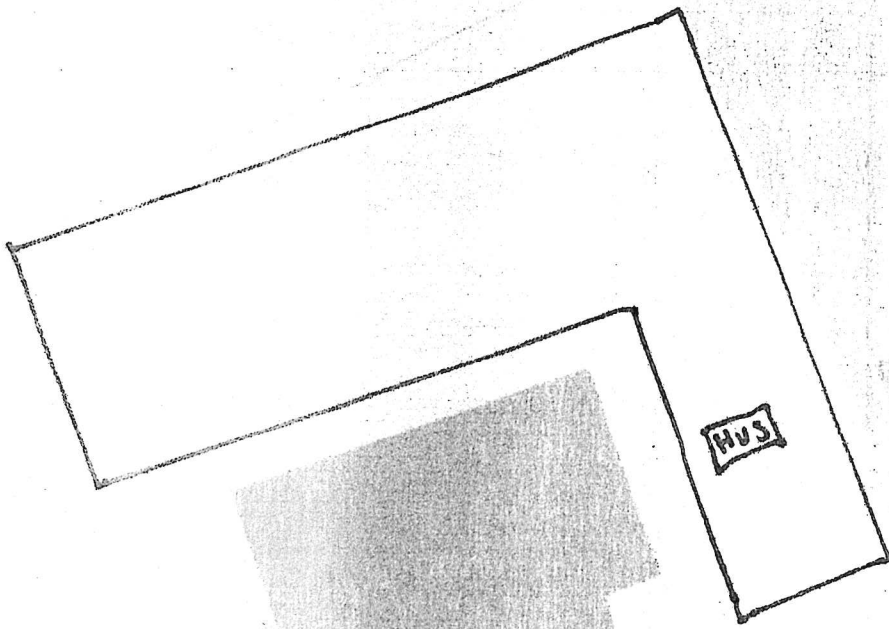
Grannar, enligt sändlista



© Lantmäteriet, Metria

Fastighetsgränserna är ej juridiskt bindande

1:1 800



HUS

19

Skonv...

Bilaga:

Bakgrund:

Ungerskt ullsvin, Mangalitza, är en väldigt speciell och ovanlig ras. De är väldigt bra på markberedning eftersom de bökar betydligt djupare än vanliga grisar. Det är också anledningen till att vi lånar två unga grisar av en uppfödare i Kungsör. I stället för att ta in maskiner som gräver, och markbereder en del av tomten, låter vi grisarna göra det. 100% ekologisk markberedning.

Perioden de kommer att vara här är april till september, alltså bara tillfälligt.

Den del av tomten som ska beredas kommer att vara extra inhägnad innanför den vanliga tomtgränsen. De kommer att ha tillgång till stödfoder och vatten samt ett hus där de sover på nätterna.

Gödsel tas om hand. Dels av naturen, dels i tunna som sedan körs till stallet och gödselstacken.

Vi tycker att det är ett fint tillfälle att visa hur ekologisk markberedning fungerar. Jag tror att förskolan i Riddarhyttan skulle vara intresserade av ett besök med barnen så de får se, och träffa ulliga grisar.

Närmsta berörda granne är:

[REDACTED]

MBN 2025-532-400

Klagomål avseende markförändringar på fastigheten, XXX

Fastighetsägaren till rubricerad fastighet kontaktade miljö- och byggnadsförvaltningen under hösten 2025 och framförde att markförändringar skett på fastigheten efter att grannen installerat bergvärme. Därefter har en skrivelse inkommit den 3 mars 2026 till miljö- och byggnadsnämnden där klagande begär att miljö- och byggnadsförvaltningen skyndsamt genomför tillsyn på plats, utreder om installationen har utförts i enlighet med beviljade tillstånd, gällande tekniska krav och försiktighetsmått samt bedöma om ytterligare åtgärder eller föreläggande krävs för att förhindra fortsatt skada. En tjänsteskrivelse finns upprättad i ärendet.

2026-03-03

Dnr.....MPN.2025-532-400

Anmälan till Miljö- och byggnadsförvaltningen

Jag vill härmed anmäla skador på min fastighet som jag bedömer har ett direkt samband med att min granne nyligen låtit installera bergvärme.

Efter genomförd borrning har jag konstaterat tydliga markförändringar på min fastighet. Marken har både sjunkit och höjts på flera ställen, vilket inte förekommit tidigare. Förändringarna innebär en påtaglig risk för skador på fastigheten och väcker allvarlig oro kring markens stabilitet.

Mot bakgrund av skadornas karaktär och tidssambandet med bergvärmeinstallationen misstänker jag att arbetet kan ha utförts på ett bristfälligt sätt. Särskilt finns anledning att befara att grundvatten läcker i anslutningen mellan foderrör och berggrund, vilket kan ha påverkat mark- och grundvattenförhållandena även utanför borrhålet.

Jag vill även uppmärksamma nämnden på att jag inte har informerats om att arbeten som kan påverka min fastighet skulle utföras, trots att åtgärden rimligen omfattas av krav på hänsyn till omgivande fastigheter och riskbedömning.

Mot denna bakgrund begär jag att Miljö- och byggnadsförvaltningen skyndsamt:

- genomför tillsyn på plats,
- utreder om installationen har utförts i enlighet med beviljade tillstånd, gällande tekniska krav och försiktighetsmått, samt
- bedömer om ytterligare åtgärder eller förelägganden krävs för att förhindra fortsatt skada.

Jag står till förfogande för att visa de uppkomna skadorna och lämna kompletterande uppgifter vid behov.

Jag önskar även en skriftlig bekräftelse på att denna anmälan har mottagits och diarieförts.

Skinnskatteberg 20260303

Med vänlig hälsning,

Fastighetsbeteckning



Kommunicering av förslag till beslut

Bifogad skrivelse med tillhörande bilagor kommer att tas upp på miljö- och byggnadsnämndens sammanträde den 12 maj 2026.

Synpunkter inför beslut

Inför miljö- och byggnadsnämndens behandling av ert ärende kan ni lämna skriftliga synpunkter på den bifogade skrivelsen, eller framlägga andra skäl som kan vara av betydelse för byggnadsnämndens beslut.

För att ditt yttrande ska kunna beaktas vid nämndens behandling av ärendet den 12 maj 2026 ska det ha kommit in till byggnadsnämnden **senast den 4 maj 2026**. Synpunkterna ska skickas till Skinnskattebergs kommun miljö- och byggnadsnämnden Box 101 739 22 Skinnskatteberg eller via mejl till bygglov@skinnskatteberg.se. Ange diarienummer MBN 2025-532-400.

Kontakta undertecknad om ni har några frågor.

Angelique Nyström
Förvaltningschef Miljö och Bygg
0222-51 56 17

Bilagor

Tjänsteskrivelse med förslag till beslut
Bilaga Bilder från platsbesök den 12 september 2025
Bilaga Bilder från platsbesök den 1 april 2026
Bilaga Ortofoto från år 2016
Bilaga Ortofoto från år 2018

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro	Bankgiro
Box 101 739 22 SKINNSKATTEBERG	Kyrkvägen 7	0222-51 55 00	0222-100 95	1 47 30-6	813-2227

Bilder från platsbesök den 1 april 2026



Springa mellan asfalt och garagegolv



Bild grässlänt mot granne

Bilder från platsbesök den 12 september



Grässlänt och grusad yta



Bild på garageuppfart



020FOTO 2018



Till Miljö- och byggnadsnämnden,

Skinnskattebergs kommun

Ärende: MBN 2025-532-400

Fastighet: [REDACTED]

Skinnskattebergs kommun

2026-05-04

Dnr.....MBN 2025-532-400

Yttrande över tjänsteskrivelse daterad 2026-04-20

Jag bestrider förvaltningens bedömning att ärendet ska avskrivas utan åtgärd.

Det framgår av tjänsteskrivelsen att markförändringar, sättningar samt skador i form av sprickbildning och nivåförändringar har konstaterats på min fastighet. Dessa förändringar har enligt min uppfattning uppkommit i nära anslutning till att bergvärmeanläggning installerades på grannfastigheten [REDACTED]

Kommunens slutsats bygger på att något orsakssamband inte har kunnat påvisas. Jag vill framhålla följande:

1. Bristande utredning

Utredningen förefaller huvudsakligen baseras på okulära platsbesök utan teknisk analys. Ingen geoteknisk undersökning, vibrationsmätning eller hydrogeologisk bedömning har redovisats. Detta är enligt min mening otillräckligt för att utesluta samband mellan borring/bergvärme och markrörelser.

2. Tidsmässigt samband

De skador som redovisas – sättningar, sprickor i asfalt samt påverkan på byggnadsdelar – har uppkommit efter installationen av bergvärme. Detta utgör ett tydligt indicium som inte har bemötts sakligt i utredningen.

3. Förändrade markförhållanden

Det konstateras i handlingarna att: * marknivåer förändrats (12–20 cm) * sättningar uppstått i gräsmatta * lutning i betongfundament har förändrats Dessa förändringar är typiska effekter av markpåverkan och bör utredas djupare.

4. Tillsynsansvar enligt miljöbalken

Enligt 26 kap. 1 § miljöbalken ska tillsynsmyndigheten säkerställa att balkens regler följs och vid behov vidta åtgärder. Det räcker inte att konstatera att orsak inte kunnat fastställas – myndigheten ska också se till att tillräcklig utredning genomförs.

5. Försiktighetsprincipen

Enligt 2 kap. miljöbalken ska försiktighetsmått vidtas vid risk för skada. Denna princip har inte beaktats i tillräcklig omfattning i ärendet.

6. Fråga om kompetens i utredningen

Jag önskar även klarhet i vilken sakkunskap som legat till grund för de bedömningar som gjorts vid platsbesöken. Mot bakgrund av ärendets tekniska karaktär vill jag särskilt få redovisat vilken kompetens handläggaren Angelique Nyström samt kommunalrådet Jonny Emtin besitter inom

områden såsom geoteknik, markmekanik eller hydrogeologi. Detta är av betydelse för att kunna bedöma tillförlitligheten i de slutsatser som dragits, då frågan rör tekniskt komplexa markförhållanden.

Begäran

Mot bakgrund av ovanstående begär jag att:

- * Ärendet inte avskrivs,
- * Kommunen genomför eller förelägger om en oberoende teknisk utredning, exempelvis geoteknisk och hydrogeologisk analys,
- * Möjlig påverkan från bergvärmeanläggningen utreds mer ingående,
- * Kommunen prövar behovet av åtgärder eller föreläggande enligt miljöbalken.

Skinnskatteberg 1 maj 2026

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
Fastighetsägare [Redacted]

MBN-2026-59-221

Sanktionsavgift för olovlig fasadändring på fastigheten XXX

Miljö- och byggnadsnämnden har fått kännedom om att lovpliktiga åtgärder har utförts på fastigheten XXX belägen på XXX i Skinnskatteberg, utan att erforderligt lov eller anmälan har skett i enlighet med plan-och bygglagen (PBL). En tjänsteskrivelse finns upprättad i ärendet.

Handläggare: Peter Forsman
Avdelning: Miljö och Bygg

Mottagare: Miljö- och byggnadsnämnden

Sanktionsavgift för olovlig fasadändring på fastigheten

[REDACTED]

Ärendebeskrivning

Miljö- och byggnadsnämnden har fått kännedom om att lovpliktiga åtgärder har utförts på fastigheten [REDACTED], belägen på [REDACTED] i Skinnskatteberg, utan att erforderligt lov eller anmälan har skett i enlighet med plan- och bygglagen (PBL).

Fastighetsägaren har, innan utförda åtgärder, varit i kontakt med miljö- och byggnadsförvaltningen för upplysning om vad som krävs för fasadförändring. Miljö- och byggnadsförvaltningen har upplyst om att lov krävs för fasadändring eftersom denna fastighet ligger inom ett utpekat område samt bifogat aktuella blanketter för ansökan i ett mail, 2022-05-20. Därefter har fastighetsägare ej inkommit med vidare information, inte heller ansökan om lov. Under januari månad 2026 uppmärksammades byggnadsnämnden på att en fasadändring skett på aktuell fastighet utan lov. Det kunde via bilder, från Google street-view, konstateras att fasadförändringen innefattar både en fasadändring samt byte av samtliga fönster och dörrar. Det kunde även konstateras att ändringarna utförts under år 2023.

Fastigheten ingår i ett bebyggelseområde som är utpekat i Skinnskattebergs kulturmiljöprogram.

Fastigheten ligger inom detaljplanerat område.

Yttrande

Västmanlands läns museum har fått tillfälle att yttra sig. Läns museet anser bland annat att fasadändringen inneburit att många av de viktiga karaktärsdragen gått förlorade i och med fasadändringen. De gör den sammantagna bedömningen att de utförda åtgärderna inte har tagit hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och därmed ej dess kulturhistoriska värden.

Fastighetsägaren har lämnats tillfälle att yttra sig och har 2026-04-20 inkommit med sitt yttrande. I yttrandet förmedlas bland annat att de inte varit medvetna om bebyggelseområdets kulturmiljövärden förrän efter uppmärksammandet från miljö- och byggnadsnämnden. De hävdar även att de utfört fasadändringen i syfte att underhålla byggnaden och därför åtgärda de brister som framgår av besiktningssprotokollet, upprättat 2020-10-21, där besiktningssmannen rekommenderat vissa åtgärder. Fastighetsägarna betonar även att åtgärderna vidtagits

i god tro och utan avsikt att kringgå gällande regelverk och ber även om en nedsättning av bötesbeloppet då summan är oskälig sett till deras ekonomiska resurser.

Lagstöd

Plan- och bygglag (2010:900) 8 Kap. 13 § En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.

Första stycket ska tillämpas också på

1. en annan anläggning än en byggnad, om anläggningen omfattas av krav på bygglov,
2. tomter i de avseenden som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser,
3. allmänna platser, och
4. bebyggelseområden. Lag (2025:974).

Plan- och bygglag (2010:900) 8 Kap. 17 § Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.

Plan- och bygglag (2010:900) 9 Kap. 37§ Det krävs bygglov för nybyggnad, tillbyggnad, inredning av ytterligare en bostad i ett enbostadshus eller fasadändring, om

1. åtgärden avser en byggnad som omfattas av bestämmelser om skydd för särskilda värden i en detaljplan enligt 4 kap. 16 § 3 eller i områdesbestämmelser enligt 4 kap. 42 § andra stycket,
2. åtgärden avser en särskilt värdefull byggnad enligt 8 kap. 13 § första stycket som inte omfattas av sådana bestämmelser som avses i 1,
3. åtgärden vidtas inom en tomt, en allmän plats eller ett bebyggelseområde som omfattas av bestämmelser om skydd för särskilda värden i en detaljplan enligt 4 kap. 16 § 3 eller i områdesbestämmelser enligt 4 kap. 42 § andra stycket, eller
4. åtgärden vidtas inom en allmän plats eller ett bebyggelseområde som är ett sådant särskilt värdefullt område som avses i 8 kap. 13 § andra stycket 3 eller 4 utan att omfattas av sådana bestämmelser som avses i 3. Lag (2025:974).

Plan- och bygglag (2010:900) 10 kap. 5 § Byggherren ska se till att varje bygg-, rivnings- och markåtgärd som byggherren utför eller låter utföra genomförs i enlighet med de krav som gäller för åtgärden enligt denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. Om åtgärden är lov- eller anmälningspliktig, ska byggherren se till att den kontrolleras enligt den kontrollplan som byggnadsnämnden fastställer i startbeskedet.

Plan- och bygglag (2010:900) 11 kap. 5 § en tillsynsmyndighet ska pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd enligt detta kapitel, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

Plan- och bygglag (2010:900) 11 kap. 51 § Om någon bryter mot en bestämmelse i 8-10 kap. eller i föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av någon av bestämmelserna i 16 kap. 2-10 §§ eller mot en bestämmelse i en EU-förordning om krav på byggnadsverk eller byggprodukter, ska tillsynsmyndigheten ta ut en särskild avgift (byggsanktionsavgift) enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 12 §.

Plan- och bygglag (2010:900) 11 kap. 53 § En byggsanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Avgiften behöver dock inte tas ut om det är oskäligt med hänsyn till

1. att den avgiftsskyldige på grund av sjukdom inte har förmått att själv eller genom någon annan fullgöra sin skyldighet,

2. att överträdelsen berott på en omständighet som den avgiftsskyldige inte har kunnat eller bort förutse eller kunnat påverka, eller

3. vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika att en överträdelse skulle inträffa.

Plan- och bygglag (2010:900) 11 kap. 53a § En byggsanktionsavgift får i ett enskilt fall sättas ned om avgiften inte står i rimlig proportion till den överträdelse som har begåtts. Avgiften får sättas ned till hälften eller en fjärdedel. Vid prövningen enligt första stycket ska det särskilt beaktas om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet eller om överträdelsen av andra skäl kan anses vara av mindre allvarlig art. Lag (2013:307).

Plan- och bygglag (2010:900) 11 kap. 54 § En byggsanktionsavgift ska inte tas ut om rättelse sker innan frågan om sanktion eller ingripande enligt detta kapitel har tagits upp till överläggning vid ett sammanträde med tillsynsmyndigheten.

Plan- och bygglag (2010:900) 11 kap. 57 § En byggsanktionsavgift ska tas ut av

1. den som när överträdelsen begicks var ägare till den fastighet eller det

byggnadsverk som överträdelsen avser,

2. den som begick överträdelsen, eller

3. den som har fått en fördel av överträdelsen

Plan- och bygglag (2010:900) 11 kap. 58 § Innan tillsynsmyndigheten beslutar att ta ut en byggsanktionsavgift ska den som anspråket riktas mot ges tillfälle att yttra sig.

En byggsanktionsavgift får inte beslutas, om den som anspråket riktas mot inte har getts tillfälle att yttra sig inom fem år efter överträdelsen.

Plan- och bygglag (2010:900) 11 kap. 60 § Om två eller flera är avgiftsskyldiga för samma överträdelse, är de solidariskt ansvariga för betalningen.

Plan- och byggförordning (2011:338) 9 kap. 10 § För att påbörja en lovpliktig ändring av en byggnad som avser fasadändring eller påbörja en del av en sådan ändring före startbesked, eller före den tidpunkt som anges i ett startbesked, och därigenom bryta mot 10 kap. 3, 3 a § eller 24 § 6 plan- och bygglagen (2010:900) är byggsanktionsavgiften när ändringen avser

1. ett en- eller tvåbostadshus: 0,125 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0005 prisbasbelopp per kvadratmeter av den area som ändringen avser,

2. för en komplementbyggnad, ett komplementbostadshus eller en annan liten byggnad: 0,0625 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0005 prisbasbelopp per

kvadratmeter av den area som ändringen avser,

3. ett flerbostadshus, en kontorsbyggnad, en handelsbyggnad eller en byggnad för kultur- eller idrottsevenemang: 0,25 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,002 prisbasbelopp per kvadratmeter av den area som ändringen avser, eller

4. en annan byggnad än de som omfattas av 1-3: 0,25 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,001 prisbasbelopp per kvadratmeter av den area som ändringen avser.

Om ändringen avser endast ett fönster eller en dörr, är byggsanktionsavgiften 0,125 prisbasbelopp per fönster eller dörr som berörs i stället för den avgift som följer av första stycket.

Om ändringen avser endast en balkong eller entré, är byggsanktionsavgiften 0,25 prisbasbelopp per balkong eller entré i stället för den avgift som följer av första stycket. Förordning (2025:979).

Skäl till beslut

Enligt **11 kap. 5 § PBL, Plan- och bygglagen (2010:900)**, ska miljö- och byggnadsnämnden pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i PBL med mera.

Det krävs, inom ett bebyggelseområde som bedömts vara särskilt värdefullt ur historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt enligt **8 kap. 13 § PBL** bygglov för bland annat fasadändring på en byggnad inom ett sådant område som avses i 8 kap. 13 § PBL. Detta innebär i detta fall att likväl byte av fönster och dörrar som ändring av fasadmaterial eller kulör kräver bygglov. Syftet med denna bestämmelse är att en miljö eller ett byggnadsverk som omfattas av sådana bestämmelser som i 8 kap. 13 § PBL ej skall förvanskas. Förvanskningsförbudet finns reglerat i **8 kap. 17 § PBL**. Förvanskning kan enligt Boverket bland annat inträffa om en väsentlig egenskap helt går förlorad, åtgärden går ut över byggnadens eller områdets särart eller medför att en byggnads genuina karaktär inte behålls.

I det aktuella fallet har byggnadens fasad förändrats i sin helhet genom både ny panel och kulör samt nya fönster och dörrar, samtliga karaktäristiska egenskaper som byggnaden tidigare innehåft har i och med denna förändring gått förlorade, vilket strider mot förvanskningsförbudet i 8 kap. 17 § PBL. Miljö- och byggnadsnämnden bedömer därför att åtgärden inte tagit hänsyn till byggnadens kulturhistoriska värden och att åtgärden därmed strider mot både förvansknings- och varsamhetsförbudet enligt 8 kap. 13 och 17 §§ PBL.

Det är enligt **10 kap. 5 § PBL** byggherrens ansvar att se till att byggåtgärder som utförs eller låter utföras genomförs i enlighet med de krav som gäller för åtgärden enligt denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. Byggherre är den som för egen räkning utför eller låter utföra exempelvis byggnadsarbeten.

Detta innebär att det i slutändan alltid är byggherrens ansvar att bland annat se till att, om så krävs, lov finns för önskad åtgärd innan åtgärden påbörjas. Ett besiktningsorgans roll är att identifiera tekniska brister samt rekommendera lösningar. Trots ett uttalande eller rekommendation att vidta en åtgärd från en

besiktningsman är det dock i slutändan alltid byggherrens ansvar att ta reda på om lov eller anmälan krävs för att vidta åtgärden eller inte.

För åtgärden krävs lov enligt **9 kap. 37 § PBL** på grund av att fastigheten ligger inom ett kulturhistoriskt värdefullt bebyggelseområde, vilket fastighetsägaren informerats om i kontakten med miljö- och byggnadsförvaltningen innan utförd ändring. Trots detta har åtgärder vidtagits utan bygglov samt därmed även utan startbesked. Detta innebär att den sanktionsavgift som ska tas ut skall beräknas enligt **9 kap. 10 § PBF**, Plan- och byggförordningen (2011:338).

En sanktionsavgift enligt **9 kap. 10 § PBF** ska enligt **11 kap. 53 § PBL** tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Sanktionsavgiften ska beräknas enligt 9 kap. 10 § PBF 1p. för fasadändringen samt enligt 9 kap. 10 § sista stycket för ändring av fönster eller dörrar. Enligt Länsstyrelsens tillsynsvägledning från 2024 ska den beräkningsgrundande arean i ett tillsynsärende som gäller fasadändring vara fasadarean. Vid mätning av fasadarean för aktuell byggnad uppmättes den till totalt 142,4m². Vid beräkning av antalet fönster och dörrar i ärendet har det bildmaterial som tagits fram i samband med utredningen legat till grund. Beräkningen grundar sig i antalet fönster som har bytts ut alternativt byggts för. Vid eventuella osäkerheter har den mildare tolkningen tagits till. Detta resulterade i att antalet fönster och dörrar som bedöms har förändrats är 20 stycken.

Den aktuella överträdelsen har uppmärksamats inom fem år från det att överträdelsen skett. Miljö- och byggnadsnämnden har även lämnat tillfälle åt den som anspråket riktas mot att yttra sig inom fem år från det att överträdelsen begicks. Miljö- och byggnadsnämnden bedömer att det är nuvarande fastighetsägare som har begått överträdelsen och därmed är den som fått fördel av överträdelsen. Detta innebär att Miljö- och byggnadsnämnden ska ta ut en byggsanktionsavgift av nuvarande fastighetsägare. Då det är två fastighetsägare är dem solidariskt ansvariga för betalningen.

Enligt **11 kap. 51 § PBL** ska en byggsanktionsavgift tas ut om någon bryter mot en bestämmelse i 8-10 kap. En byggsanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte skett uppsåtligt enligt **11 kap. 53 § PBL**. En byggsanktionsavgift får enligt **11 kap. 58 § PBL** inte beslutas, om den som anspråket riktas mot inte getts tillfälle att yttra sig inom fem år efter överträdelsen. Överträdelsen bedömdes ha utförts år 2023, fastighetsägaren har fått tillfälle att yttra sig under våren 2026 och har därmed fått tillfälle att yttra sig inom fem år efter överträdelsen.

Prisbasbeloppet för år 2026 är 59 200 kr.

Sanktionsavgiften ska således beräknas enligt följande formel:

Fasadändring:

$$(0,125 \times \text{PBB}) + (0,0005 \times \text{PBB} \times \text{area})$$

$$(0,125 \times 59\,200) + (0,0005 \times 59\,200 \times 142,4) = 11\,615 \text{ kronor}$$

Ändring av fönster och dörrar:

0,125 x PBB x antal

0,125 x 59 200 x 20 = 148 000 kronor

Sammantaget bedömer miljö- och byggnadsförvaltningen att fastighetsägaren har varit medveten om att åtgärden innebär en överträdelse då de i och med kontakten med miljö- och byggnadsförvaltningen fått informationen om att det krävs bygglov för önskad åtgärd. Miljö- och byggnadsförvaltningen bedömer därför att det inte föreligger några särskilda skäl att sätta ned avgiften samt bedömer att sanktionsavgiften står i rimlig proportion till överträdelsen och bör därför inte sättas ned, enligt 11 kap. 53a § PBL.

Sanktionsavgiften blir således **159 615 kronor**.

Förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar

att med stöd av 9 kap. 10 § PBF och 11 kap. 51, 53 samt 60 §§ Plan- och bygglagen (2010:900) solidariskt ta ut en byggsanktionsavgift på totalt **159 615 kronor** av [REDACTED] med personnummer [REDACTED], och [REDACTED], med personnummer [REDACTED], för att ha utfört fasadändring på en byggnad inom ett utpekad bebyggelseområde utan erforderliga lov.

att avgiften ska betalas till Skinnskattebergs kommun, miljö- och byggnadsnämnden inom två (2) månader från det att beslutet vunnit laga kraft.

Upplysningar

Information om hur man överklagar byggnadsnämndens beslut enligt PBL 13 kap 3§ bifogas beslutet.

Faktura skickas separat.

Peter Forsman
Byggnadsinspektör

Bilagor

Sanktionsberäkning (2st)
Remissyttrande från Västmanlands länsmuseum
Fastighetsägarens yttrande
Tjänsteanteckning

Beslutet skickas till:
Akten
Fastighetsägaren

Byggsanktionsavgift

Fastighetsbeteckning: [REDACTED]

Bilaga nummer: 1

Diarienummer: MBN2026-59-221

Ärendebeskrivning

Ärende	Påbörjat åtgärd eller del av åtgärd utan startbesked
Vad avser åtgärden eller delåtgärden?	Lov- eller anmälningspliktiga åtgärder eller delåtgärder som avser byggnader
Vilken typ av åtgärd eller delåtgärd gäller ditt ärende?	Fasadändring
Vilken typ av byggnad eller byggnadsdel avser åtgärden eller delåtgärden?	En- eller tvåbostadshus
Fanns beviljat bygglov innan åtgärden eller delåtgärden påbörjades?	Nej

Plan- och byggförordning (2011:338) 9 kap. 10 § 1 p

För att påbörja en lovpliktig ändring av en byggnad som avser fasadändring eller påbörja en del av en sådan ändring före startbesked, eller före den tidpunkt som anges i ett startbesked, och därigenom bryta mot 10 kap. 3, 3 a § eller 24 § 6 plan- och bygglagen (2010:900) är byggsanktionsavgiften när ändringen avser:

1. ett en- eller tvåbostadshus: 0,125 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,0005 prisbasbelopp per kvadratmeter av den area som ändringen avser.

Förordning (2025:979).

Beräkning

Area	142,4
Aktuellt prisbasbelopp (pbb)	59 200 kr (2026)
Beräkningsgrundande formel	$(0,125 * pbb) + (0,0005 * pbb * area)$
Beräkning	$(0,125 * 59200) + (0,0005 * 59200 * 142,4)$
Beräknad sanktionsavgift	11 615 kr

Byggsanktionsavgift

Fastighetsbeteckning:



Bilaga nummer: 2

Diarienummer: MBN2026-59-221

Ärendebeskrivning

Ärende	Påbörjat åtgärd eller del av åtgärd utan startbesked
Vad avser åtgärden eller delåtgärden?	Lov- eller anmälningspliktiga åtgärder eller delåtgärder som avser byggnader
Vilken typ av åtgärd eller delåtgärd gäller ditt ärende?	Fasadändring
Vilken typ av byggnad eller byggnadsdel avser åtgärden eller delåtgärden?	Fönster eller dörr
Fanns beviljat bygglov innan åtgärden eller delåtgärden påbörjades?	Nej

Plan- och byggförordning (2011:338) 9 kap. 10 §

För att påbörja en lovpliktig ändring av en byggnad som avser fasadändring eller påbörja en del av en sådan ändring före startbesked, eller före den tidpunkt som anges i ett startbesked, och därigenom bryta mot 10 kap. 3, 3 a § eller 24 § 6 plan- och bygglagen (2010:900) är byggsanktionsavgiften när ändringen avser:

Om ändringen avser endast ett fönster eller en dörr, är byggsanktionsavgiften 0,125 prisbasbelopp per fönster eller dörr som berörs i stället för den avgift som följer av första stycket.

Förordning (2025:979).

Beräkning

Antal	20
Aktuellt prisbasbelopp (pbb)	59 200 kr (2026)
Beräkningsgrundande formel	$0,125 * pbb * antal$
Beräkning	$0,125 * 59200 * 20$
Beräknad sanktionsavgift	148 000 kr

Miljö- och byggnadskontoret
Box 101
73922 Skinnskatteberg

2026-03-06

Dnr: VLM260017

Yttrande gällande olovlig fasadändring på fastigheten [REDACTED] [REDACTED], Skinnskattebergs kommun, Västmanlands län

Västmanlands läns museum har tagit emot remisshandlingar gällande olovlig fasadändring på fastigheten [REDACTED], Skinnskattebergs kommun, Västmanlands län, kommunens diarienummer MBN-2026-59-221. I remisshandlingarna anges att Miljö- och byggnadsnämnden vid tillsyn har uppmärksammat att det har skett en olovlig fasadändring avseende bostadshuset på ovan nämnd fastighet. Det anges exempelvis att fasadmaterialet har ändrats från rappad puts till stående träpanel, fönster och dörrar är utbytta, kulörsättning har ändrats samt att fönstersättning har ändrats. Efter granskning av handlingarna har läns museet följande att anföra.

Skinnskattebergs kulturmiljöprogram och kulturhistoriskt värde

Den aktuella fastigheten ligger inom ett bebyggelseområde som är utpekad i Skinnskattebergs kommuns kulturmiljöprogram, antaget av kommunfullmäktige år 2022, och rekommenderas att hanteras som särskilt kulturhistoriskt värdefullt enligt 8 kap. 13 § plan- och bygglagen (2010:900) (PBL): ”En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.”¹ Det anges att stycket också ska tillämpas på bebyggelseområden.

För det i kulturmiljöprogrammet utpekade området finns följande värdebeskrivning:

Skinnskattebergs moderna centrum från 1950–1960-talen utgör en viktig och tydlig årsring i tätortens historia. Utmärkande byggnader är till exempel flerbostadshusen från 1960-talet invid torget. Byggnaderna har en säregen utformning med skifferklädda tak och byggnaden närmast torget har butiker i bottenvåningen. Flerbostadshuset i tre våningar på Klockarberget från 1950-talet vittnar om en tid då Skinnskatteberg var på frammarsch med en stor och betydande boardfabrik och befolkningsväxt. Med uppförandet av skola, butiker och andra samhällsviktiga funktioner fullbordades den gradvisa flytten av tätortens centrum från bruket och kyrkan i väster till järnvägsstationen och boardfabriken i öster. Skinnskattebergs stationshus och tillhörande uthus blev år 2000 statligt byggnadsminne. Året därpå övergick det till byggnadsminne i samband med ägobyte från SJ till Skinnskattebergs kommun.

Förvanskningförbud och varsamhetskrav enligt plan- och bygglagen

En byggnad eller ett bebyggelseområde som bedöms vara särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt enligt 8 kap. 13 § PBL omfattas av förvanskningförbudet. Förvanskning kan enligt Boverket inträffa om en väsentlig egenskap helt går förlorad, åtgärden går ut över byggnadens, och därmed också i åtminstone någon

¹ Plan- och bygglag (2010:900) | Sveriges riksdag (Hämtat 2026-02-26)

mån områdets särart, eller medför att en byggnads genuina karaktär inte behålls eller åtgärden inte är väl anpassad till husets karaktär avseende en byggnad som har ett känsligt läge i en kulturmiljö.²

För all bebyggelse gäller varsamhetskravet, 8 kap. 17 § PBL, ”Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden”. Enligt Boverket gäller kravet på varsamhet inte enbart enskilda byggnader utan även hela bebyggelsemiljön.³ Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och värden tillvaratas. Karaktärsdrag kan avse sådant som byggnadsmaterial, takutformning, färgsättning, form och byggnadens samspel med omgivningen. Det handlar inte bara om trohet mot originalets utseende, utan även mot den teknik och material med vilket det har åstadkommit.

Länsmuseets ställningstagande

Det aktuella bostadshuset syns på två flygfoton från Digitaltmuseum.se, tagna cirka år 1935⁴. Enligt kommunen finns byggnaden inte med på en bild från år 1932. Alltså är bostadshuset troligen uppförd någon gång mellan år 1932–1935. Länsmuseet bedömer att bostadshuset innan åtgärderna som har skett var relativt välbevarad i proportioner, byggnadsmaterial och utformning med en karaktär typisk för 1930-talet.

Länsmuseet bedömer att åtgärderna som har skett på bostadshuset utan beviljat bygglov strider mot varsamhetskravet, 8 kap. 17 § PBL: ”Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden”. Länsmuseet anser att åtgärderna har påverkat byggnadens karaktär och inte utförts på ett sätt så att dess befintliga karaktärsdrag respekterats och kulturhistoriska värden tillvaratagits.

Länsmuseet anser att byggnadens viktiga karaktärsdrag och positiva egenskaper innan åtgärderna skedde exempelvis var byggnadsvolymen, brutet tegeltäckt tak, fasader av ljus puts, dess fönstersättning (placering av fönster), fönsters indelning i två bågar med tre rutor i varje båge samt mörkmålade fönsterbågar och vindskivor. I och med åtgärderna har byggnadens proportioner ändrats genom att byggnadens fönster har ändrat storlek, placering och antal. Dessutom har utformningen för fönster förändrats, från vissa mörkmålade fönster till ljusmålade och från fönster med spröjs till enluftsfönster, vilket har stor betydelse för byggnadens uttryck. En annan viktig egenskap för en byggnads karaktär och uttryck anser länsmuseet är dess fasadbeklädnad och kulör, vilket i det aktuella fallet har ändrats från puts till stående träpanel, samt att fasadkulören har ändrat nyans till grå/beige.

² Förvanskningförbudet - PBL kunskapsbanken - Boverket (Hämtat 2025-05-08)

³ Varsamhetskravet - PBL kunskapsbanken - Boverket (Hämtat 2025-05-08)

⁴ Flygfoto över Skinnskattebergs träindustri - Västmanlands läns museum / DigitaltMuseum (Hämtat 2026-03-05) och Flygvy över Skinnskatteberg. - Järnvägsmuseet / DigitaltMuseum (Hämtat 2026-03-05)

Vidare anser läns museet att de åtgärder som har skett på entrépartiet även påverkar byggnadens karaktär. Fönsterpartier har minskats i storlek eller helt byggts igen, vilket påverkar farstukvisten till att få en mer sluten karaktär jämfört med dess tidigare relativt öppna karaktär av en glasad veranda med spröjsade fönster på alla tre sidor. Spröjsade fönster på farstukvisten har bytts till ett enlufts fönster, röd fasadpanel är bytt till ny träpanel i ljus kulör och rödmålad entrédörr med glasparti i utformning typisk för mitten av 1900-talet är bytt till vit entrédörr i modern utformning. Även balkongdörren har bytts och bytt kulör samt att det röda balkongräcket är borta. Alla dessa åtgärder påverkar entrépartiets karaktär och uttryck samt relaterar till byggnadens kulturhistoriska värden. Tidigare skiljde sig farstukvistens utseende med material och kulör till stor del åt från övriga delar av byggnaden. Detta har idag försvunnit då material och utformning är samma på farstukvisten som övriga delar av byggnaden.

Utöver de åtgärder som redan har nämnts går det att se utifrån Google Streetview och läns museets inventeringsbild från år 2019 att en träaltan åt söder har tillkommit någon gång mellan år 2019 och år 2022.

Med ovanstående motivering anser läns museet att nämnda åtgärder har en negativ påverkan på byggnadens avläsbarhet, det vill säga på möjligheten att få en förståelse av byggnadens kulturhistoriska sammanhang. Läns museet bedömer att åtgärderna inte tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och inte tar till vara dess kulturhistoriska värden, och strider därmed mot varsamhetskravet i PBL.

Västmanlands läns museum

Enheten för kulturmiljövård

Bebyggelseantikvarie

För kännedom: Länsstyrelsen i Västmanlands län

MBN 2026-59-221

Från 
Datum Mån 2026-04-20 19:06
Till Bygglov Skinnskatteberg.se <bygglov@skinnskatteberg.se>

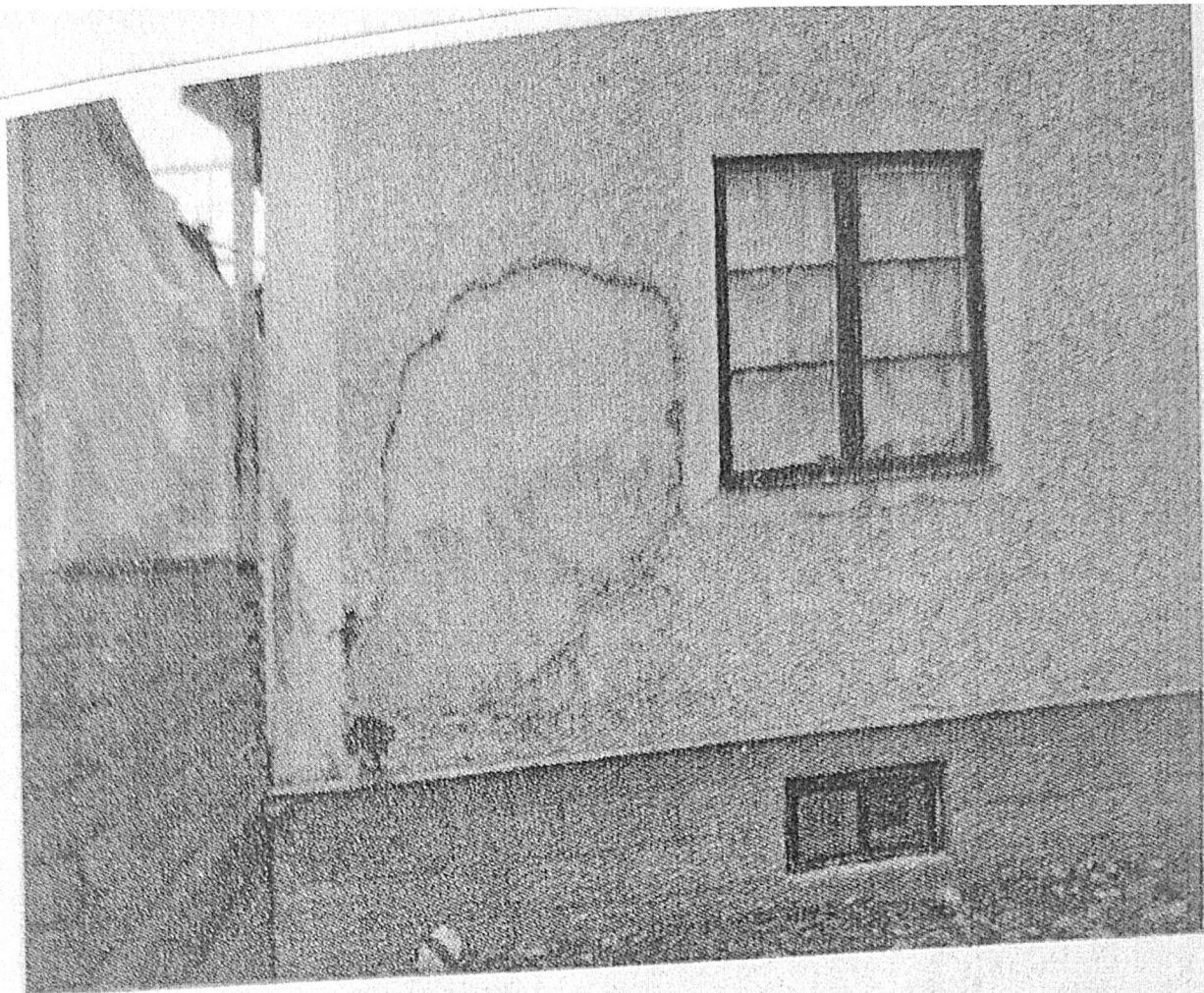
Skinnskattebergs kommun miljö- och byggnadsnämnden

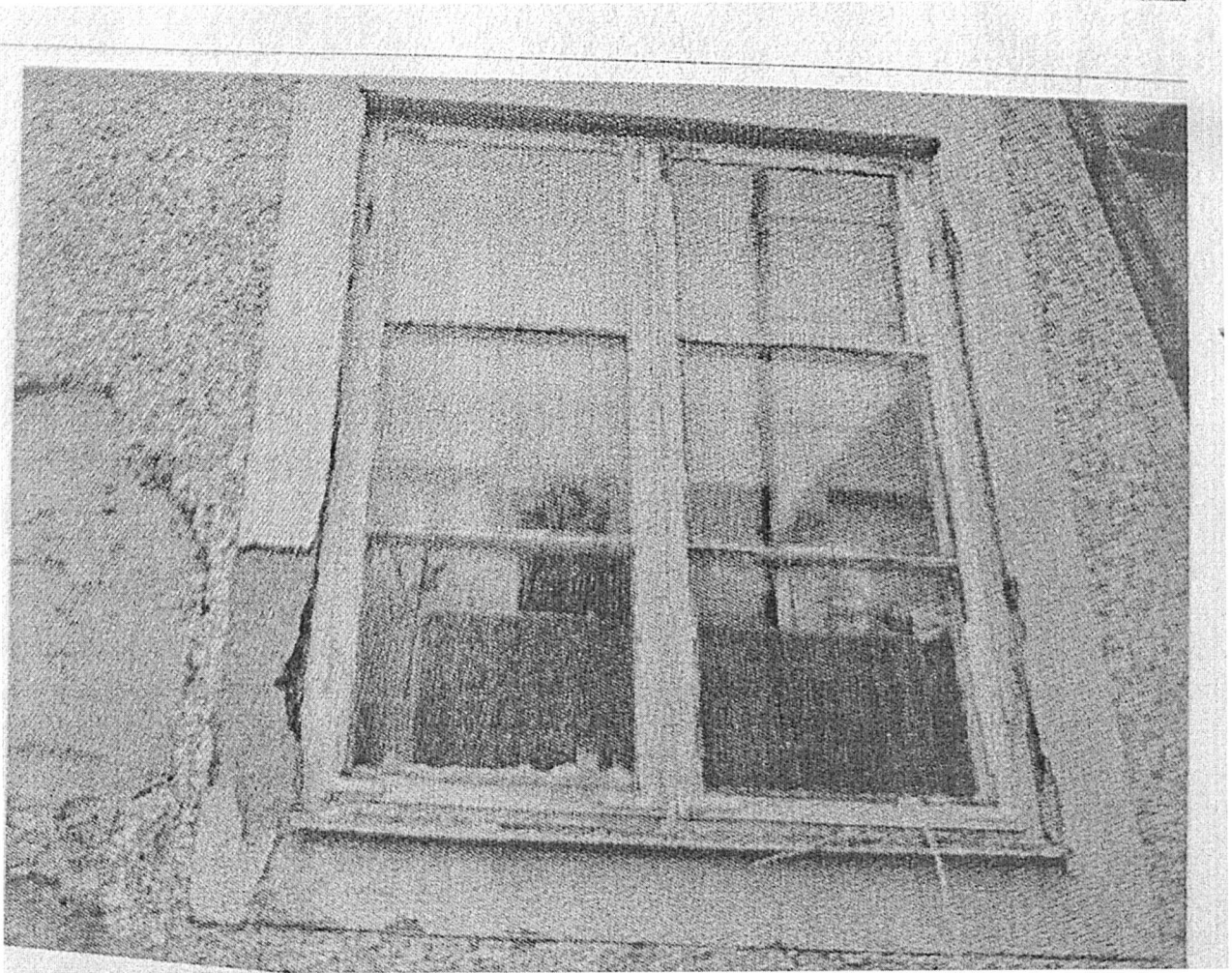
MBN 2026-59-221

Vi är polska medborgare och saknade vid tidpunkten för köpet tillräcklig kunskap om svensk lagstiftning och de skyldigheter som åligger fastighetsägare i Sverige. Meddelandet från maj 2022, som museet och Peter Forsman hänvisar till, mottogs inte av oss personligen - en vän som mottog och läste meddelandet informerade oss att det inte fanns några invändningar mot att ändra fasaden. Mot bakgrund av våra begränsade språkkunskaper och bristande kännedom om svenska myndighetsprocesser hade vi ingen anledning att ifrågasätta denna uppgift vid den tidpunkten.

Vi fick först kännedom om att fastigheten omfattas av ett kulturhistoriskt skydd den 9 februari 2026, i samband med ett samtal med Peter Forsman. Därefter inledde vi omedelbart egna efterforskningar för att förstå innebörden av detta. Vi konstaterade då att regelverket i Sverige skiljer sig avsevärt från det i Polen, där vi tidigare varit verksamma. I Polen är det obligatoriskt att fastighetsägare informeras direkt om sådana beslut, och uppgifterna registreras tydligt i fastighetsregistret, vilket vi utgick ifrån även gällde i Sverige.

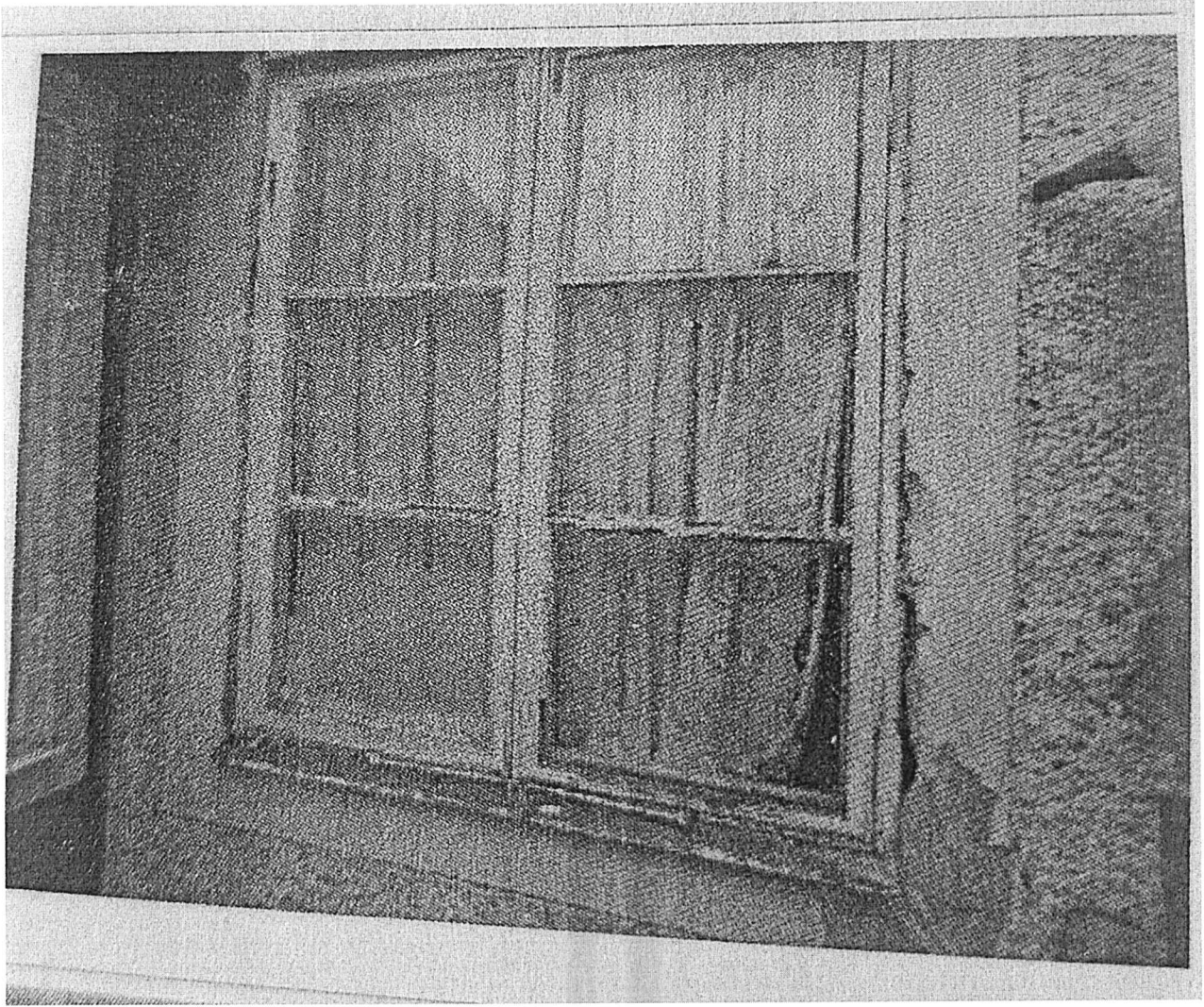
Den fastighet vi förvärvade i januari 2021 var i ett bristfälligt skick, vilket framgår av besiktningsprotokollet daterat den 21 oktober 2020, upprättat av teknikern Patrick Engvall. Påståendet att byggnaden var relativt välbevarad (som Museet påstår) överensstämmer inte med de faktiska omständigheterna. Av rapporten framgår bland annat följande:
Fasadputsen faller av och fönstren läcker. Sprickor medför ökad risk för fuktinträning i fönsterkarmar, vilket kan orsaka skador på byggnadens interiör.
Foto 1.





Fönsterbågar och karmar uppvisar bristande motståndskraft mot fukt och röta på grund av otillräckliga vattenavvisande egenskaper; utbyte rekommenderas.

Foto 2



Balkongdörrarna sluter inte tätt, och deras nedre delar medger fuktinträngning; utbyte rekommenderas.

Foto 3



Mot denna bakgrund vidtog vi åtgärder i syfte att förhindra ytterligare skador på fastigheten och säkerställa en långsiktigt hållbar boendemiljö. De genomförda åtgärderna syftade primärt till att åtgärda dokumenterade brister kopplade till fukt och röta samt att uppfylla moderna energikrav.

I efterhand har vi förstått att de aktuella åtgärderna krävde tillstånd. Nu är vi fullt medvetna om att sådant arbete inte får utföras utan erforderliga tillstånd och beklagar att detta inte iaktogs. Det är dock viktigt att framhålla att åtgärderna vidtogs i god tro och utan avsikt att kringgå gällande regelverk.

Detta är första gången vi överhuvudtaget har brutit mot några regler i Sverige. Vi har aldrig tidigare varit föremål för sanktioner eller rättsliga åtgärder. Vi ber därför om förståelse för att vårt agerande har sin grund i bristande kunskap om språk och regelverk, snarare än i oaktsamhet eller ovilja att följa lagen.

Mot bakgrund av ovanstående ber vi om en skälig nedsättning av bötesbeloppet. Den aktuella summan motsvarar cirka 73 % av fastighetens värde, och de genomförda åtgärderna har redan förbrukat våra ekonomiska resurser. En nedsättning skulle därför vara av avgörande betydelse för vår ekonomiska situation.

Vi hoppas att omständigheterna i ärendet beaktas i sin helhet och tackar för er tid och er prövning.

Med vänliga hälsningar,

[Redacted signature]

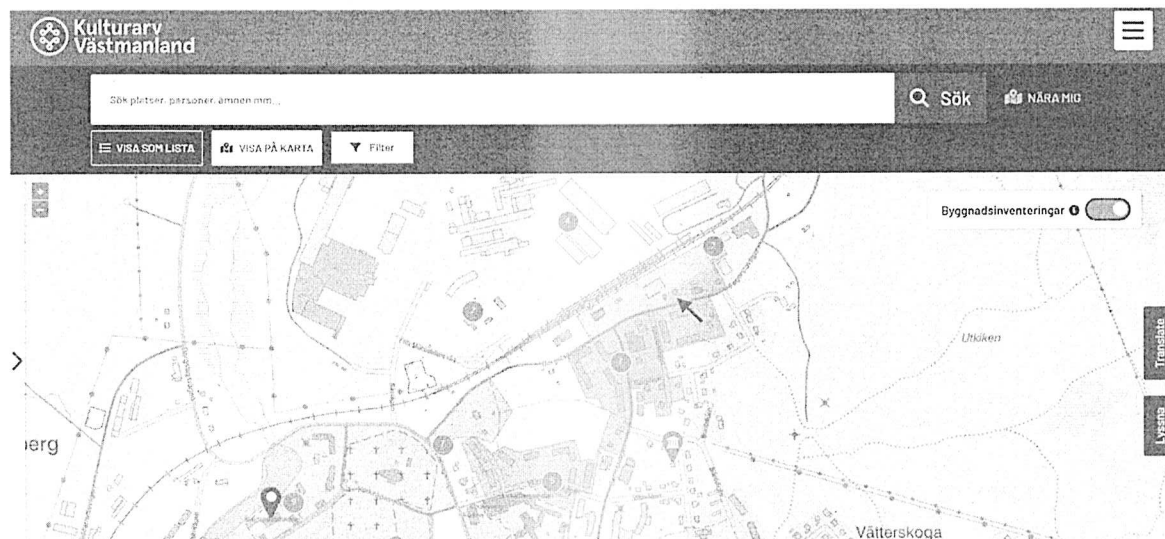
Fastighet [REDACTED]

Utredning avser fasadförändring inom ett kulturhistoriskt värdefullt område.

Bild på fastighetens placering, från Lantmäteriet

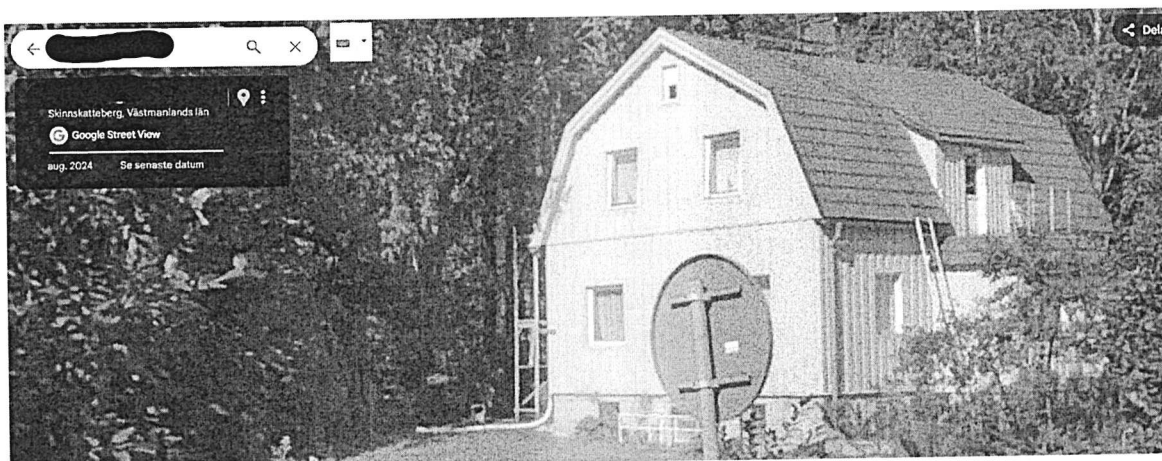
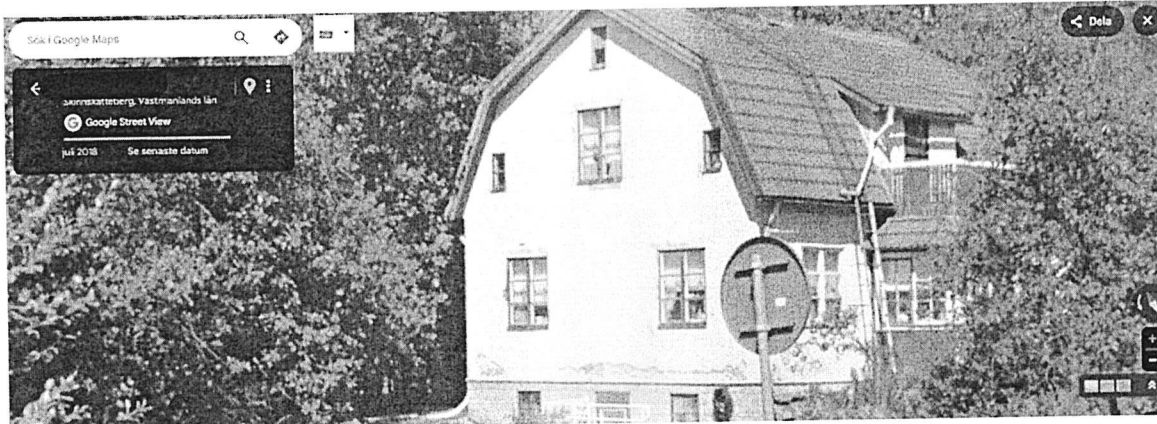


Bild från Västmanlands kulturarvskarta, samma fastighet som ovan nu markerad med röd pil.



JÄMFÖRELSE

(Före och efter fasadändring)



Det kan uppenbart noteras att en fasadförändring skett.

Bland annat:

Vindskivor tidigare gröna, nu i samma kulör som fasad.

Fasad är ändrad från rappad murputs alternativt spritputs, till stående panel i grå/beige kulör.

Balkongdörr samt ytterdörr är bytta till nya vita, samt alla fönster är bytta. Även ändrad placering på fönster, vissa har även byggts för. Balkongräcke förändrat.

Farstukvist i röd stående panel med tätt placerade fönster, ändrad. Nu inbyggd i husvolymen genom fasadpanel. Enbart enstaka fönster kvarstår.

Före fasadändring -1 bild



Efter fasadändring – 2 + 2 bilder





Mars 2026

BILDARKIV – ÅRSVIS

2011

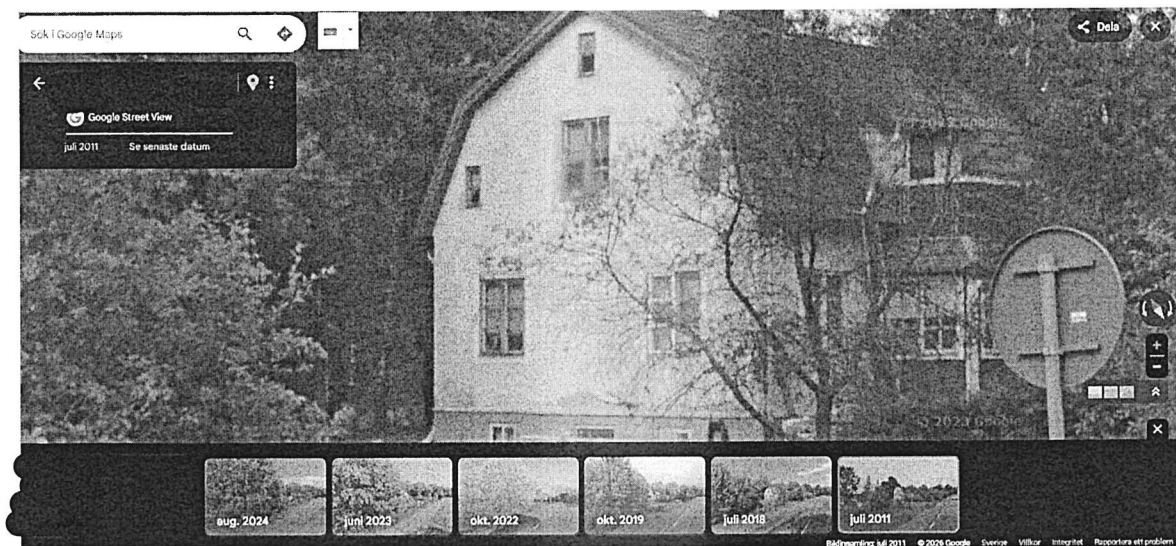


Bild från google streetview – Juli 2011

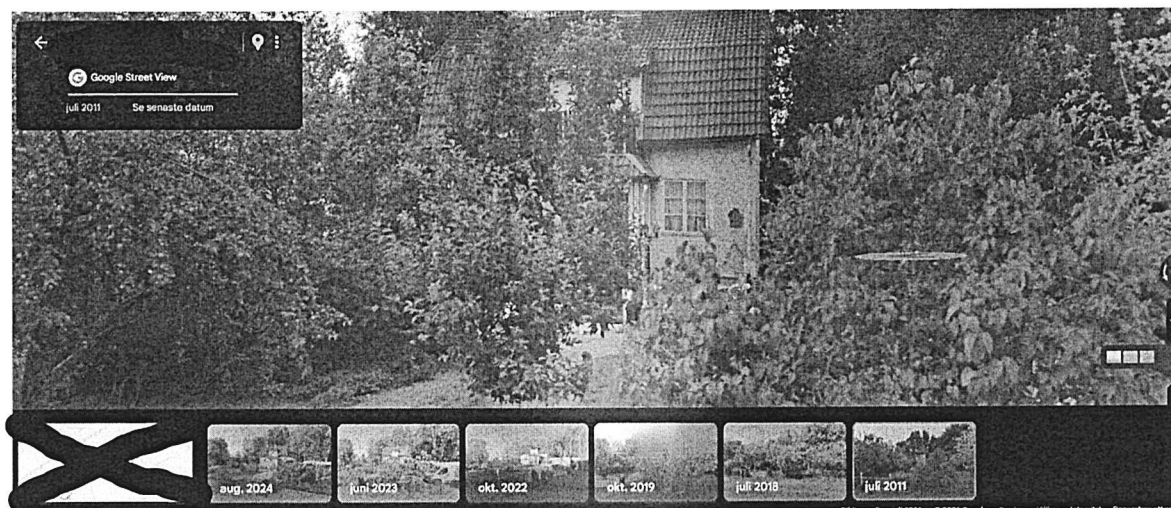


Bild från google streetview – Juli 2011

2018

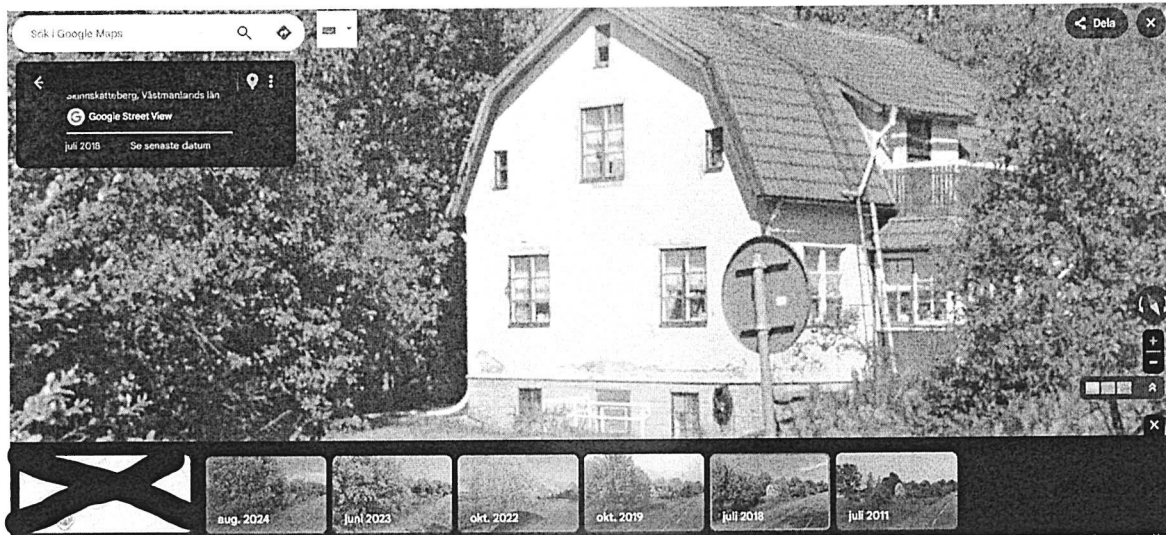


Bild från Google streetview – Juli 2018

2022



Bild från Google streetview – Oktober 2022

2023 – Huset genomgår fasadförändring

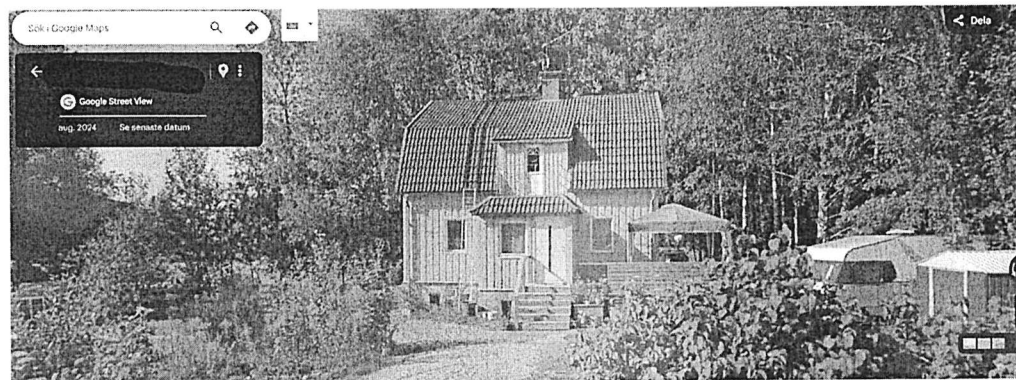


Bilder från Google Maps – street view - Juni 2023



Två bilder sett snett framifrån från höger sida (vinkel) gavel ännu ej ändrad.
Bilder från Google Maps – street view - Juni 2023

2024



Google street-view augusti 2024

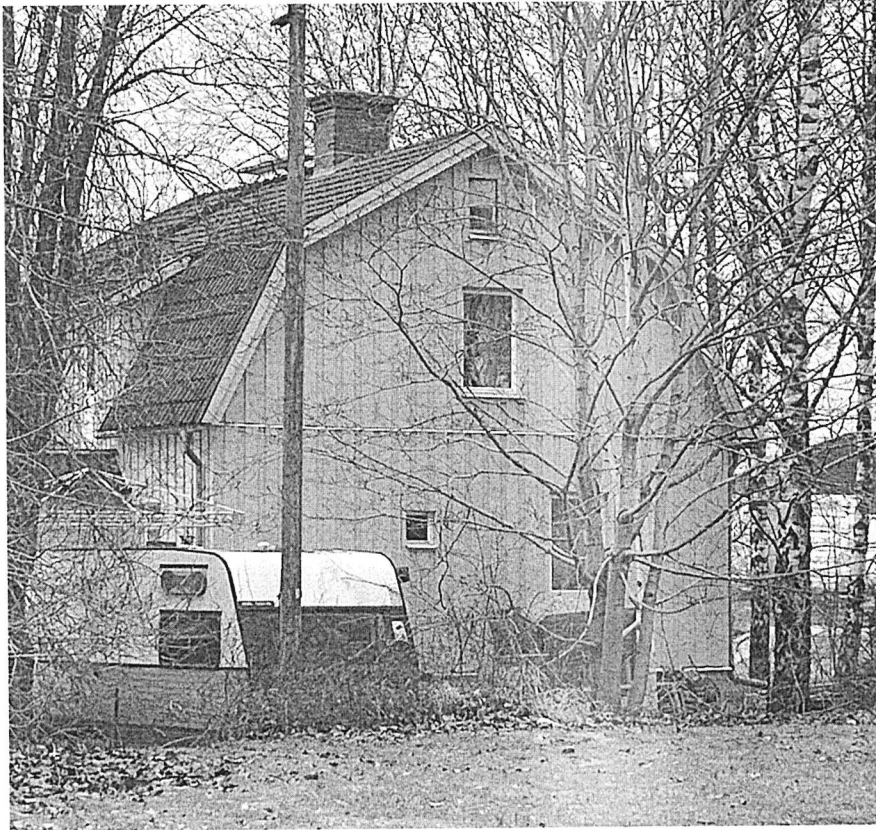
Mars 2026



Mars 2026



Mars 2026



MBN 2026-154-231

Ansökan om rivningslov av enbostadshus på fastigheten Bubbarsbo 1:115

En ansökan om rivningslov inkom, den 2026-02-27, till miljö-och byggnadsförvaltningen tillsammans med ett antal bilder på berörd byggnad på fastigheten. På bilderna framgår att byggnaden är i dåligt skick.

Miljö- och byggnadsnämnden begär komplettering och ansökan bedöms komplett först från och med 2026-04-14 då efterfrågade handlingar inkommer. En tjänsteskrivelse finns upprättad i ärendet.

Handläggare: Peter Forsman
Avdelning: Miljö och bygg

Mottagare: Miljö- och byggnadsnämnd

Ansökan om rivningslov av enbostadshus på fastigheten Bubbarsbo 1:115

Ärendebeskrivning

En ansökan om rivningslov inkom, den 2026-02-27, till miljö- och byggnadsförvaltningen tillsammans med ett antal bilder på berörd byggnad på fastigheten. På bilderna framgår att byggnaden är i dåligt skick.

Miljö- och byggnadsnämnden begär komplettering och ansökan bedöms komplett först från och med 2026-04-14 då efterfrågade handlingar inkommer.

Fastigheten ligger inom ett bebyggelseområde som är utpekad i Skinnskattebergs kulturmiljöprogram och därmed omfattas av utökad lovplikt. Fastigheten omfattas inte av någon detaljplan.

Yttrande

Västmanlands länsmuseum bereds tillfälle att yttra sig.

I deras yttrande framgår att de bedömer att det aktuella enbostadshuset är en del av den fritidsbebyggelse som tillkommit i området någon gång under 1900-talet och bedöms således inte vara en del av det kulturhistoriska sammanhang som de lyfter fram i värdebeskrivningen för det utpekade området. De noterar även att en del förändringar har utförts på byggnaden sedan deras inventeringsfotografier togs 2018. De bedömer även, av de fotografier som tillhandahållits av fastighetsägaren i närtid, att byggnaden nu är i dåligt skick.

Med ovanstående till grund godtar dem en rivning av byggnaden.

Lagstiftning

Plan- och bygglagen (2010:900) 9 kap. 44 § I ett område som inte omfattas av en detaljplan krävs det rivningslov för att riva

1. hela eller del av ett byggnadsverk som i områdesbestämmelser omfattas av ett krav på rivningslov eller ett förbud mot rivning,
2. hela eller del av ett sådant byggnadsverk som avses i 8 kap. 13 §, eller
3. hela eller del av en byggnad inom ett sådant särskilt värdefullt bebyggelseområde som avses i 8 kap. 13 §.

Lag (2025:974).

Plan- och bygglagen (2010:900) 9 kap. 75 § Rivningslov ska ges för en åtgärd som avser ett byggnadsverk eller en del av ett byggnadsverk som inte omfattas av rivningsförbud i en detaljplan eller områdesbestämmelser. *Lag (2025:974).*

Skäl till beslut

Då byggnaden ligger inom ett område som omfattas av varsamhetskravet enligt **8 kap. 13 § PBL, plan- och bygglagen (2010:900)** krävs enligt **9 kap. 44 § PBL** rivningslov för att riva hela eller en del av byggnaden.

I Västmanlands läns museums remissyttrande erinrar dem att den aktuella byggnaden inte är en del av det kulturhistoriska sammanhang de avsett i sitt utpekande. Därmed kan de godta en rivning av aktuell byggnad.

Med stöd av ovan bedömning från Västmanlands läns museum gör miljö- och byggnadsförvaltningen därför bedömningen att det aktuella bostadshuset vidare ska behandlas likt ett sådant liknande bostadshus i ett område som inte avses av varsamhetskravet i 8 kap. 13 § PBL.

Därför bedömer miljö- och byggnadsförvaltningen att ärendet skall hanteras enligt **9 kap. 75 § PBL**, att rivningslov ska ges för en åtgärd som avser byggnadsverk som inte omfattas av rivningsförbud enligt detaljplan eller områdesbestämmelser.

Sammanfattningsvis bedömer därför miljö- och byggnadsförvaltningen att det kan anses möjligt att bevilja ett rivningslov för åtgärden för den aktuella byggnaden.

Förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar

att bevilja rivningslov enligt 9 kap. 75 § PBL, plan- och bygglagen (2010:900) för enbostadshus på fastigheten Bubbarsbo 1:115.

att godkänna kontrollplan, inkommen 2026-04-14, för åtgärden.

att kontrollansvarig krävs för åtgärden.

att som kontrollansvarig för åtgärden godkänna Mikael Schiller med certifieringsnummer 6697.

Upplysningar

Åtgärden får inte påbörjas innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked enligt 10 kap. 3 § PBL, plan- och bygglagen (2010:900).

Rivningslovet upphör att gälla om åtgärden inte påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft enligt 9 kap. 115 § PBL.

Besvärshänvisning om hur man överklagar skickas som bilaga till beslutet.

Avgiften skickas på separat faktura.

Avgift

Avgiften för rivningslovet är **4 168 kronor** i enlighet med fastställd taxa av kommunfullmäktige. Tidsfristen började löpa 2026-04-14 och beslut fattas 2026-05-12 vilket innebär att lagstadgade tidsfrister för handläggningen har hållits. Avgiften har inte reducerats med stöd av 12 kap. 8 a § plan- och bygglagen (2010:900).

Prisbasbeloppet för år 2026 är 59 200 kronor.

Beräkning av avgift: HF x mPBB x N x JUS

80 x 59,2 x 0,8 x 1,1 = **4 168 kronor**

Avgiften skickas på separat faktura.

Bilagor

Situationsplan

Bilder från fastighetsägaren

Yttrande från Västmanlands läns museum

Beslutet skickas till:

Akten

Fastighetsägare

Miljö- och byggnadskontoret
Box 101
73922 Skinnskatteberg

2026-03-20

Dnr: VLM260023

Yttrande angående rivningslov av enbostadshus på fastigheten Bubbarsbo 1:115, Skinnskattebergs kommun, Västmanlands län

Västmanlands läns museum har tagit emot remisshandlingar gällande rivningslov för enbostadshus på fastigheten Bubbarsbo 1:115, Skinnskattebergs kommun, Västmanlands län, kommunens diarienummer MBN2026-154-231. Efter granskning av handlingarna har läns museet följande att anföra.

Skinnskattebergs kulturmiljöprogram och kulturhistoriskt värde

Den aktuella byggnaden ligger inom ett område utpekade i Skinnskattebergs kommuns kulturmiljöprogram, antaget av kommunfullmäktige år 2022, och rekommenderas att hanteras som särskilt kulturhistoriskt värdefullt bebyggelseområde enligt plan- och bygglagen (PBL) 8 kap. 13 §: "Ett bebyggelseområde som är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas."¹

I kulturmiljöprogrammet anges följande värdebeskrivning för det utpekade området:

Bebyggelsemiljön med före detta Svansbo stationshus med tillhörande magasin och lämningar efter hamnläget vid Åholmen har ett särskilt kulturhistoriskt värde som en del av berättelsen om områdets viktiga bergsbruksnäring. Platsen kan ge en förståelse av hur malm och tackjärn fraktades från Bergslagen och bruk som Färna och Riddarhyttan på sjön Lillsvan och därefter på järnväg till Köping, via KUJ-banan. Gamla handlingar visar att sjön har varit segelbar och använts för att frakta järn ända tillbaka till Färna bruks tillkomsttid och har därmed ett kontinuitetsvärde. Väl bevarade byggnader samt dess placering intill sjön och hamnläget är viktiga delar för områdets avläsbarhet.

Förvanskningförbud enligt plan- och bygglagen

En byggnad eller ett bebyggelseområde som bedöms vara särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt enligt 8 kap. 13 § PBL omfattas av förvanskningförbudet. Förvanskning kan enligt Boverket inträffa om en väsentlig egenskap helt går förlorad, åtgärden går ut över byggnadens, och därmed också i åtminstone någon mån områdets särart, eller medför att en byggnads genuina karaktär inte behålls eller åtgärden inte är väl anpassad till husets karaktär avseende en byggnad som har ett känsligt läge i en kulturmiljö.²

¹ Plan- och bygglag (2010:900) | Sveriges riksdag (Hämtat 2025-05-08)

² Förvanskningförbudet - PBL kunskapsbanken - Boverket (Hämtat 2025-05-08)

Länsmuseets ställningstagande

Länsmuseet bedömer att det aktuella enbostadshuset är från cirka mitten av 1900-talet och är en del av den fritidshusbebyggelse som tillkommit i området. Den är således inte en del av det kulturhistoriska sammanhang som lyfts fram i värdebeskrivningen för det utpekade området i kulturmiljöprogrammet, hamnläget vid Åholmen och Svansbö stationshus. Genom att jämföra fotografier tagna på bostadshuset i remisshandlingarna med länsmuseets inventeringsfoton på byggnaden från år 2018 går det att se att förändringar har skett på senare år i form av en tillkommen altan, ändrad kulör på snickerier samt eventuellt tillkommen komplementbyggnad på tomten. Bostadshuset ser på remisshandlingarnas fotografier ut att vara i dåligt skick. Med ovanstående motivering kan länsmuseet godta en rivning av det aktuella bostadshuset.

Om det planeras uppföras ny bebyggelse på fastigheten anser länsmuseet att det är av stor vikt att denna anpassas till det befintliga områdets karaktär och kulturhistoriska värden. Viktiga egenskaper att ha i betänkande är byggnadsvolym och proportioner, utformning, material, kulörer samt placering på tomten. Placeringen bör anpassas till landskapsbilden, terrängen och närliggande bebyggelse. Eventuellt planeringsarbete bör ske i enlighet med 2 kap. 6 § i plan- och bygglagen: "Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan".

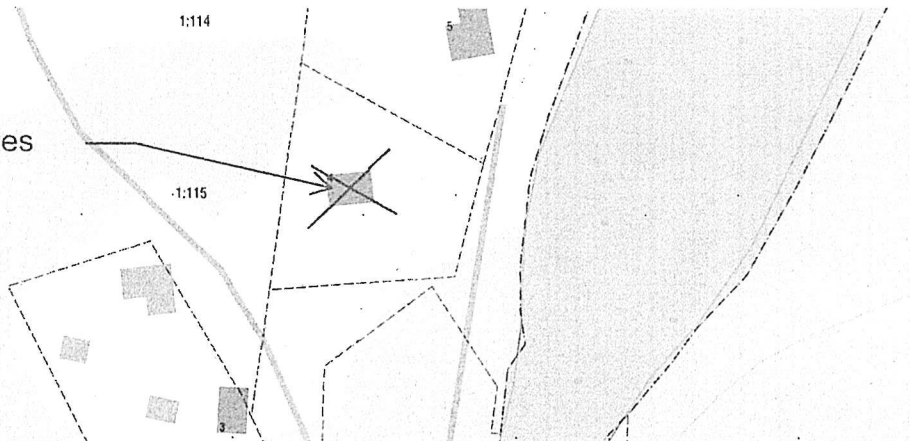
Västmanlands läns museum

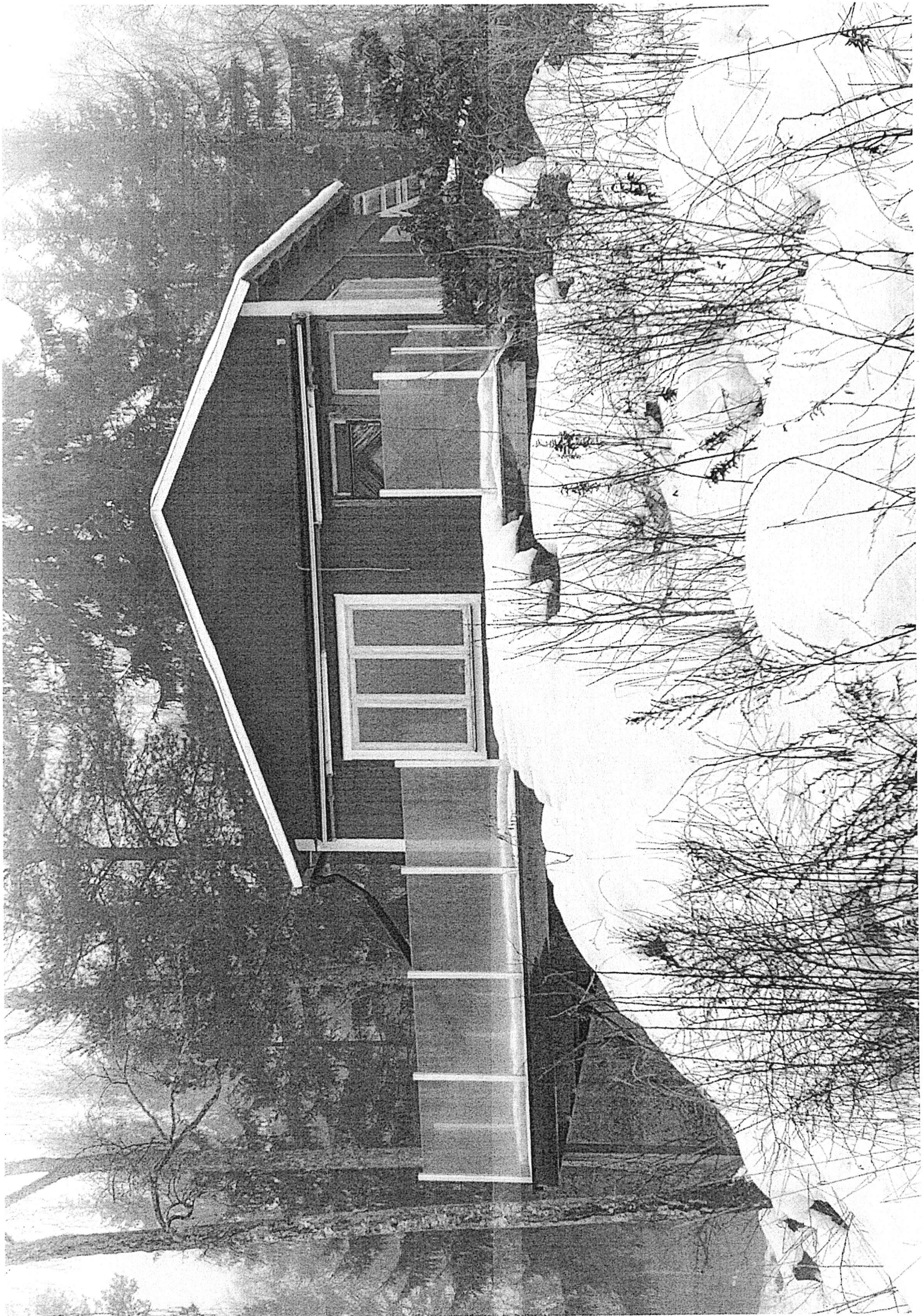
Handläggare: Emma Karp, bebyggelseantikvarie

Enheten för kulturmiljövård

För kännedom: Länsstyrelsen i Västmanlands län

Byggnad som rives









Bygglövsansökan avseende nybyggnation av enbostadshus på fastigheten XXX

En bygglövsansökan för nybyggnad av ett enbostadshus vid XXX inkom till oss den 2026-03-17. Nybyggnationen beräknas till en byggnadsarea på 100m² och avses uppföras i timrad stomme i blågrå kulör. Taket avses uppföras som sadeltak med bandtäkt plåt i svart kulör. Byggnadens fönster avses i vitmålat trämaterial.

Fastigheten omfattas inte av detaljplan. Fastigheten är däremot utpekad som kulturhistoriskt värdefull i Skinskattebergs kulturmiljöprogram. Västmanlands länsmuseum har därför remitterats för sitt yttrande i ärendet. En tjänsteskrivelse finns upprättad i ärendet.

Handläggare: Peter Forsman
Avdelning: Miljö och Bygg

Mottagare: Miljö- och byggnadsnämnden

Bygglovsansökan avseende nybyggnation av enbostadshus på fastigheten Karmansbo 1:50

Ärendebeskrivning

En bygglovsansökan för nybyggnad av ett enbostadshus vid Karmansbo herrgård inkom till oss den 2026-03-17. Nybyggnationen beräknas till en byggnadsarea på 100m² och avses uppföras i timrad stomme i blågrå kulör. Taket avses uppföras som sadeltak med bandtäckt plåt i svart kulör. Byggnadens fönster avses i vitmålat trämaterial. Byggnaden placeras 12 meter från den yttersta av de västra flygelbyggnaderna inne på herrgårdsområdet.

Fastigheten omfattas inte av detaljplan. Fastigheten är däremot utpekad som kulturhistoriskt värdefull i Skinnskattebergs kulturmiljöprogram. Västmanlands länsmuseum har därför remitterats för sitt yttrande i ärendet.

Yttrande

Västmanlands läns museum har beretts tillfälle att yttra sig. I sitt yttrande instämmer de med kulturmiljöprogrammet om att Karmansbo herrgårds- och bruksmiljö bör bedömas som särskilt värdefullt bebyggelseområde. De betonar bland annat även vikten av att ett kulturhistoriskt värdefullt områdes avläsbarhet bör bevaras och därmed anses en nybyggnation av ett enbostadshus med önskad utformning skulle bli ett främmande inslag i bebyggelsemiljön. De anser slutligen att åtgärden därmed är olämplig.

Grannar har beretts tillfälle att yttra sig och två yttranden har inkommit. Båda yttrandena erinrar sig om att de anser att nybyggnationen inte lämpar sig i den nuvarande kulturmiljön för området.

Fastighetsägaren har beretts tillfälle att yttra sig angående ovan yttranden. Ett yttrande från fastighetsägaren inkommer 2026-05-05 där tidigare yttranden bemöts. Åsikterna om att den tilltänkta nybyggnationen inte lämpar sig i området med hänsyn till utformning bestrids. Fastighetsägaren erinrar att samtliga hus på Karmansbo Herrgård är timmerhus inklädda i målad panel. Fastighetsägaren uppger även att nybyggnationen är tänk att kläs i samma sorts panel, målad i samma gula kulör, som de övriga byggnaderna på fastigheten. I yttrandet uppges även att tanken inte är att ha vita fönster, bandtäckt svart plåttak eller solpaneler.

Angående fastighetsägarens yttrande är den utformning som framstår av yttrandet mycket avvikande från det sökta bygglovet. På ritning som medföljde bygglovsansökan anges blågrå timmerfasad, svart bandtäckt plåttak, vita fönster samt solpaneler. I yttrandet framgår i stället att byggnaden avses beklädas i gulmålad

panel, tegel och fönster i samma kulör som befintliga flyglar samt att inga solpaneler planeras.

Fastighetsägaren har även informerats om att det finns möjlighet att återkalla sin ansökan, eftersom det inte bedöms vara troligt att bygglovet beviljas.

Miljö- och byggnadsnämnden gör, utifrån uppgifterna i ansökan och de tillhörande handlingarna, bedömningen att den sökande beskriver en väsentligt annorlunda utformning i sitt yttrande jämfört med de inlämnade handlingarna. Detta stärker slutsatsen att bygglov inte bör beviljas.

Fastighetsägaren tillbakavisar bestämt synpunkten om ”vanlig villa”, han har dock i sin ansökan kryssat i byggnad som enbostadshus, vilket i folkmun vanligtvis beskrivs som just ”vanlig villa” vilket gör att synpunkten är svår att väga in.

Miljö -och byggnadsnämnden bedömer att både läns museets och grannarnas yttranden är relevanta i sina synpunkter angående kulturhistoriska värdet av området samt att en nybyggnation i området hade påverkat områdets avläsbarhet och således skulle kunna anses som olämplig.

Lagstiftning

Plan- och bygglag (2010:900) 2 kap. 6 § Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till

1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan,
2. skydd mot uppkomst och spridning av brand och mot trafikolyckor och andra olyckshändelser,
3. åtgärder för att skydda befolkningen mot och begränsa verkningarna av stridshandlingar,
4. behovet av hushållning med energi och vatten och av goda klimat- och hygienförhållanden,
5. möjligheterna att hantera avfall,
6. trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö,
7. möjligheter för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga att använda området, och
8. behovet av framtida förändringar och kompletteringar.

Första stycket gäller också i fråga om skyltar och ljusanordningar.

Vid planläggning och i andra ärenden samt vid åtgärder avseende byggnader som inte ingår i ett ärende enligt denna lag ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas. *Lag (2014:477).*

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap. 1 § En byggnad ska

1. vara lämplig för sitt ändamål,
2. ha en god form-, färg- och materialverkan, och
3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap. 13 § En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas. Första stycket ska tillämpas också på

1. en annan anläggning än en byggnad, om anläggningen omfattas av krav på bygglov,
2. tomter i de avseenden som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser,
3. allmänna platser, och
4. bebyggelseområden. *Lag (2025:974).*

Plan- och bygglag (2010:900) 9 kap. 57 § Bygglov ska ges för en åtgärd i ett område som inte omfattas av en detaljplan, om åtgärden

1. inte strider mot områdesbestämmelser,
2. inte förutsätter planläggning enligt 4 kap. 2 eller 3 §, och
3. uppfyller de krav som följer av 2 kap. och 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7 och 9-11 §§, 12 § första stycket och 13, 17 och 18 §§ och frågan inte redan är avgjord genom områdesbestämmelser eller förhandsbesked.

Vid bedömningen enligt första stycket 1 ska hänsyn inte tas till åtgärder som enligt 10 kap. 2 a § får strida mot områdesbestämmelser.

Vid bedömningen enligt första stycket 2 om en åtgärds miljöpåverkan förutsätter planläggning, ska hänsyn tas till de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan och som motsvarar de omständigheter som hänsyn ska tas till vid en undersökning av en åtgärds miljöpåverkan enligt 6 kap. miljöbalken. Om åtgärden kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken och redan har miljöbedömts enligt 6 kap. miljöbalken, ska hänsyn tas till resultatet av den bedömningen. *Lag (2025:974).*

Skäl till beslut

Karmansbo herrgård med omnejd är ett av de bebyggelseområden som är utpekade i Skinskattebergs kommuns kulturmiljöprogram. Ett kulturmiljöprogram är visserligen inte rättsligt bindande men kan utgöra underlag för bedömning av kulturmiljöfrågor i samband med prövning av ärenden enligt PBL

Enligt **9 kap. 57 §** plan- och bygglagen (2010:900) PBL får bygglov endast ges om åtgärden uppfyller kraven i 2 kap. och angivna krav i 8 kap. PBL. Av **2 kap. 6 §** första stycket PBL framgår det att för att bygglov ska kunna meddelas krävs enligt anpassningskravet att byggnaden ska utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt till stads- och landskapsbilden, platsens kulturvärden och intresset av en god helhetsverkan. Vidare ska även ett bebyggelseområdes särskilda kulturhistoriska och historiska värden skyddas och tillägg i bebyggelsen ska ske varsamt så att dess karaktärsdrag respekteras och tillvaratas, **2 kap 6 § PBL**. (Se Mark- och miljööverdomstolens dom den 3 februari 2017 i mål nr P 4278-16).

En byggnad eller ett bebyggelseområde som bedömts som värdefullt från historisk eller kulturhistorisk synpunkt omfattas enligt **8 kap. 13 § PBL** av förvanskingsförbudet. Förvanskning kan enligt Boverket bland annat inträffa om någon väsentlig egenskap går förlorad eller åtgärden i någon mån går ut över områdets särart. Även hänsynskravet enligt **2 kap. 6 § PBL** syftar till att pröva en åtgärds påverkan på den omgivande miljön vid bland annat prövning av bygglov.

Aktuell byggnad avses, enligt ansökan, uppföras med timrad stomme i blågrå kulör, vitmålade träfönster samt ett tak av svart bandtäckt plåt med solpaneler. Byggnadens utformning skiljer sig avsevärt från den befintliga bebyggelsen inom herrgårdsmiljön och utgör därmed ett främmande inslag i bebyggelsemiljön. Herrgården uppfördes visserligen ursprungligen i timmer år 1759, men är idag klädd med gulmålad slät panel. De ursprungliga två flyglarna kompletterades under 1800-talet med ytterligare två, anpassade till de befintliga. Samtliga byggnader är i dag klädda med gulmålad slät panel.

Att fastighetsägaren i sitt yttrande uppger att nybyggnationen i stället är tänkt att kläs med samma typ av panel och i samma gula kulör som övriga byggnader på fastigheten utgör ny information som miljö- och byggnadsförvaltningen inte kan beakta i den aktuella bedömningen. De nya uppgifterna om byggnadens utformning kan inte hanteras inom ramen för förevarande lovansökan, eftersom ändringen bedöms vara av väsentlig karaktär och därmed förutsätter en ny bygglovsansökan. Ärendet kommer därför att handläggas utan beaktande av dessa ändringar. Om ändringarna önskas genomföras ska en ny bygglovsansökan lämnas in.

För att ett bygglov ska kunna meddelas krävs det att byggnaden är utformad på ett sätt som är lämpligt sett till platsens kulturhistoriska värden och intresset av en god helhetsverkan. Enligt Boverket handlar helhetsverkan om hur olika element i miljön samspelar med varandra. I Västmanlands läns museums remissyttrande bedöms den föreslagna nybyggnationen innebära ett främmande inslag i bebyggelsemiljön då den skulle skilja sig avsevärt från befintlig bebyggelse. De är även kritiska till den föreslagna nybyggnationen på den aktuella platsen då det anses olämpligt sett ur ett kulturhistoriskt perspektiv och att åtgärden skulle strida mot hänsynskravet i PBL 2 kap 6 § och förvanskningsförbudet i PBL 8 kap 13 §. (Se sidan 3 i bilagan: Remissyttrande från Västmanlands läns museum)

Sammantaget bedömer miljö- och byggnadsnämnden att föreslagen nybyggnation av ett enbostadshus med aktuell utformning på aktuell plats är olämplig sett ur ett kulturhistoriskt perspektiv och att åtgärden skulle strida mot både förvanskningsförbudet i 8 kap. 13 § PBL samt hänsynskravet i 2 kap. 6 § PBL.

Förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar

att med stöd av 2 kap. 6 § och 8 kap. 13 § Plan- och bygglagen (2010:900) avslå bygglovsansökan för nybyggnation av enbostadshus på fastigheten Karmansbo 1:50.

Upplysningar

Beslutet kan överklagas. Besvärshänvisning skickas tillsammans med beslutet.

Avgift

Avgiften för avslaget bygglov är **6 642 kronor** i enlighet med fastställd taxa av kommunfullmäktige. Tidsfristen började löpa 2026-03-24 och beslut fattas 2026-05-

12, vilket innebär att lagstadgade tidsfristen för handläggningen har hållits. Avgiften har inte reducerats med stöd av 12 kap. 8 a § plan- och bygglagen (2010:900).

Beräkning av avgift:

$mPBB \times OF \times HF1 \times N \times JUS \times JUS =$

$59,2 \times 6 \times 17 \times 0,8 \times 1,1 \times 1,25 = \mathbf{6\ 642\ kronor}$

Avgiften skickas på separat faktura.

Peter Forsman
Byggnadsinspektör

Bilagor

Ritningar

Situationsplan

Remissyttrande från Västmanlands länsmuseum

Mark- och miljödomstolens dom 2017-02-03 i mål P 4278-16

Yttrande från grannar (2st)

Fastighetsägarens yttrande

Beslutet skickas till:

Akten

Fastighetsägaren

Peter Forsman

Från: Staffan Gullbrander <staffan.gullbrander@paalkudden.se>
Skickat: den 4 maj 2026 20:24
Till: Peter Forsman
Kopia: Staffan Gullbrander <staffan.gullbrander@paalkudden.se>, ksp1000@hotmail.com
Ämne: Karmansbo 1:50

Skinnskattebergs kommun

2026-05-05

Dnr. MDN 2026-233-231

Till Peter Forsman, Byggnadsnämnden Skinnskatteberg

Tack för påminnelse.

Tacksam för bekräftelse mottagande.

Mvh

Staffan

Beträffande: Yttrande Remissvar

Jag ger mitt yttrande i den ordning remisserna tillsänts.

Datering 5.4-26

Strandskyddsfrågan behandlad av Länsstyrelsen.

Skall inte vara en vanlig villa. Så här är det planerat:

Alla hus på Karmansbo Herrgård är timmerhus – nota bene. Timret är beklätt med panel. Översända ritningar på nybyggnationen visar timmerdelen – som ju är den bärande delen. Timret skall kläs på samma sätt som de existerande husen. Målning med samma färg givetvis. Fönster av liknande slag.

Tillbakavisar bestämt synpunkter om "Vanlig villa".

Datering 8.4 – 26.

Samma grundinvändning från min sida som ovan. Byggnationen är kopplad till pågående verksamhet på Herrgården – presenterad för Länsstyrelsen och Byggnadsnämnden tidigare.

Tillbakavisar bestämt synpunkter om "Vanlig villa".

Västmanlandsläns museum 16.4-26

Felaktigheter refererande till remissen:

Blågrå färg – fel skall vara samma som de övriga byggnadernas

Vita fönster – samma kulör som befintliga hus.

Tak – bekläds med tegel som närbelägna flyglar

Solpaneler – inga sådana planeras alls.

Den nya byggnaden syftar till att stödja den existerande vårdverksamheten på Karmansbo Herrgård. Genom denna aktiva verksamhet ges möjlighet att behålla skötsel av Herrgården i alla avseende – byggnader och natur. Herrgården har ett liv för en stort grupp människor – klienter, vårdpersonal och ägarfamilj. För mina kolleger Bergsingenjörer är Herrgården ett levande bevis över hur den traditionella brukskulturen i Bergslagen kunde vara.

Karmansbo den 5 maj 2026

Staffan Gullander

Ägare, Bergsingenjör

Från: Peter Forsman <peter.forsman@skinnskatteberg.se>

Skickat: den 27 april 2026 10:56

Till: Staffan Gullander <staffan@p.kvinden.se>

Ämne: Sv: Karmansbo 1:50

Hej

Dom fick du den 16 april med information om möjlighet att inkomma med ett yttrande innan den 7 maj.

Jag bifogar dom här igen.

Mvh

Peter Forsman

Byggnadsinspektör
0222-51 56 35
peter.forsman@skinnskatteberg.se



Skinnskattebergs kommun
Besök: Kyrkvägen 7, 73930 Skinnskatteberg
Post: Box 101, 739 22 Skinnskatteberg
www.skinnskatteberg.se

Från: Staffan Gullander
Skickat: den 27 april 2026 10:48
Till: Peter Forsman <peter.forsman@skinnskatteberg.se>
Ämne: Re: Karmansbo 1:50

Jag vill naturligtvis ta del av de remissvar som
Inkommit. Hur kan det ordnas?
Skickat från min iPhone

27 apr. 2026 kl. 10:42 skrev Peter Forsman <peter.forsman@skinnskatteberg.se>:

Hej

Byggnadskontoret har gjort en granskning av dom remissvar som inkommit angående er ansökan om bygglov. Efter en preliminär genomgång gör nämnden bedömningen att förutsättningar för att bevilja bygglov i nuvarande utformning saknas.

Innan ärendet tas upp för beslut ges ni därför möjlighet att återkalla er ansökan. Om ansökan återkallas avslutas ärendet utan formellt beslut från byggnadsnämnden.

Om ni önskar återkalla ansökan, vänligen meddela detta skriftligen till byggnadsnämnden senast 2026-05-07

Har ni frågor eller önskar diskutera möjliga justeringar av ansökan är ni välkomna att kontakta oss.

Mvh

Peter Forsman
Byggnadsinspektör
0222-51 56 35
peter.forsman@skinnskatteberg.se

<image001.png>

Skinnskattebergs kommun
Besök: Kyrkvägen 7, 73930 Skinnskatteberg
Post: Box 101, 739 22 Skinnskatteberg
www.skinnskatteberg.se

Miljö- och byggnadskontoret
Box 101
73922 Skinnskatteberg

2026-04-16

Dnr: VLM260029

Yttrande angående bygglov för nybyggnation av enbostadshus på fastigheten Karmansbo 1:50, Skinnskattebergs kommun, Västmanlands län

Västmanlands läns museum har mottagit handlingar med anledning av bygglov för nybyggnation av ett enbostadshus på fastigheten Karmansbo 1:50, Skinnskattebergs kommun, Västmanlands län. Bostadshusets area planeras bli 100 m². Det ska uppföras i trä, i form av timrad stomme i blågrå fasadkulör med vita fönster. Taket avses täckas av svart bandtäckt plåt och en del av taket ska förses med solpaneler. Efter genomgång av aktuella handlingar har läns museet följande att anföra.

Riksintresse för kulturmiljövård

Den aktuella platsen för nybyggnation ligger inom riksintresseområde för kulturmiljövård, *Hedströmsdalen [U 4]*. Motiveringen lyder: ”Järnbruksmiljöer i dalgångsbygd, goda exempel på brukens lokalisering till områden utanför de medeltida bergslagsområdena här betingad av vattenkraftstillgång och bra kommunikationsmöjligheter med Mälaren. (Bruksmiljö, Kommunikationsmiljö)”. Uttrycket för riksintresset lyder:

Livsnerven Hedströmmen sammanbinder de olika järnbruken. Skinnskattebergs herrgårdsmiljö, med de söder om herrgården liggande lämningarna efter brukets hammarsmedjor, bl. a. finns här en hammarruin, smedjegrunder, dammvallar och omfattande slagghvarp. Karmansbo bruk med den unika, välbevarade hammarsmedjan som ännu idag kan användas, tillhörande valsverk, herrgårdsanläggning, arbetarbostäder m.m. Delar av Bernshammars bruk med lämningar och grunder efter hammarsmedjor, slagghvarp, bruksherrgård. (Miljön berör även Köpings kommun).

Skinnskattebergs kommuns kulturmiljöprogram

Den aktuella platsen för nybyggnation ligger inom ett bebyggelseområde utpekade i Skinnskattebergs kommuns kulturmiljöprogram, antaget av kommunfullmäktige år 2022, och rekommenderas att hanteras som särskilt kulturhistoriskt värdefull bebyggelse enligt 8 kap. 13 § i plan- och bygglagen (PBL): ”En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.”¹ Skrivningen ska även tillämpas på bebyggelseområden. Värdebeskrivningen för det utpekade bebyggelseområdet lyder:

Området Karmansbo, Nyhammar, Hed, Bernshammar och Jönsarbo utgör ett stort område med tydliga exempel på bruksbebyggelse. Bebyggelsemiljöerna består av olika delar såsom herrgårdsbebyggelse, arbetarbebyggelse samt byggnader och lämningar från bruksverksamheten. De olika delarna kan tillsammans ge en bra helhetsuppfattning om det

¹ Plan- och bygglag (2010:900) | Sveriges riksdag (Hämtat 2026-04-13)

historiska sammanhanget. Karmansbo är det enda bruket i kommunen där alla ingående delar i bruksmiljön finns kvar; herrgård, ladugård, arbetarbostäder, smedja med valsverk och brukskontor. Byggnaders ursprungliga placering, volym, material och utformning är av stor vikt för att ge möjligheter till förståelse av dess funktion, bruksanläggningarnas struktur och hur vardagen för ägare och arbetare vid bruket tedde sig. De andra bruken har herrgård och ett antal skilda byggnader med koppling till bruket bevarade. Kring Heds kyrka finns en ålderdomlig byggelsemiljö som kan ge en förståelse av området, sedan långt tillbaka, funktion som centra för bygden. Byggnader kring kyrkan, Heds kyrkby, visar genom placering och väl bevarade material och utformning på de olika funktioner av officiell prägel de har haft så som skola, prästgård, kaplansgård och sockenstuga.

Beskrivning och historik

I början av 1600-talet tillkom den första smedjan i Karmansbo, Frölichshammaren. Ytterligare smedjor anlades här: Karmansbo, Norrhammar, Bäckhammar och Holm. Under mitten av 1800-talet slogs smedjorna i Karmansbo samman till en större, och ett valsverk byggdes år 1873. Redan år 1907 splittrades bruksegendomen, men driften i smedjan och valsverket pågick fram till år 1950. Fyra år senare övertogs bruket av Kolsva Järnverk. Driften i smedjan återupptogs men lades ned redan år 1958.

Karmansbo herrgård uppfördes i timmer år 1759 av Martin Ludvig Örnsköld och är numera inklädd med gulmålad slät panel. Huvudbyggnaden bestod ursprungligen endast av en våning. År 1814 köptes smedjan och herrgården av Carl-Johan af Nordin, en brukspatron som kom att äga mark i en omkrets av fem mil runt Karmansbo. Han lät på 1820- eller 1830-talet bygga till en våning på huvudbyggnaden och uppförde ytterligare två flyglar utöver de två som redan fanns. Brukspatronen höll även med skola på herrgården för cirka 50 barn. År 1936 togs herrgården över av fru Wernstedt som drev pensionat fram till år 1954 då den köptes av Köpings Mekaniska Verkstad, ägare av Volvo. Volvo renoverade herrgården under början av 1980-talet och nyttjade gården som utbildning och semestervistelse för sina anställda.

Förvanskningsförbud och hänsynskrav enligt plan- och bygglagen

En byggnad eller ett bebyggelseområde som bedöms vara särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt enligt 8 kap. 13 § PBL omfattas av förvanskningsförbudet. Förvanskning kan enligt Boverket inträffa om en väsentlig egenskap helt går förlorad, åtgärden går ut över byggnadens, och därmed också i åtminstone någon mån områdets särart, eller medför att en byggnads genuina karaktär inte behålls eller åtgärden inte är väl anpassad till husets karaktär avseende en byggnad som har ett känsligt läge i en kulturmiljö.²

I PBL 2 kap. 6 §, så kallade hänsynskravet, anges att bebyggelse och byggnadsverk ska placeras och utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, platsens natur- och kulturvärden och intresset av en god helhetsverkan. Enligt Boverket

² Förvanskningsförbudet - PBL kunskapsbanken - Boverket (Hämtat 2026-04-13)

syftar hänsynskravet till att pröva en åtgärds påverkan på den omgivande miljön.³ Det gäller vid planering och prövning av bygglov och förhandsbesked, och för byggnader även om åtgärden inte är bygglovspliktig eller anmälningspliktig.

Länsmuseets ställningstagande

Länsmuseet instämmer med kulturmiljöprogrammet om att Karmansbo herrgårds- och bruksmiljö bör bedömas som ett särskilt kulturhistoriskt värdefullt bebyggelseområde enligt PBL 8 kap. 13 §. Karmansbo är det enda bruket i kommunen där alla ingående delar i en bruksmiljö finns kvar, exempelvis herrgård, ladugård, arbetarbostäder, smedja med valsverk och brukskontor. Flera av byggnaderna i herrgårdsmiljön är från 1700- och 1800-talen och få tillägg från 1900- och 2000-talen har skett. Detta bidrar till att bebyggelsemiljön är tydligt avläsbar och skapar möjligheter till förståelse av bebyggelseområdets tidigare verksamhet.

Länsmuseet anser att föreslagen nybyggnation på aktuell plats är olämplig sett ur ett kulturhistoriskt perspektiv och att åtgärden skulle strida mot hänsynskravet i PBL 2 kap. 6 § och förvanskningförbudet i PBL 8 kap. 13 §. Det planerade enbostadshuset föreslås placeras i anslutning till huvudbyggnaden och de fyra flyglarna, som alla är bevarade byggnader från 1700- och 1800-talet. Detta anser länsmuseet negativt skulle påverka avläsbarheten av herrgårdsmiljön där få tillägg från 1900- och 2000-talet är gjorda. Byggnaden skulle innebära en ny årsring och ett främmande inslag i bebyggelsemiljön då den skulle skilja sig åt från närliggande byggnader gällande byggnadsvolym, utformning och material, bland annat med blågrå timmerfasad, altan och solpaneler. Den välbevarade kulturmiljön med bibehållen struktur ger idag förståelse av en högreståndsmiljö där herrgårdsmiljön är separerad från bruksområdet och arbetarbostäderna. Denna karaktäristiska struktur är pedagogiskt sett viktig för avläsbarheten och förståelsen av kulturmiljön. Utifrån den här motiveringen ter sig placeringen av ett nytt enbostadshus i bebyggelsemiljön olämpligt.

Västmanlands läns museum

Enheten för kulturmiljövård

Bebyggelseantikvarie

För kännedom: Länsstyrelsen i Västmanlands län

³ <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/krav-pa-byggnadsverk-tomter-mm/byggnadsverk/hansyn/> (Hämtat 2026-04-13)



SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060108

DOM
2017-02-03
Stockholm

Mål nr
P 4278-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-05-02 i mål nr P 4046-15, se bilaga A

KLAGANDE

1. G K

2. M S

3. S R

MOTPARTER

1. G H

Ombud: Advokat A W

2. Kommunstyrelsen i Tjörns kommun
471 80 Skärhamn

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av förråds- och lagerbyggnad på fastigheten XXX i Tjörns kommun

Dok.Id 1308463

Postadress Box 2290 103 17 Stockholm	Besöksadress Birger Jarls Torg 16	Telefon 08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	Telefax 08-561 675 59	Expeditionstid måndag – fredag 09:00-15:00
---	---	--	---------------------------------	---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen avvisar S Rs överklagande.
 2. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Kommunstyrelsen i Tjörns kommun miljö- och samhällsbyggnadsutskotts delegationsbeslut den 25 juni 2015, dnr BD § 482, 2015/0839, att meddela bygglov för uppförande av förråds- och lagerbyggnad på fastigheten XXX och avslår bygglovsansökan.
-

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

G K har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och avslå ansökan om bygglov på fastigheten XXX i Tjörns kommun.

M S och **S R** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och återförvisa ärendet till kommunen för ny prövning inom ramen för den nya påbörjade detaljplanen för XXY och XXX.

G H har bestritt överklagandena.

Kommunstyrelsen i Tjörns kommun har avstyrkt bifall till överklagandena.

UTVECKLING AV TALAN

G K har utöver vad som framkommit i underinstanserna anfört i huvudsak följande:

Den ansökta byggnaden uppfyller inte kraven enligt 2 kap. 6 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Enligt "Program för Klädesholmen" som är godkänt av Samhällsbyggnadsnämnden i Tjörns kommun är det viktigt för Klädesholmens kulturmiljövärde att sjöbodarna och magasinerna har ett enkelt uttryck vad gäller fasadernas utformning. Vid jämförelse mellan bygglovets i detta fall och tidigare finns ingen skillnad på exteriören eller placeringen av byggnaden på tomten och Mark- och miljööverdomstolen har i tidigare avgörande (dom den 11 maj 2015 i mål nr P 10236-14) angett att det kan ifrågasättas om byggnadens utformning är förenlig med kraven på anpassning till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetverkan.

På fastigheten har sedan 1960-talet legat en liten sjöbod i ett plan. Bygglovsansökan avser en betydligt större byggnad av annan karaktär, till övervägande del placerad på

styltor i havet. Byggnaden skulle sätta en högst påtaglig prägel på berget och dess synliga strandlinje. En mindre och lägre byggnad skulle vara lämpligare. Den tilltänkta användningen för byggnaden är inte industriändamål, utan bostadsändamål. Fastigheten är inte anslutet till vägnätet på ön, som inte är dimensionerat för trafik till industri på denna del av Koholmen.

M S har vidhållit vad hon anfört i underinstanserna med följande tillägg och förtydliganden:

Det är tveksamt om byggnaden kommer att användas för det sökta ändamålet, förråd och lager. Den nya ritningen har alla attribut som kännetecknar ett större bostadshus. Sedan förra prövningen i Mark- och miljööverdomstolen har byggnaden nu även fått en balkong på övervåningen. Nu ansökt byggnad är inte väl anpassad till övrig närliggande bebyggelse. Beträffande anpassningskravet i 2 kap. 6 § PBL hänvisas till den skiljaktiga meningen vid mark- och miljödomstolen. Enligt G H så är hela Klädesholmen full av byggnader som ligger tätt och intill vattnet och hon anser inte att den ansökta fastigheten avviker från annan byggnation. Detta beror på Klädesholmens historiska arv med fiske- och konservfabriker. Fastigheten XXX saknar detta arv.

G H har vidhållit vad som anförts i tidigare instanser med i huvudsak följande förtydliganden och tillägg.

Det finns en ordnad väg till fastigheten. Bygglovet gäller för lager och förråd, vilket är planenligt. Den ansökta byggnaden är utformad som en traditionell magasin- och verksamhetsbyggnad och passar in i landskapet. Den är väl anpassad till bebyggelsestraditionen i området. Den ansökta byggnaden kommer att ligga i linje med byggnaden på fastigheten XXY. Kraven i 2 kap. 6 § PBL är uppfyllda.

Frågan om olägenhet för omgivningen, väganslutning och planlighet är sedan tidigare prövade av Mark- och miljööverdomstolen. Koholmen är full av byggnader som ligger tätt och intill vattnet. Den planerade byggnaden på fastigheten är inte

avvikande. Den ansökta byggnaden uppfyller även kraven på tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÅL

S R har inte överklagat länsstyrelsens beslut i målet till mark- och miljödomstolen. S R har därför inte klagorätt och hans överklagande ska avvisas.

I likhet med underinstanserna finner Mark- och miljööverdomstolen att det meddelade bygglovets planer är planer enligt och den huvudsakliga frågan i målet är därför om byggnadens utformning och placering är i enlighet med det s.k. anpassningskravet.

För att bygglov ska meddelas krävs enligt anpassningskravet att byggnaden ska utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, platsens kulturvärden och intresset av en god helhetsverkan (se 2 kap. 6 § första stycket 1 PBL). Vidare ska ett bebyggelseområdes särskilda historiska och kulturhistoriska värden skyddas och dess karaktärsdrag respekteras och tillvaratas (2 kap. 6 § tredje stycket PBL).

Byggnaden har en tydlig bostadskaraktär och motsvarar i storlek ett större en- eller tvåbostadshus i två våningar. Den har försetts med 28 fönster och sex fönsterdörrar. På långsidan mot vattnet finns en balkong och en frontespis. I handlingarna saknas uppgifter om hur byggnaden färgsätts. Av målet framgår att den befintliga magasinbebyggelsen i motsvarande läge karaktäriseras av enkla byggnadsvolymer, få fönster och traditionell färgsättning. Med sin tydliga karaktär av bostadshus avviker byggnaden från denna befintliga bebyggelse. Byggnaden försämrar även förståelsen av helhetsverkan med verksamheter vid vattnet och bostäder placerade bakom dessa.

Byggnaden kan därför inte anses vara lämpligt placerad och utformad med hänsyn till de kulturhistoriska värden som finns på platsen. Anpassningskravet är därför inte uppfyllt.

Mark- och miljödomstolens dom ska med hänsyn till ovanstående ändras och Kommunstyrelsen i Tjörns kommun miljö- och samhällsbyggnadsutskotts delegationsbeslut om bygglov upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Johan Svensson, referent, tekniska rådet Tommy Åström och tf. hovrättsassessorn Elena Landberg.

Föredragande har varit föredraganden Christopher Jakobsson.

Peter Forsman

Från: [REDACTED]
Skickat: den 8 april 2026 21:50
Till: kommun
Kopia: Peter Forsman
Ämne: Till Skinnskattebergs kommun, Miljö- och byggnadsnämnden, Dnr. MBN2026:233-231

I egenskap av berörd granne har jag getts möjlighet att lämna synpunkter på ansökan avseende bygglov för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten Karmansbo 1:50.

Av handlingarna som jag mottagit i ärendet om ansökan avseende bygglov framgår att den planerade byggnaden utseendemässigt kraftigt avviker från övriga byggnader på fastigheten. Det bör vid prövningen av ansökan om bygglov särskilt beaktas om en sådan byggnad kan anses passa in i den befintliga kulturmiljön. Av beslutet att bevilja strandskyddsdispens framgår att området är del i Skinnskattebergs kulturmiljöprogram och finns med i Kulturarvskartan.

Av beslutet att bevilja strandskyddsdispens framgår att dispens beviljats bl.a. för att området behövs för att utvidga en pågående verksamhet. Av de handlingar som jag mottagit i ärendet om ansökan avseende bygglov framgår inte att åtgärden skulle vara kopplad till en pågående verksamhet. Där framgår endast att det är fråga om bygglov för nybyggnad av enbostadshus. Om bygglov skulle beviljas bör förutsättningarna för att koppla bygglovet till skälen för den beviljade strandskyddsdispensen i fråga om utvidgning av en pågående verksamhet utredas. Om byggnaden fritt skulle få användas på andra sätt än det som utgjort skäl för att bevilja strandskyddsdispens skulle kopplingen mellan strandskyddsdispensen och den faktiska åtgärd som dispens beviljats för saknas.

Vänliga hälsningar

Miljö- och byggnadskontoret
peter.forsman@skinnskatteberg.se
Tel. 0222-515635

Skinnskattebergs kommun

2026-04-07

Dnr. MBN 2026-233-231



Information

Miljö- och byggnadsnämnden har mottagit en ansökan avseende bygglov för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten KARMANSBO 1:50. Den sökta åtgärden ligger inte inom detaljplanelagt område. Som berörd granne ges du/ni därför möjlighet att ge era synpunkter på den sökta åtgärden enligt 9 kap. 94 § PBL, plan- och bygglagen (2010:900). Eventuella synpunkter mot förslaget ska ha inkommit till Skinnskattebergs kommun, Miljö- och byggnadsnämnden, **senast 2026-04-08**.

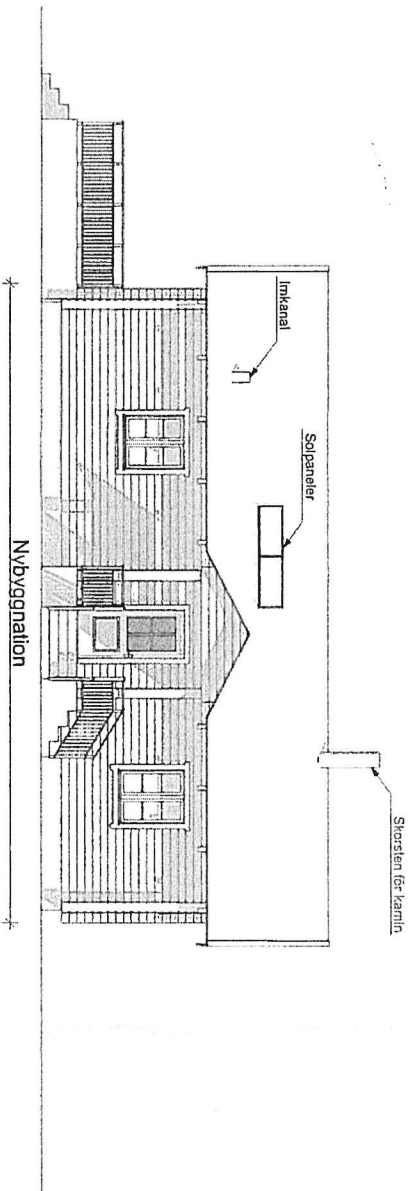
Se bifogad karta och ritningar.

För Miljö- och byggnadsnämnden

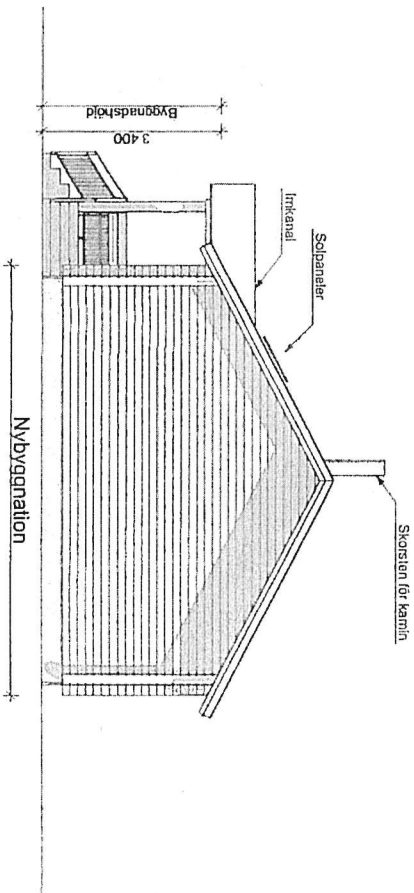
Peter Forsman
Bygglovshandläggare

Synpunkter

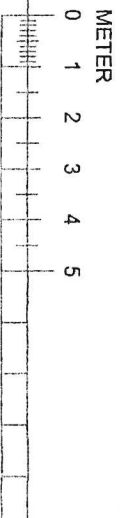
Min/vår fastighetsbeteckning	Min/vår postadress
<input type="checkbox"/> Jag/vi har tagit del av ansökan men har för närvarande inga synpunkter	
<input checked="" type="checkbox"/> Jag/vi anser att följande ska beaktas i prövningen, specificera nedan, eller i bilaga	
Specificera Detta nybygge passar inte in i miljön, vid herrgården. Strandskyddet verkar inte gälla här, det är bara 50 meter ifrån stranden. Herrgården är en del av en kulturhistoriskt värdefull bostadsmiljö. Synd att det då ska byggas vanliga villor i denna miljö!!	
Underskrift	
Ort och datum	Telefon dagtid
Karmansbo 5/4-2026	[Redacted]
Namn-teckning 1	Namn-teckning 2
[Redacted]	[Redacted]
Namn-förtydligande 1	Namn-förtydligande 2
[Redacted]	[Redacted]



Fasad mot Väster
1:100



Fasad mot Söder
1:100



FÖRKLARINGAR

FASADMATERIAL: Timmrad stomme
FÄRG: Blågrå

TAKTÄCKNING: Bandläckplåt
FÄRG: Svart

FÖNSTERMTRL: Trämateriel
FÄRG: Vita

----- AVSER BEFINTLIG MARKNIVÅ
VID FASADLIV

----- AVSER NY MARKNIVÅ VID
FASADLIV

TG TOMTGRÄNS

BYGGLÖVSHANDLING UTGÖR UNDERLAG
VID BYGGLÖVSANSÖKAN, EJ AVSEDD SOM
BYGGHANDLING.

Bygglövsansökan
Karmansbo 1:50

BYGGINGENJÖRSBYRÅN

VÄSTERÅS Kopparbergsvägen 6, 722 13 Västerås, Tfn: 021-12 29 90
STOCKHOLM Sandhamnsgatan 62, 115 60 Sthlm, Tfn: 08-410 906 60

UPPDRAG NR	FRÅD AV	HANDLAGARE
4556	Robin Lejerdal	F.K
DATA	ANSVARIG	
2018-10-19	Fredrik Karlsson	

Fasad mot Söder, fasad mot Väster

SKALA 3
1:100

NUMMER
A-40.3-001

BET

FÖRKLARINGAR

FASADMATERIAL: Timmrad stomme
FÄRG: Blågrå

TAKTÄCKNING: Bandtäckplåt
FÄRG: Svart

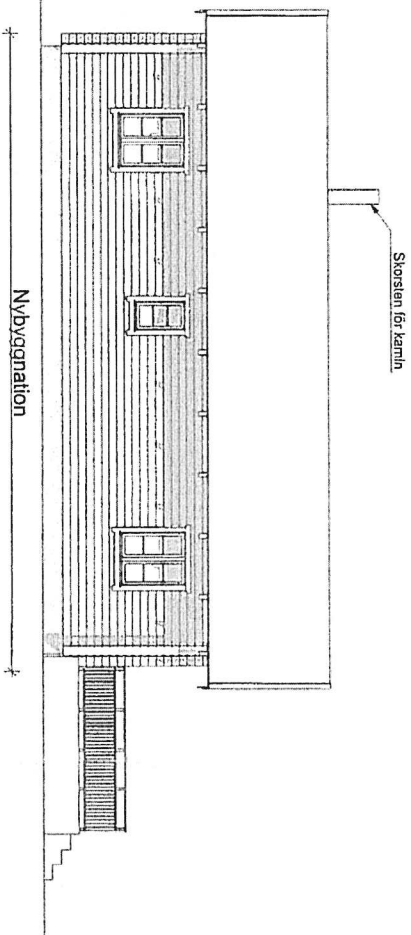
FÖNSTERMTRL: Trämateriäl
FÄRG: Vita

----- AVSER BEFINTLIG MARKNIVÅ
VID FASADLIV

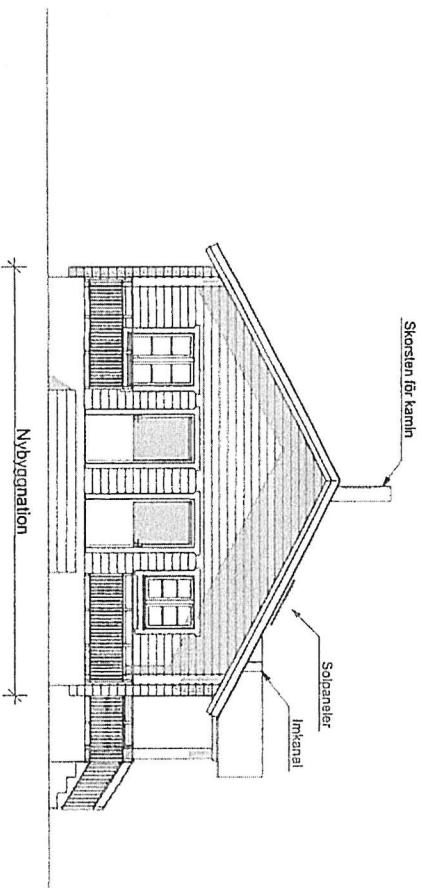
_____ AVSER NY MARKNIVÅ VID
FASADLIV

TG TOMTGRÄNS

BYGGLÖVSHANDLING UTGÖR UNDERLAG
VID BYGGLÖVSÄNSÖKAN, EJ AVSEDD SOM
BYGGHANDLING.



Fasad mot Öster
1:100



Fasad mot Norr
1:100

METER

0 1 2 3 4 5

BET	ANÖRNING AVSER	DATUM	Sign.
-----	----------------	-------	-------

Bygglövsansökan

Karmansbo 1:50

BYGGINGENJÖRSBYRÅN

VÄSTERÅS Kopparbergsvägen 6, 722 13 Västerås, Tf: 021-12 29 90
STOCKHOLM Sandhamnsgatan 52, 115 60 Sthlm, Tf: 08-410 906 60

UPPDRAG NR	RITAD AV	HANDLIGGARE
4556	Robin Lejerdal	F.K.
DATUM	ANSVARIG	
2018-10-19	Fredrik Karlsson	

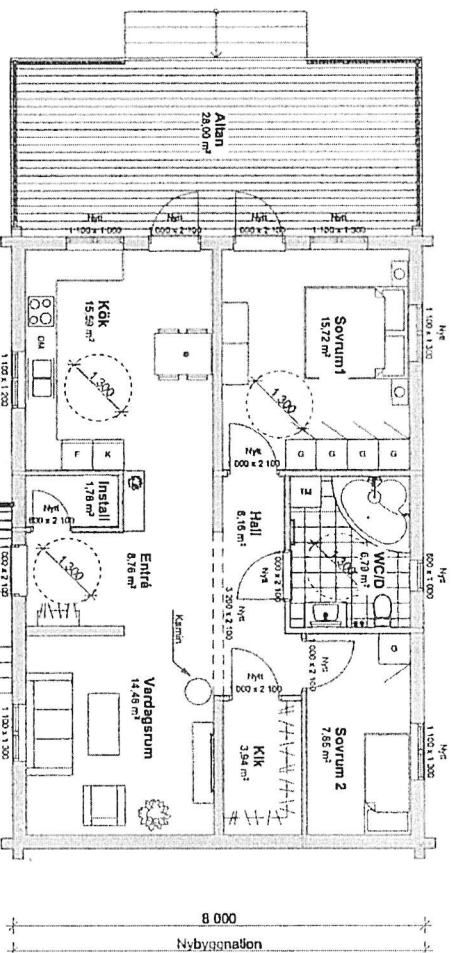
Fasad mot Norr, fasad mot Öster

SKALA 1:100

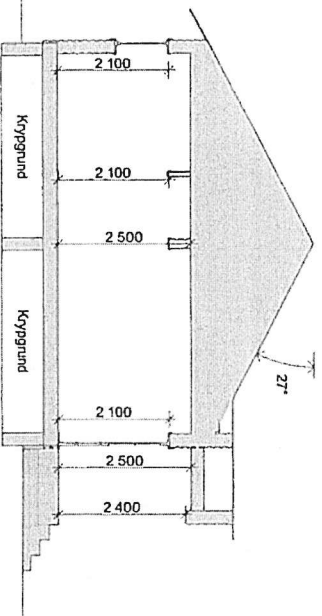
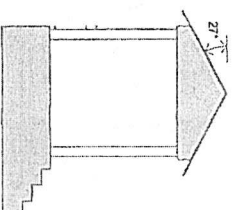
NUMMER
A-40.3-002

BET

A-A

Nybyggnation
12 000

BTA-Nybyggnation
86,00 m²
 B0A-Nybyggnation
65,42 m²
 BTA-Slämnskå över en
3,98 m²

Entréplan
1:100Sektion A-A
1:100Sektion B-B
1:100METER
0 1 2 3 4 5

FÖRKLARINGAR

MÄTTÄTTNING AVSER FÄRDIGA YTSKIKT

NY VÄGG

 SYNLIG BALK
/ ÖPPNING I VÄGG

NY DÖRR

G	GARDEROB	SK	SKAFFERI
ST	STÄDSKAP	UM	UGN/MICRO
TM	TVÄTTMASKIN	DM	DISKMASKIN
TT	TORKTUMMLARE	GVF	GOLVVÄRME- FÖRDELARE
TS	TORKSKÅP	ELC	EL-CENTRAL
K	KYLSKÅP	VP	VÄRMEPUMP
F	FRYS		

SÄKERHETSGLAS SKA ANVÄNDAS VID
BRÖSTNING LÄGRE ÄN 600 MM.

BYGGLOVSHANDLING UTGÖR UNDERLAG
VID BYGGLOVSANSÖKAN, EJ AVSEDD SOM
BYGGHANDLING.

BET	ÄNDRING AVSER	DATUM	Sgn.

Bygglövsansökan

Karmansbo 1:50

BYGGINGENJÖRSBYRÅN

VÄSTERÅS Kopparbergsvägen 6, 722 13 Västervik, Tfn: 021-12 29 90
 STOCKHOLM Sandhamnsgatan 62, 115 60 Sthlm, Tfn: 08-410 906 60

UPPDRAG NR	RITAD AV	HANDLAGARE
4556	Robin Lejerdal	FJK

DATUM	ANSVARIG
2018-10-19	Fredrik Karlsson

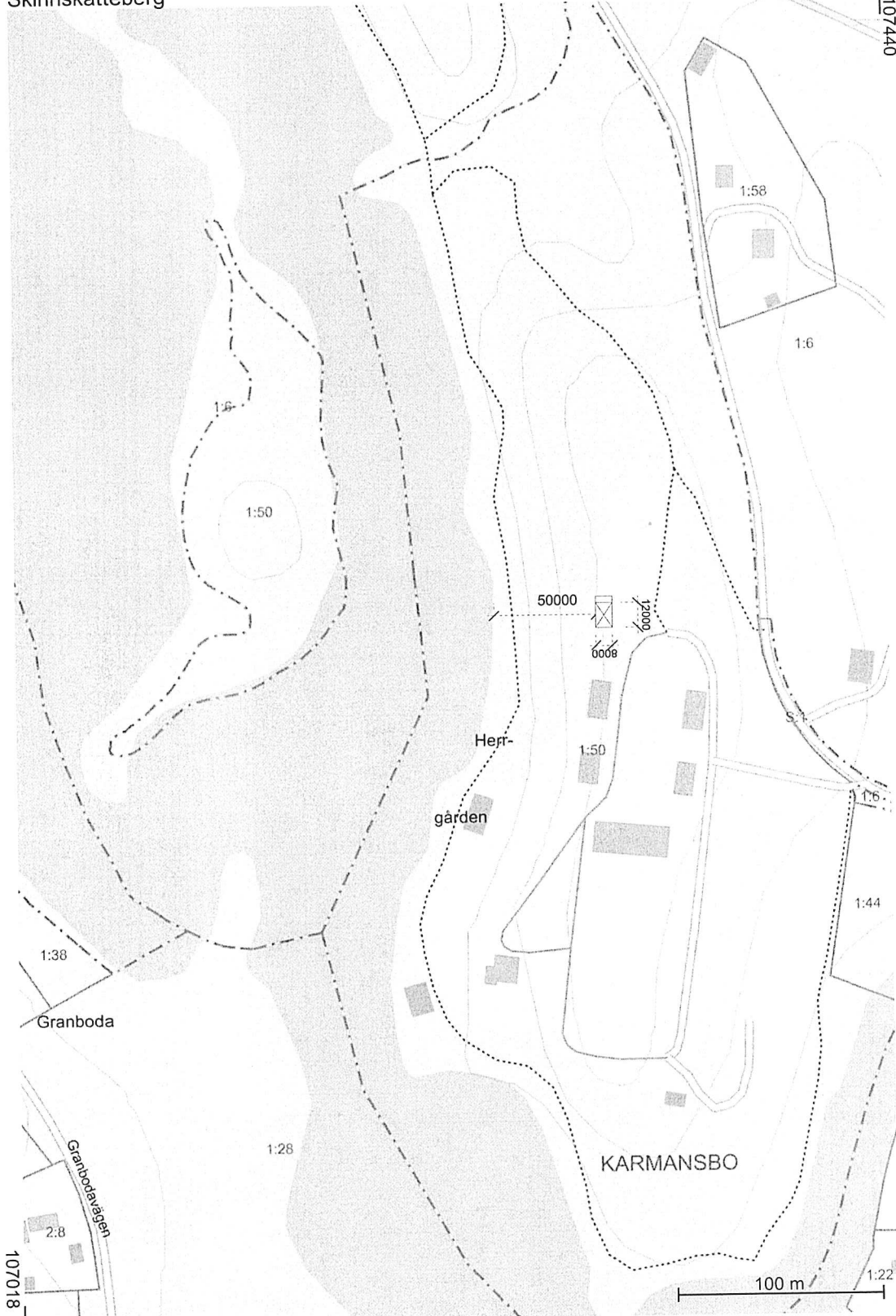
Entréplan, Sektion A-A, Sektion B-B

SKALA A3
1:100NUMMER
A-40.1-001

BET

Skinnskatteberg

6620816
107440



107018
6620178

© Metria och Lantmäteriet

Skapad med InfoVisaren
2020-11-10

Karmansbo 1:50 - Nybyggnad av enbostadshus i ett plan

Palmstam Arkitektur
Nybodagalan 1, 126 32 Stockholm
tel 08 18 30 58, info@palmstam.se

Skala
1:2000 (A3)

Ritad av
KJP

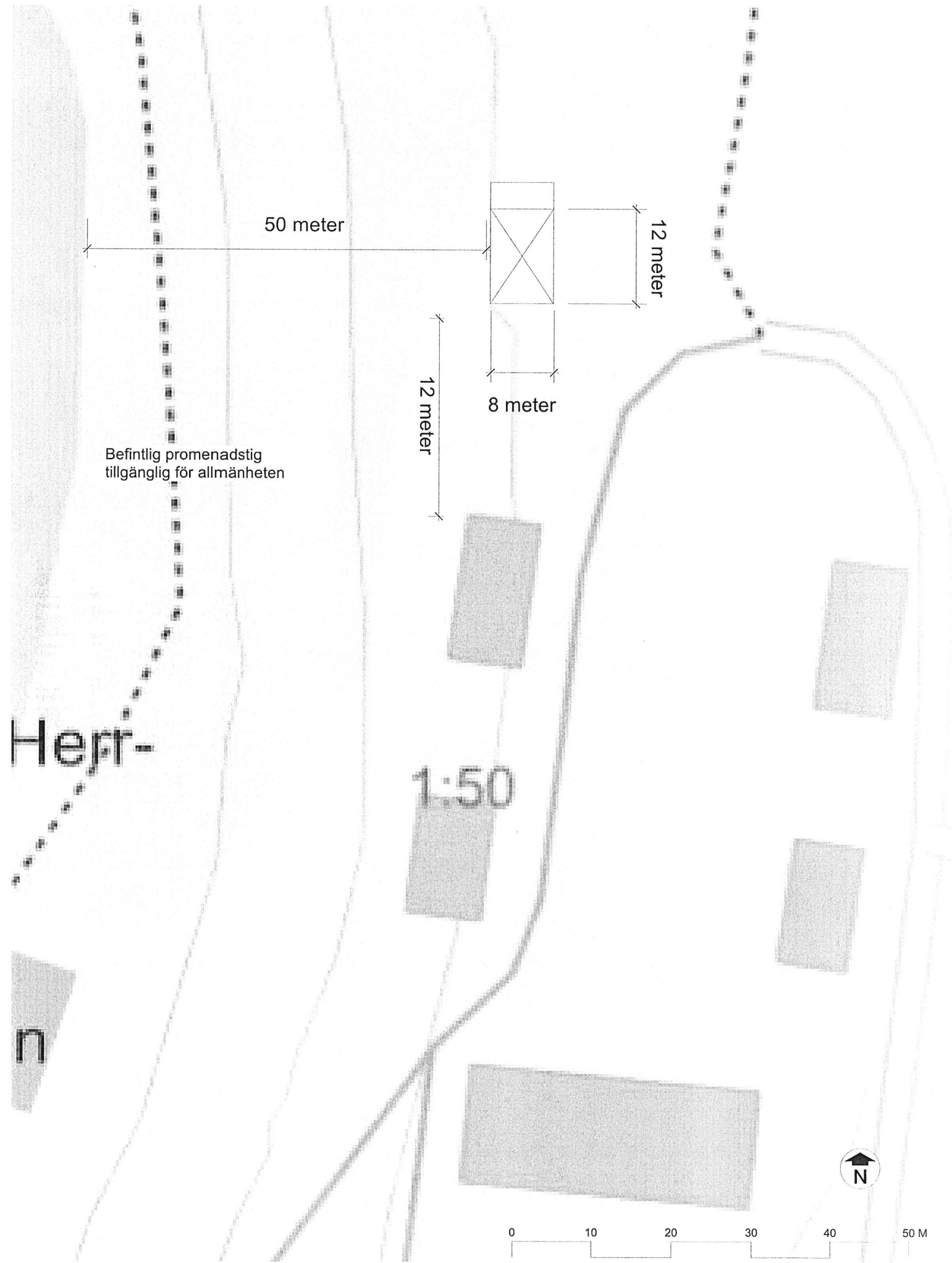
Datum
2021-02-10

Rev Datum
2021-06-30

Innehåll
Situationsplan

Nummer
A3 Fb 01

Bet
rev 02



Karmansbo 1:50 - Nybyggnad av enbostadshus i ett plan

Palmstam Arkitektur
 Nybodagatan 1, 126 32 Stockholm
 tel 070 78 11 830. kip@palmstam.se

Skala	Ritad av	Datum	Rev Datum	Innehåll	Nummer	Bel
1:400 (A3)	KJP	2021-07-06		Situationsplan	A3 disp 01	

Delegationsbeslut

Delegationsbeslut redovisas enligt upprättad ärendelista som delges nämnden vid sammanträdet.
